

**DEEWAN RAKYAT
PARLIMEN KESEBELAS
PENGGAL KEEMPAT
MESYUARAT KEDUA**

Bil. 31	Isnin	25 Jun 2007
----------------	--------------	--------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN (Halaman 1)

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M. 18(1):

- **Guru-guru Pemulihan Yang Tidak Layak Bahasa Mandarin Di Sekolah
Jenis Kebangsaan Cina**
- *Y.B. Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)* (Halaman 26)

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT (Halaman 27)

RANG UNDANG-UNDANG:

- Rang Undang-undang Keterangan Saksi Kanak-kanak 2007 (Halaman 28)
- Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 (Halaman 45)
- Rang Undang-undang Timbang dan Sukat (Pindaan) 2007 (Halaman 82)
- Rang Undang-undang Biokeselamatan 2006 (Halaman 95)

USUL:

- Menangguhkan Mesyuarat Di Bawah P.M. 16(3) (Halaman 111)

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN:

- Pencen Di Bawah Garis Kemiskinan**
- *Y.B. Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar (Larut)* (Halaman 111)

- Pili Bomba Rosak Akibat Kecurian Di Seberang Perai**
- *Y.B. Tuan Lim Hock Seng (Bagan)* (Halaman 114)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Isnin, 25 Jun 2007

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. **Dato' Haji Hasan bin Malek [Kuala Pilah]** minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan peranan Jabatan Pertahanan Awam (JPA3) dan RELA dalam soal keselamatan dan menyelamatkan terutama ketika berlaku bencana alam.

Setiausaha Parlimen Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri [Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, tugas-tugas penyelamat ketika berlaku sesuatu bencana alam merupakan tugas utama Jabatan Pertahanan Awam (JPA3). Jabatan ini terletak di bawah Kementerian Keselamatan Dalam Negeri (KKDN). Sementara peranan RELA ketika berlaku sesuatu bencana alam adalah membantu agensi-agensi penyelamat termasuk JPA3. Buat masa ini RELA mempunyai dua peranan utama iaitu membantu memelihara dan mengekalkan keselamatan serta keamanan negara. Keduanya sebagai benteng dan ketiga pertahanan negara. Ini bermakna aspek keselamatan juga merupakan teras perkhidmatan RELA.

Pada kebiasaannya di waktu kecemasan atau ketika berlaku sesuatu bencana alam, pasukan RELA diminta membantu pasukan keselamatan menjaga keselamatan harta benda awam atau lain-lain tugas yang berkaitan. Di samping itu fungsi RELA di waktu darurat adalah seperti berikut:

- (i) memelihara keselamatan dan keamanan setempat sebelum diambil alih oleh pasukan keselamatan;
- (ii) melindungi penduduk awam ke kawasan penempatan yang lebih selamat; dan
- (iii) menjalankan peranan gerak saraf bagi mengawasi pihak-pihak yang dianggap sebagai musuh dan RELA juga telah dipanggil oleh Polis Diraja Malaysia untuk membantu dalam operasi pencegahan jenayah.

Terima kasih.

Dato' Haji Hasan bin Malek [Kuala Pilah]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih jawapan oleh sahabat saya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Kita mengakui bahawa JPA3 dan juga RELA ini memainkan peranan dalam keadaan bencana negara tetapi kita melihat bahawa khususnya berkenaan dengan Jabatan Pertahanan Awam ini ia tidak selaras dengan apa yang dijalankan oleh lain-lain negara terutamanya daripada Organisasi Pertahanan Awam Antarabangsa atau *International Civil Defence Organization* (ICDO) di mana organisasi ini telah menyarankan bagi memberikan satu jabatan khusus untuk menguruskan hal-hal yang ada hubung kaitnya badan penyelaras dan juga satu agensi untuk menyelaras dan menguruskan hal-hal yang ada kaitan dengan bencana ini.

Jadi, adakah rancangan daripada pihak kerajaan untuk melihat ataupun menambahbaikkan supaya JPA3 ini akan menjadi peneraju dalam menguruskan bencana negara kepada agensi dan juga badan-badan keselamatan lain di negara ini kerana hari ini tugas ini diberi tanggungjawab kepada Majlis Keselamatan Negara. Tidak ada jabatan tertentu yang khusus untuk menguruskan hal bencana ini. Bila ia menjadi peneraju sudah tentu ia akan membuat soal-soal menyediakan persiapan, mengeluarkan amaran, memberi latihan kepada orang awam dan sebagainya. Itu soalan pertama mengenai dengan JPA3 ini.

Keduanya ialah berkenaan dengan RELA itu sendiri. Kita terima hakikat bahawa RELA memainkan peranan penting dan khidmat mereka adalah bersifat sukarela tetapi kita merasa agak sedih sedikit kerana elaun yang diberikan dengan tugas tanggungjawab yang dijalankan itu tidak begitu berbaloi. Oleh sebab itu ada rancangan atau tidak untuk menaikkan elaun ini dan juga memberi khidmat insurans kepada pasukan-pasukan sukarela ini. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Terima kasih, Yang Berhormat. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Seperti mana yang saya sebutkan tadi bahawa Jabatan Pertahanan Awam (JPA3) adalah terletak di bawah Kementerian Keselamatan Dalam Negeri, maka saya tidak boleh mengulas panjang mengenai satu jabatan yang tidak terletak di bawah kementerian saya. Namun begitu saya percaya JPA3 sebagai satu jabatan akan sentiasa mempunyai perancangan untuk meningkatkan ataupun menambah baik perkhidmatan mereka.

Mengenai RELA, terima kasih atas sokongan yang diberikan kepada RELA. Baru-baru ini sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi mengenai dengan elaun, kerajaan telah pun meluluskan elaun operasi kepada anggota RELA pada bulan Mac yang lalu di mana kadar yang dibayar ialah RM4 bagi satu jam kepada warga RELA dan Ketua Pegawai RELA mungkin dibayar sebanyak RM5.80.

Sementara itu pada tahun ini kerajaan juga telah meluluskan sejumlah RM2 juta untuk memberi insurans kepada 100,000 anggota RELA yang aktif dan terlibat dalam operasi. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Padang Serai.

Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Sebelum saya kemukakan soalan tambahan saya, saya ingin mengalu-alukan kedatangan rombongan MIC Taman Perak dari Padang Serai ke Parlimen.

■1010

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berkenaan dengan masalah RELA. Kita lihat RELA telah diberikan peranan yang cukup penting terutama sekali untuk menangani masalah PATI ataupun pendatang asing tanpa izin. Daripada apa yang sedia ada pada RELA ini, mampukah RELA menjalankan tugasnya dan adakah RELA mempunyai satu akta sendiri supaya dia boleh memainkan peranan dengan lebih berkesan lagi dan adakah pihak kementerian sedang bercadang untuk menjabatankan RELA ini? Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Padang Serai dan terima kasih atas segala perhatian dan juga simpati kepada RELA ini. RELA sebenarnya telah diberikan satu tanggungjawab besar oleh kerajaan pada tahun 2005 iaitu menangani isu pendatang asing tanpa izin, satu tugas besar untuk menjamin dan membantu mewujudkan suasana aman dan damai dalam negara kita.

Sehubungan dengan itu, kerajaan telah melakukan beberapa pembaharuan dan memberi kemudahan kepada RELA, misalnya pada tahun 2005, sejumlah peruntukan yang besar telah diberikan kepada pasukan RELA untuk melengkapkan mereka dengan kenderaan. Setakat ini seluruh pegawai RELA daerah telah pun diberi kenderaan untuk kegunaan tugas-tugas rasmi mereka di samping beberapa jenis kenderaan lain untuk menjalankan operasi.

Buat masa ini RELA masih belum mempunyai akta yang tersendiri dan pihak Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri telah pun mengarahkan pihak pengurusan RELA untuk memastikan supaya suatu akta RELA digubal secepat, mungkin bagi menentukan supaya RELA dapat bergerak dengan lebih mantap.

Di samping itu, Yang Berhormat Menteri juga telah mengarahkan pihak pengurusan RELA dengan struktur yang ada menyiapkan diri untuk menjadikan satu jabatan dan apabila akta ini dibentangkan di Parlimen nanti insya-Allah, RELA akan menjadi satu jabatan. Setakat ini kita telah pun membuat persiapan-persiapan termasuk memohon pertambahan jawatan sebanyak 3,000 daripada JPA untuk menjadikan RELA lebih berfungsi. Terima kasih.

2. Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading] minta Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani menyatakan apakah peranan MARDI sebagai pusat penyelidikan bagi menghasilkan variasi baru yang ada kalanya indah khabar dari rupa kerana banyak variasi yang dikomersialkan tidak sampai kepada golongan sasaran seperti petani, penternak dan nelayan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Tuan Yang di-Pertua, fungsi penubuhan MARDI di bawah Akta MARDI pada tahun 1969, adalah untuk melaksanakan penyelidikan yang produktif dalam

persekitaran yang bersesuaian bagi menjalankan kajian saintifik, teknikal dan sosioekonomi dalam bidang pertanian dan ternakan.

Salah satu daripada peranan MARDI adalah untuk menjalankan penyelidikan bagi menghasilkan variasi baru dalam bidang pertanian. Sehingga kini MARDI telah mengeluarkan pelbagai variasi dalam usaha untuk meningkatkan produktiviti dan pendapatan kumpulan sasar. Hasil penemuan R&D yang terbaik oleh MARDI akan diperkembangkan kepada agensi-agensi seperti Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, Jabatan Perkhidmatan Haiwan, LPP (Lembaga Pertubuhan Peladang) dan FAMA melalui mekanisme yang telah diwujudkan.

Pegawai-pegawai pengembangan di agensi tersebut akan diberi latihan dengan izin, *training for trainers* mengenai teknologi baru yang hendak dipindahkan. Projek perintis dan projek ladang contoh juga akan dibangunkan bagi menyokong usaha pengembangan tersebut. Di samping itu usaha-usaha ini diperkukuhkan dengan penganjuran seminar, pameran dan bengkel. Buku dan risalah yang berkaitan juga akan diterbitkan dan disebar dengan luasnya. Terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Setiausaha Parlimen Kementerian menjawab soalan ini, yang saya rasa merungkai sedikit sebanyak salah faham kita kepada MARDI, kerana selama ini kita fikir hasil penyelidikan MARDI ini akan terus sampai kepada petani atau golongan sasaran, petani, penternak dan nelayan tetapi rupa-rupanya MARDI hanya mengkaji, menyelidik dan hasil kajian penyelidikan ini, faedahnya mestilah disampaikan oleh agensi yang ada kaitan terus dengan golongan sasaran, petani, nelayan dan penternak.

Apa yang berlaku di atas tanah sekarang ini, tidak semuanya sampai kepada golongan sasar. Segala hasil kajian yang begitu baik - kurang bagi pendapat saya, minta maaf kalau saya tersalah Tuan Yang di-Pertua, kurang dihasilkan atau dimanfaatkan oleh golongan sasaran. Macam mana satu kaedah yang amat berkesan untuk hasil kajian penyelidikan MARDI ini benar-benar sampai kepada golongan sasaran.

Yang kedua Tuan Yang di-Pertua, kalau boleh saya hendak minta jawapan kalau ada jawapan, berapa sebenarnya jumlah peruntukan yang telah disediakan atau yang telah dibelanjakan oleh MARDI selama ini, yang diperuntukkan oleh kerajaan dan siapa yang mengawal wang ini Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Apakah dia hasilnya?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Itu dia.

Tuan Yang di-Pertua: Hasil penyelidikan itu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya ambil apa yang Tuan Yang di-Pertua itu sebagai saya punya soalan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada soalan tambahan mengenai mekanisme dahulu. Sebenarnya terima

kasihlah Yang Berhormat sekarang sudah memahami bahawa MARDI ini memang tugas dan fungsinya membuat kajian dan selepas itu hasilnya disampaikan kepada agensi-agensi di bawah.

Untuk makluman juga, ini adalah langkah-langkah sebenarnya saya beritahu sedikit. Bila membuat sesuatu penyelidikan selepas itu diadakan ujian variati di kawasan petani bermakna *testing*. Lepas itu diuji kualiti, diuji ketahanan penyakit dan perosak, lepas itu diuji pula dari segi komersialnya. Lepas itu disah dan diiktiraf dan selalunya memakan di antara lima hingga enam tahun dan mekanisme yang ada di peringkat MARDI memang ada Jawatankuasa Kerjasama Dua Hala di antara MARDI dan semua jabatan dan agensi dan minta maaf Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang masalah yang ada di pihak penerima teknologi ini jadi memanglah pegawai-pegawai saya, agensi dan jabatan memanglah bekerja keras untuk memastikan ianya sampai kepada kumpulan sasar.

Tuan Yang di-Pertua, ada perkara di sini, satu tidak cukup pegawai perkembangan. Ini memang selalu kita uar-uarkan dan kita sedang mengatasi masalah ini.

Keduanya di peringkat petani. Petani ini Tuan Yang di-Pertua, dia satu *mindset*, jadi teknologi yang terkini ini kadang-kadang bila dibawa ke bawah, sebagai contoh katalah dari segi kita memberi makanan, ada teknologi baru atau campuran makanan kepada ternakan ini katalah ternakan lembu tenusu.

Cara kita hendak membanyakkan susu, kadang-kadang bila kita memberitahu bagaimana hendak menggunakan teknologi itu, penerima pula mempertikaikan dia kata zaman tok nenek dia dahulu tak perlu, jadi itu satu, bermakna dari segi penerimaan dan *mindset*.

Keduanya Yang Berhormat dari segi yang positif, banyak juga yang telah dihasilkan memang yang terbaik, tetapi kita sambil lalu tidak mengetahui. Sebagai menghormati orang yang bertanya, iaitu daripada Johor dan saya yang menjawab daripada Sarawak, ada satu penemuan variati kepada nanas yang telah dihasilkan dinamakan Josapine. Josapine adalah Johor di mana buah nanasnya panjang, saya rasa betul-betulkan dan nanas Sarawak di mana buahnya besar. *[Disorak]* Bila dicampur nama dia Josapine, jadi saiz dia dengan izin *just nice*, manis elok. *[Dewan riuh]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Makna besar dan panjanglah.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Yang panjang dengan besar *just nice* yang ini yang telah dieksportkan, jadi yang ini telah merata-rata dah dari segi banyak sulur, *no problem* dengan izin.

Mengenai kewangan, terima kasih Yang Berhormat, jadi fakta ada setakat Rancangan Malaysia Kelapan dan Kesembilan. Bagi peruntukan pembangunan Rancangan Malaysia Kelapan kita ada sejumlah RM171,885,577.40 yang telah dibelanjakan, di mana ini adalah peruntukan kementerian dan ada juga peruntukan yang dinamakan untuk projek IRPA. IRPA ini adalah *Intensification Research Priority Area* dengan izin dan bukan IRPA yang diperoleh

daripada Kementerian MOSTI iaitu Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi di mana telah mengagihkan RM40,945,397 bagi projek IRPA dan RM3,305,034 bagi yang bukan projek IRPA.

Bagi Rancangan Malaysia Kesembilan, sejumlah 71 projek dicadangkan terdiri daripada 42 projek baru yang bernilai RM477.4 juta dan 29 projek sambungan bernilai RM226.6 juta di dalam siling Rancangan Malaysia Kesembilan. Terima kasih.

■1020

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Benih baik, teknologi baik, kalau tanah tak baik pun, tak jadi benda Tuan Yang di-Pertua. Sekarang ini, memang kita akui berbagai-bagai teknologi yang telah dikeluarkan oleh MARDI. MARDI pula tidak ada pegawai pengembangannya untuk turun ke bawah, mengharapkan agensi lain.

Akhirnya pada hari ini kita lihat yang mana peladang-peladang yang besar, yang proaktif, yang jumpa MARDI dia dapat teknologi, orang kampung tidak dapat apa. Mengapa tidak kementerian fikir balik? Buat macam RRI. RRI pun *research rubber*. Ia tidak mengharapkan RISDA. Ia ada *small holders advisory service*. Ia sendiri turun ke bawah mengembangkan benda-benda baru. Kenapa tidak MARDI mencontohi RRI ini? Dengan adanya kakitangan sendiri, yang mana yang tidak cukup kembang itu, diperkembangkan di peringkat akar umbi ataupun di peringkat orang kampung. Setuju atau tidak? Barulah susu banyak seperti kata Sri Gading.

Datuk Hajah Rohani binti Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat, seperti Yang Berhormat ketahui juga, pegawai untuk membuat *research* ataupun saintis itu pun belum lagi mencukupi, tetapi pegawai pengembangan ini ada di peringkat agensi. Saya telah beritahu tadi bahawa kita dengan cara kita, membuat *out reach*. Satu program *out reach* di mana kita mengetahui bahawa memang ada masalah dari segi tidak cukup kakitangan. Kita buat satu program *out reach*. Iaitu kita memberi latihan kepada pegawai pengembangan yang ada di bawah. Jadi itu saya katakan tadi dinamakan dengan izin *training for trainers*. Lepas itu kita memang sentiasa mengadakan latihan berjadual. Saya katakan tadi, satu daripada *steps* yang diambil adalah mengadakan kajian *test plot* di kawasan petani sendiri, dan selalunya yang pertama akan merasa *variety* yang terbaru itu selalunya adalah petani yang digunakan sebagai *test plot*.

Namun demikian, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat tadi, yang telah menyarankan supaya pegawai pengembangan MARDI sendiri turun ke bawah dan mengadakan kumpulan-kumpulan untuk menyampaikan secara langsung. Insya-Allah kita berharaplah bahawa masalah pertama kita dapat atasi dahulu iaitu untuk mendapatkan tambahan kakitangan. Selepas itu, Insya-Allah ini adalah sesuatu yang kita berharap iaitu dapat menyampaikan secara *direct* kaedah pemindahan teknologi kepada kumpulan sasar. Terima kasih.

3. Dato' Dr. Wan Hashim bin Wan Teh [Gerik] minta Menteri Pelajaran menyatakan dengan kenaikan gaji dan elaun kakitangan awam dan pekerja swasta juga, adakah peratus

pelajar-pelajar yang layak memperoleh skim pinjaman buku teks di sekolah rendah dan menengah juga akan menurun.

Timbalan Menteri Pelajaran [Dato' Hon Choon Kim]: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini dasar kelayakan pemberian pinjaman buku teks kepada murid-murid masih menggunakan dasar kelayakan sedia ada. Jika diambil kira dengan kenaikan gaji dan elaun kakitangan awam seperti mana yang diumumkan oleh kerajaan baru-baru ini, peratus kelayakan murid mendapat pinjaman buku teks dijangka menurun. Sehubungan ini, Kementerian Pelajaran Malaysia akan meneliti dan mengkaji impak kenaikan gaji dan elaun kakitangan awam dan pekerja swasta dalam menentukan dasar kelayakan skim pinjaman buku teks. Namun demikian, peratus kelayakan sebenar hanya akan dapat diperoleh pada awal tahun 2008. Terima kasih.

Dato' Dr. Wan Hashim bin Wan Teh [Gerik]: Tuan Yang di-Pertua, ini urusan pentadbiran Tuan Yang di-Pertua. Saya mempunyai empat orang anak dan saya menganggap diri saya tidak layak untuk mendapat skim pinjaman, tetapi setiap keluarga ataupun ibu bapa diminta juga mengisi borang. Jadi barangkali ini membazir kertas. Orang yang tidak layak pun diminta mengisi borang, dan mungkin prosedur ini boleh kita pinda. Satu lagi Tuan Yang di-Pertua, mungkinkah boleh dipertimbangkan anak-anak kepada guru-guru itu diberi percumalah. Kalaupun kemungkinan yang terbaiknya, pilihannya semua diberi percumalah. Apa pertimbangan Kementerian Pelajaran?

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, saya memang setuju pandangan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Gerik. Memang perkara itu menjadi hasrat Kementerian Pelajaran. Memang kami ingin memberikan semua bantuan kepada semua murid, tetapi pada masa yang sama Kementerian Pelajaran hendaklah menimbangkan impak kewangan kalau kita laksanakan pemberian pinjaman buku teks kepada semua murid. Oleh sebab itu, pada masa sekarang, kita masih belum membuat keputusan untuk memberi pinjaman buku teks kepada semua murid, tetapi untuk kakitangan, untuk guru-guru kita, itu sudah pun kita berikan pinjaman buku teks kepada semua anak. Jadi itu tidak bergantung kepada gaji mereka.

Di samping itu, Yang Berhormat sebut kena mengisi borang dan sebagainya. Sebenarnya mulai tahun ini, Kementerian Pelajaran telah menyediakan satu soal selidik. Hanya memerlukan mereka mengisi maklumat sekali sahaja. Selepas itu kita akan menyimpan maklumat tersebut di Kementerian Pelajaran. Selepas itu kita akan melihat sekiranya tidak ada apa-apa perubahan, kita akan menggunakan maklumat yang kita terima untuk menetapkan sama ada layak ataupun tidak memberikan pinjaman buku teks kepada murid-murid.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pada masa sekarang, kelayakan untuk mendapat pinjaman buku teks kepada ibu bapa murid-murid SRJK adalah lebih kurang RM750, tetapi di SRK iaitu sekolah rendah kebangsaan, ibu bapa dilayakkan sehingga pendapatan RM1,000.

Bolehkan Yang Berhormat memberi penjelasan? Bagaimana ada perbezaan antara SRJK dengan SK? Adakah kerajaan bercadang untuk menyamaratakan atau menyelaraskan kedua-dua jenis sekolah ini? Ini supaya murid-murid mendapat pinjaman buku teks, sekiranya ibu bapa mereka mempunyai pendapatan yang sama. Dalam borang pinjaman buku teks, ia memerlukan pengerusi JKKK kah, JP kah, sesiapa orang kenamaan untuk mengesahkan pendapatan, dan mereka-mereka ini susah hendak dicari. Selalunya ibu bapa datang ke pejabat wakil rakyat sama ada ADUN atau Ahli Parlimen. Bolehkah Ahli Parlimen dan ADUN mengesahkan butir-butir ini? Terima kasih.

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, seperti mana yang saya sebut tadi, memang hasrat Kementerian Pelajaran ingin memberikan pinjaman buku teks kepada semua pelajar, tetapi setakat ini kita belum buat keputusan untuk berbuat demikian kerana kita kena kaji impak kewangan sekiranya kita memberikan pinjaman buku teks kepada semua pelajar. Saya mengakui bahawa memang ada perbezaan siling di antara sekolah kebangsaan dan sekolah jenis kebangsaan Cina dan Tamil.

■1030

Walau bagaimanapun kalau Yang Berhormat dapat, ibu bapa dari sekolah-sekolah ini memang menghadapi banyak masalah. Memang tidak mampu untuk saya rasa kami Kementerian Pelajaran akan bantu mereka sebab selain daripada bantuan buku teks, Kementerian Pelajaran juga menyediakan cukup banyak bantuan seperti KUAM seperti bantuan Program Makanan Tambahan, Program Susu dan sebagainya. Banyak bantuan telah disalurkan kepada pelajar miskin, terima kasih.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putra Jamalullail [Arau]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengalu-alukan kehadiran rombongan bekas guru dari Perak ke Dewan ini.

4. **Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putra Jamalullail [Arau]** minta Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani menyatakan adakah melamin digunakan sebagai tambahan kepada formula penghasilan makanan haiwan di Malaysia.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim]: Tuan Yang di-Pertua, melamin adalah bahan kimia yang mengandungi nitrogen pada paras tinggi yang diproses daripada arang batu. Bahan ini digunakan untuk membuat plastik dan kadang-kadang digunakan sebagai baja. Kementerian telah menjalankan siasatan dan mendapati melamin tidak digunakan dalam ramuan makanan haiwan di negara ini. Pihak Persatuan Pengilang Makanan Ternakan telah memberi jaminan bahawa mereka tidak menggunakan bahan terlarang tersebut dalam menghasilkan makanan ternakan. Terima kasih.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putra Jamalullail [Arau]: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih atas jawapan yang begitu ringkas. Soalan tambahan saya, adakah kita pernah mengimport makanan-makanan ternakan ini ataupun baja dari negara China

yang mungkin mengandungi melamin kerana apabila adanya melamin maka kita ingat makanan ternakan itu ataupun baja itu mengandungi nitrogen ataupun nutrien yang begitu bagus. Hanya kita ditipu sahaja oleh kerana urea mengandungi 44% nitrogen dan melamin 66%. Jadi, soalnya sekiranya kita import benda-benda macam ini, bagaimanakah kita boleh tahu sekiranya makanan ternakan ini ataupun baja ini mengandungi melamin? Terima kasih.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat. Dari segi pengimportan makanan memang ada, tetapi dari China saya tidak pasti tetapi banyak yang ada di dalam jawapan ini daripada United States (Amerika Syarikat) Baja pun berkemungkinan ada juga, tetapi yang mengandungi ini adalah mungkin *negligible* dengan izin. Jadi, tadi Yang Berhormat bertanya dari segi bagaimana kita hendak mengesan. Jadi pengesanan melamin ini termasuk di peringkat yang paling rendah boleh dikesan melalui kromatografi atau melalui *mass spectroscopy*, ini teknikal. Jadi terima kasihlah, tadi Yang Berhormat telah memberitahu kita dari segi penggunaan melamin.

Jadi sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat juga, Jabatan Perkhidmatan Haiwan, pada 17 Mei ini berkaitan dengan soalan tadi yang import, telah mengarahkan semua pengimport bahan ramuan makanan ternakan *pets* dengan izin iaitu haiwan kesayangan iaitu sejumlah kepada 69 syarikat *pet food* dengan izin agar menarik balik dari pasaran mana-mana jenama makanan haiwan kesayangan yang telah tercemar dengan melamin seperti yang terkandung dalam dengan izin *pet food recall list* oleh *United States Food and Drug Administration* pada 14 Mei yang lalu, di mana Jabatan Perkhidmatan Haiwan juga telah meminta agar pengimport-pengimport terlibat memberikan surat jaminan yang mengesahkan bahawa tiada produk tersenarai berada di pasaran dan masih dijual di Malaysia. Jadi Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua sebab senarainya panjang ada 69 siapa yang berminat bolehlah saya beritahu mungkin kepada yang berminat di luar. Terima kasih.

Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita tahu memang makanan itu mempengaruhi bentuk badan ataupun haiwan itu sendiri. Apa yang disentuh oleh Arau tadi adalah makanan yang diimport iaitu makanan haiwan. Tetapi apa yang saya hendak tanya ialah tentang haiwan itu sendiri. Persatuan Pengguna Pulau Pinang sering mendakwa bahawasanya daging yang diimport ke Malaysia ini mengandungi *beta-agonist*. Satu bahan yang digunakan untuk merawat penyakit asma. Jadi saya hendak tanya apakah benar dakwaan yang dikemukakan oleh Persatuan Pengguna Pulau Pinang itu kerana ia akan mempengaruhi minda dan badan manusia itu sendiri. Terima kasih.

Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Yang Berhormat, *beta-agonist* seperti yang saya selalu jawab di dalam Dewan yang mulia ini adalah sebenarnya untuk khinzir. Jadi sebenarnya kita telah mengambil langkah-langkah tertentu untuk memastikan bahawa kimia tersebut tidak digunakan dan kita telah mengambil tindakan yang begitu ketat bersama dengan

Kementerian Kesihatan. Jadi untuk makluman, perkara itu memang telah diambil tindakan dan pada masa ini adalah amat terkawal, terima kasih.

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya membetulkan angka dalam soalan ini iaitu 87 daripada 88 responden itu dibetulkan menjadi 886 daripada 887 responden. Sekian saya mengemukakan soalan nombor 5, terima kasih.

5. Tuan Teng Boon Soon [Tebräu] minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah '*findings*' Dr. Khaidzir Ismail, pakar psikologi UKM yang mendapati 886 daripada 887 responden pelajar perempuan sekolah menengah yang risiko tinggi ada pengalaman seks dan terlibat dalam dadah, kongsi gelap, perjudian, pornografi, vandalisme dan ponteng mengisyaratkan kaedah pendidikan agama dan moral kita perlu ditinjau semula.

Timbalan Menteri Pelajaran [Dato' Hon Choon Kim]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kementerian Pelajaran Malaysia tidak terlibat dengan kajian yang dijalankan oleh Dr. Khaidzir Ismail, Pensyarah Psikologi Universiti Kebangsaan Malaysia berkaitan pelajar perempuan sekolah menengah berisiko tinggi dalam beberapa kes salah laku. Kementerian Pelajaran dengan kerjasama Kementerian Pelajaran Tinggi akan menyelidik kajian tersebut sebelum membuat sebarang rumusan mengenai dapatan kajian yang telah dijalankan. Kementerian Pelajaran tidak menafikan terdapat pelbagai kes salah laku murid pelaku sama ada di sekolah rendah mahupun menengah di negara ini.

Namun demikian, peratus kes salah laku murid di sekolah dari tahun 2005 hingga awal 2007 adalah kecil. Hanya pada kadar 2.1% sahaja. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran Malaysia tekad mengambil pelbagai langkah untuk membendung salah laku ini daripada terus berleluasa seperti menubuhkan Jawatankuasa Menangani Masalah Disiplin Murid, mewujudkan permuafakatan dengan PIBG, polis dan pihak berkuasa tempatan, menguatkuasakan peraturan sekolah, kempen menerusi media cetak dan elektronik dan sebagainya.

Di samping itu, peranan ibu bapa atau penjaga adalah salah satu langkah yang amat berkesan dalam menangani masalah disiplin murid. Kementerian Pelajaran Malaysia juga tidak menolak bahawa pendekatan dalam pendidikan Islam dan moral yang dilaksanakan di sekolah-sekolah juga didapati berkesan dalam menangani isu-isu yang berkaitan dengan salah laku dan disiplin, terima kasih.

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Tuan Yang di-Pertua, itu adalah satu kajian ilmiah yang dijalankan oleh seorang pakar psikologi. Jika bukan kerana kaedah yang kurang berkesan, adakah budaya yang tidak mementingkan kegadisan atau *virginity* telah menyerap pemikiran pelajar perempuan kita sehingga menyebabkan kehilangan perasaan malu di kalangan remaja perempuan ini.

Tuan Yang di-Pertua, biasanya pelajar yang bermasalah disiplin berpunca daripada keluarga yang bermasalah. Jadi, '*finding*' Dr. Khaidzir Ismail juga telah menyokong kenyataan

bahawa keluarga yang bermasalah adalah antara sebab utama keruntuhan akhlak remaja kita. Jadi soalan saya, adakah Kementerian bercadang mengambil alih tanggungjawab ibu bapa yang telah gagal dan tidak berkemampuan mengasuh anak perempuan mereka untuk menyelamatkan kumpulan remaja ini? Apakah langkah-langkah tambahan Kementerian untuk membina sistem nilai *self discipline* di sanubari remaja kita untuk menghadapi serangan budaya maksiat yang semakin menular di masyarakat yang terbuka sekarang?

■ 1040

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua saya amat kagum terhadap apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat memang saya juga sama-sama kecewa kerana melihat kes-kes salah laku di dalam masyarakat kita.

Untuk pelajar kita seperti yang saya sebut tadi memang kami telah mengambil beberapa langkah untuk mencegah dan juga memberi nasihat kepada para pelajar di bangku sekolah.

Saya amat setuju bahawa apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat iaitu peranan ibu bapa adalah amat penting tetapi cadangan Yang Berhormat meminta Kementerian Pelajaran atau kerajaan mengambil alih khususnya tanggungjawab untuk menjaga anak-anak daripada keluarga yang bermasalah itu saya tak berani jawab, boleh atau tidak kerana ia akan banyak implikasi tentang tenaga dan sebagainya.

Jadi apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat saya akan ambil maklum dan apabila berbincang dengan masalah gejala atau disiplin saya akan bawa pandangan Yang Berhormat untuk berbincang bersama, terima kasih.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, apabila laporan kajian ini disiarkan di dalam surat khabar, ia telah menimbulkan banyak perbincangan.

Saya hairan sampai hari ini Kementerian Pelajaran masih belum mengadakan satu kajian atau pun satu *position* ke atas hasil kajian ini.

Saya juga terus mempertikaikan hasil kajian ini ataupun metodologi kajian ini kerana ia menimbulkan hanya kepada satu gender sahaja. Ia memilih pelajar-pelajar perempuan yang bermasalah yang kononnya bermasalah disiplin di sekolah.

Saya rasa masalah ini bukan hanya tertumpu kepada pelajar-pelajar perempuan sahaja. Kalau mereka ada masalah, tentu pelajar-pelajar lelaki juga memainkan peranannya. Soalan tambahan saya ialah...

Tuan Yang di-Pertua: Skop *study* dia ya.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Soalan tambahan saya apakah langkah yang akan diambil untuk membantu? Saya rasa pelajar-pelajar, kalau mereka ada masalah disiplin atau keluarga-keluarga yang tidak mampu memainkan peranan mereka, jadi keluarga dan pelajar-pelajar seperti ini memerlukan bantuan dari kerajaan. Apakah langkah-langkah untuk membantu mengurangkan, mencegah masalah ini, terima kasih.

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya saya pun sudah beberapa kali menjawab langkah-langkah yang diambil tetapi masih Yang Berhormat tidak dengar, mungkin tak jelas kot.

Walau bagaimanapun baru saya jawab bahawa Kementerian Pelajaran telah menubuhkan Jawatankuasa Induk dan juga Jawatankuasa Bertindak untuk mengkaji dan juga mengambil tindakan terhadap pelajar-pelajar yang mempunyai masalah.

Jadi saya tidak ada apa lagi yang hendak ditambah. Saya memang setuju kajian yang dilakukan oleh profesor tadi. Kita pun tak tahu apa *sampling* yang dibuat sebab dia sebut berisiko tinggi. Misal katanya profesor, doktor atau pensyarah ini pergi ke *shopping centre* atau *night sport* hanya berjumpa dengan pelajar di situ memang berisiko tinggi. Saya memang setuju kali pertama Yang Berhormat apa pandangan, mungkin dia terlalu *bias* terhadap gender dan sebagainya... tak kena tempat ke? Jadi saya rasa walau bagaimanapun kita terima laporan dan kita akan kaji, terima kasih.

6. Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan apakah langkah-langkah untuk memastikan peralatan atau kenderaan Bomba sentiasa dalam keadaan yang baik dan boleh digunakan apabila ada kecemasan.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Robert Lau Hoi Chew]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia atau JBPM sentiasa memastikan peralatan dan kenderaan bomba berada dalam keadaan baik dan boleh digunakan semasa menghadiri panggilan kecemasan.

Antara langkah-langkah yang diambil ialah:

- (i) membuat penyelenggaraan secara berjadual bagi semua kenderaan bomba di balai-balai. Program secara berjadual ini dilakukan oleh bahagian kejuruteraan di semua negeri. Di samping itu, aktiviti penentukuran - *calibration* dengan izin bagi alat-alat pengukuran atau sukatan seperti *gas detector* atau *floor meter* dan lain-lain dilakukan juga secara berjadual berdasarkan tempoh masa yang ditetapkan. Semua aktiviti ini berdasarkan arahan yang terkandung dalam MS ISO9001:2000 jabatan;
- (ii) pemeriksaan harian terhadap peralatan dan kenderaan bomba dilaksanakan oleh anggota-anggota bomba pada setiap kali pertukaran giliran bertugas. Semua peralatan kebombaanan yang bermotor dan kenderaan bomba akan diuji dan dipanaskan untuk memastikannya berfungsi dengan baik. Pemeriksaan dan ujian yang dilakukan

berdasarkan senarai semak atau *checklist* yang terkandung dalam MS ISO9001:2000 jabatan; dan

- (iii) JBPM juga mempunyai bahagian kejuruteraan di setiap negeri, peranan bahagian ini adalah bertanggungjawab mengendalikan penyelenggaraan kenderaan dan peralatan bermotor secara berjadual. Semua anggota bahagian juga bersedia atau *standby* dalam tempoh 24 jam secara giliran untuk membuat pembaikan terhadap kenderaan bomba yang mengalami kerosakan.

Sekian.

Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

ISO merupakan satu perkara yang amat baik di atas kertas tetapi kalau kita tidak pantau, tidak dilaksanakan secara berterusan dan secara berkesan, maka apa-apa kaedah atau mekanisme yang terkandung di dalam ISO tidak akan berkesan.

Ini terbukti Tuan Yang di-Pertua baru-baru ini sebenarnya, dalam tahun ini juga, saya mendapat aduan satu kejadian kebakaran di satu kampung. Kalau mengikut kebiasaan, kenderaan bomba sepatutnya boleh sampai dalam tempoh 10 minit tetapi malangnya hanya sampai dalam tempoh satu jam. Apabila kita menyiasat kita dimaklumkan bahawa kenderaan rosak dan inilah bila dikatakan tadi segala kaedah mekanisme kalau tidak dipantau dengan berkesan, maka ianya tidak akan dapat kita memantau segala keberkesanan sistem yang ada dalam jabatan.

Jadi saya ingin bertanya apakah kaedah untuk kita memantau keberkesanan segala sistem atau *checklist* yang sedia ada untuk memastikan bahawa segala sistem kaedah itu dipatuhi. Itu yang pertama.

Kedua, daripada maklumat yang saya terima, salah satu kelemahannya mungkin dari segi sistem kewangan pentadbiran kewangan kita sebab lambat datang kewangan daripada ibu pejabat menyebabkan jabatan terpaksa menggunakan kewangan dalaman, terpaksa mengorbankan mungkin belanjawan *maintenance* itu digunakan untuk perbelanjaan lain menyebabkan tiada peruntukan untuk membeli peralatan gantian. Adakah kementerian akan dapat mengambil tindakan untuk memperbaiki keadaan ini? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua .

■1050

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Terima kasih Yang Berhormat dari Petra Jaya. Kementerian saya tidak dapat nafikan ialah ini dilaksanakan perbaiki alat-alat atau kenderaan bomba di seluruh negara kita khasnya di balai bomba yang kecil atau *remote* dari balai bomba yang besar. Kadang-kadang mereka ada masalah dia datang lewat.

Untuk makluman Yang Berhormat, memanglah ada kesulitan dari balai bomba kerana banyak sekarang panggilan palsu berlaku. Tambah pula orang panggil panggilan kecemasan

bernombor 994 atau 999. 999 itu harus melalui balai polis. Ini kadang-kadang pun ada memakan masa. So, saya setuju dengan penuhnya pemantauan melaksanakan *checklist* itu tidak perlu dinaikkan. Terima kasih kepada Yang Berhormat dari Petra Jaya.

Tentang kekurangan kewangan, saya haraplah ini bukan satu masalah berlaku seluruh negara kita tetapi mungkin atas kes-kes individu. Kes-kes yang *isolate* dengan izin. Saya alu-alukanlah Yang Berhormat-Yang Berhormat yang ada dalam Dewan yang mulia ini tolong bekerjasama dan melapor kes ini kepada kementerian saya. Saya janji kami akan perbaiki itu. Sekian terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Santubong.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kementerian patut melihat semula Jabatan Bomba ini, kerana di kawasan saya banyak terlibat dengan kebakaran dan di Sarawak – Serian, 14 rumah kedai ranap sekali. Mengikut maklumatnya, polis memberitahu kepada bomba pada pukul 3.31 pagi, tetapi bomba hanya sampai pada pukul 3.46 pagi. Tempat itu hanya satu minit waktu tengah malam, waktu pagi setengah minit sudah sampai, tetapi kenapa bomba tidur. *Standby* bermakna bukan pakai ‘*sabot*’ tetapi pakai pelengkap. Ini sikap Tuan Yang di-Pertua. Jadi persoalannya di kawasan saya, ada kadang-kadang air dalam bomba tidak keluar kerana tidak di *check* dari semasa ke semasa.

ISO ini tidak boleh bekerja dengan sendiri tetapi manusia yang bekerja. Tetapi apakah tindakan kerajaan dan kementerian secara menyeluruh melihat daripada saluran air kepada perkakas yang diguna pakai dan sikap manusia itu selaras dengan kemampuan dan keperluan jabatan mengatasi apabila berlakunya kecemasan.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Terima kasih Yang Berhormat dari Santubong. Ini rakan saya pun dari Sarawak. Tentang kebakaran di Kota Serian, saya sendiri pun ada melawat tempat itu. Kementerian saya telah mengarah Pengarah Bomba dan Penyelamat Sarawak dan memberikan satu laporan yang *transparent* dan yang audio, yang *independent* dengan izin untuk pusat bomba di sini dan kementerian saya untuk memberi tindakan. Ini kerana ia ada dua versi. Kelewatan kenderaan bomba lewat dan yang lain itu, dua versi. So, iaitu satu laporan dengan PBT akan dibuat.

Sekarang saya difahamkan pegawai dari pusat telah pergi ke sana, menyiasat kes ini. Berkenaan pili bomba kekurangan air, ini untuk maklumat Yang Berhormat, tiap-tiap pili bomba akan diperiksa fungsinya dua kali setahun. Kalau kekurangan air, balai bomba akan beritahu pusat negeri supaya pusat bomba negeri akan panggil lembaga air untuk diperbaiki dengan kos dibayar oleh bomba pusat. Contohnya, untuk pili bomba, untuk Sarawak kita mempunyai 22,954 unit iaitu saya tidak nafikan kerana *vandalize* atau air tidak *pressure* kurang dengan izin. Ini ada masalah iaitu cadangan dari Yang Berhormat kami akan beri perhatian yang beratnya. Saya pun setuju. Masalah ini akan diatasi dengan segera. Sekian.

7. **Dato' Yap Pian Hon [Serdang]** minta Menteri Keselamatan Dalam Negeri menyatakan:

- (a) berapakah jumlah balai polis yang akan dibina di negeri Selangor pada Rancangan Malaysia Kesembilan. Di manakah lokasinya dan berapakah peruntukan untuk setiap pembinaan balai polis; dan
- (b) bilakah IPD Subang Jaya akan mula dibina di Bandar Kinrara dan berapakah kosnya serta bilakah akan siap dibina.

Timbalan Menteri Keselamatan Dalam Negeri [Dato' Mohd. Johari bin Baharum]:

Terima kasih Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua. Balai polis yang di mana negeri Selangor dalam Rancangan Malaysia Kesembilan adalah seperti berikut:

- (i) Perumahan Balai Polis Gombak, Selangor berharga RM2,680,000;
- (ii) Balai Polis Kepong RM3,000,000;
- (iii) Balai Polis Bandar Kinrara RM8,000,000;
- (iv) Balai Polis Petaling Jaya RM7,000,000;
- (v) Balai Polis Taman Sri Muda, Seksyen 25 Shah Alam RM2,000,000;
- (vi) Balai Polis Puncak Alam RM2,000,000;
- (vii) Balai Polis Sungai Buloh RM4,000,000;
- (viii) Balai Polis Sungai Air Tawar, Sabak Bernam RM1.5 juta;
- (ix) Balai Polis Kampung Baru, Subang Petaling Jaya RM1.5 juta;
- (x) Balai Polis Serendah RM1 juta;
- (xi) Balai Polis Kapar, Klang RM1 juta;
- (xii) Balai Polis Desa Jaya, Gombak RM1 juta.

Itu semua adalah di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan iaitu sebanyak 12 buah balai polis akan dibina. Cadangan pembinaan IPD Subang Jaya telah disenaraikan untuk dilaksanakan oleh syarikat BLT Sendirian Berhad. Tapak cadangan projek adalah di lot 2494 Bandar Kinrara, daerah Petaling Selangor dan keluasan tapak 5.072 ekar. Tawaran tender dibuat pada 21.02.2007 dan ditutup pada 04.04.2007. Pembinaan BLT Sendirian Berhad sedang dalam proses penilaian pelantikan kontraktor dalam pembinaan dan dijangka dibuat dalam bulan Ogos 2007 dan dijangka siap dalam masa 24 bulan.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Jawapan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri berkaitan dengan tambahan balai polis di negeri Selangor dalam Rancangan Malaysia Kesembilan memang keperluan, kerana pembangunan pesat di negeri Selangor.

Soalan tambahan saya, setiap kali rakyat dalam majlis dialog dengan pegawai kanan IPT berkaitan dengan kes jenayah itu, satu alasan yang diberi ialah kekurangan anggota polis untuk

menangani kes jenayah berlaku. Alasan ini mendapat sokongan daripada rakyat oleh kerana ia tanggungjawab pihak polis, tambahan anggota polis diperlukan.

Jadi, apa langkah yang akan diambil selepas tambahan balai-balai polis dan pada ketika ini negeri Selangor perlu banyak tempat seperti di IPD-IPD perlukan tambahan anggota polis. Bilakah akan berbuat demikian? Jangan sampai tahap keadaan kritikal seperti Johor Bahru baru hantar 300 anggota untuk mengatasi masalah itu. Bilakah polis tambahan seperti IPD Kajang, IPD Subang Jaya di mana sentiasa tidak cukup anggotanya untuk menangani kes jenayah yang berlaku di kawasan itu. Sekian terima kasih.

■1100

Dato' Mohd. Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Berkenaan dengan pembinaan balai polis, kita memang mempunyai perancangan. Kita tidak boleh membina balai polis ikut kita sahaja. Jadi maknanya balai polis ini dirancang dalam masa yang tertentu berdasarkan kepada keperluan semasa.

Jadi sekarang ini, Kabinet telah membuat keputusan supaya ada tempat-tempat di mana keadaan yang agak darurat, di situ kita akan memberi perhatian. Seumpamanya di Johor Bahru, IPD baru akan dibina dan sebagainya. Pembinaan ini berdasarkan kepada kemampuan dari segi kewangan kita dan sebagainya.

Mengenai tambahan polis dan sebagainya, memang kita tidak mencukupi. Umpamanya seperti di Sentul, peningkatan jenayah begitu tinggi di sana. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, statistik atau nisbah di Sentul, seorang pegawai polis nisbah satu 1 kepada 1,800 orang. Kalau ikut interpol, 1 kepada 250 orang. Jadi maknanya memanglah kita mengambil masa untuk melatih pegawai polis, sebab itu Kabinet pun sudah bersetuju bahawa tambahan polis sebanyak 60,000 akan dibuat dalam masa lima tahun.

Contohnya, tidak mudah untuk kita melatih kerana kita mempunyai kekurangan dari segi pusat latihan, dari segi tenaga pengajar dan sebagainya. Ini memerlukan masa untuk berbuat sedemikian. Contohnya mengenai kereta yang telah diluluskan, kita telah beli 2,000 kereta baru-baru ini, tetapi kita mengambil masa sekurang-kurangnya enam bulan untuk melatih pemandu membawa kereta polis. Membawa kereta polis tidak sama seperti membawa teksi, banyak lagi perkara-perkara yang kita hendak ambil kira. Jadi banyak perkara yang diambil perhatian oleh pihak polis sebelum sesuatu perkara dibuat atau diputuskan dan kita amat peka berkenaan dengan peningkatan jenayah di seluruh negara sekarang ini. Tindakan-tindakan yang lebih positif untuk kita menempatkan anggota tambahan di beberapa tempat telah dibuat. Terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ipoh Timor.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa memperbanyakkan balai polis, *police visibility* sangat mustahak

sekarang khasnya di negara yang menghadapi satu krisis jenayah di mana rakyat tidak berasa selamat lagi di jalan raya atau di rumah mereka. Mereka rasa nampaknya polis sudah hilang kawalan (*control*) untuk memerangi perang. Tengok hari ini di muka depan, "*Triad links: Deputy Minister and senior politician under probe in Sarawak*". Kita semua tahu bahawa timbalan menteri yang dimaksudkan ialah timbalan menteri yang jawab soalan nombor 6 tadi. Kita semua tahu tetapi perkara ini saya telah bangkitkan dua bulan dahulu. Perkara ini di muka depan. Yang Berhormat Menteri sendiri menjadi *target* bahawa tuduhan korupsi.

Saya setuju perkara ini patut diumumkan tetapi perkara seperti ini adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar tidak akan membantu kepercayaan orang ramai bahawa pihak polis adalah mengatasi *on top of the crime situation* dan perlu satu pendekatan yang baru sama ada mengenai *police visibility*, memperbanyakkan balai polis, mengenai *policing plan*, satu *national policing plan* yang efektif untuk memerangi dan *conquer* masalah jenayah di negara kita.

Dato' Mohd. Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Jadi berkenaan dengan peningkatan jenayah sekarang ini adalah bukan di seluruh negara. Ada beberapa tempat tertentu sahaja yang ada peningkatan jenayah misalannya di Johor Bahru, di Kuala Lumpur dan sebagainya tetapi tempat-tempat di luar bandar kurang. Walau bagaimanapun seperti mana yang kita kata, kita sedang melihat perkara-perkara ini sangat serius iaitu beberapa pembinaan balai polis baru dan sekarang ini pihak berkuasa tempatan sedang memasang CCTV di seluruh tempat yang tertentu. Seperti di Kuala Lumpur sekarang ini boleh dikatakan kebanyakan tempat di Cheras dan sebagainya akan dipasang CCTV.

Kadang-kadang tidak semestinya pegawai polis tidak berada di situ, kita tidak mengawasi keadaan itu. Kadang-kadang polis datang dalam pelbagai bentuk dan tidak semestinya berpakaian uniform, kadang-kadang mereka dalam berbagai-bagai cara sebagai orang-orang yang menyamar. Jadi maknanya, sekarang ini langkah diambil secara serius oleh pihak polis untuk menangani masalah ini. Sekian, terima kasih.

[Soalan No. 8 – Y.B. Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) tidak hadir]

9. Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor] minta Menteri Kewangan menyatakan adakah kementerian bercadang untuk melaksanakan dasar memberikan projek (kecil dan besar) di sesuatu kawasan kepada kontraktor yang datang dari kawasan berkenaan dengan erti kata lain *local projects for local contractors*.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya]: Terima kasih Yang Berhormat daripada Kuala Selangor. Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan telah pun mengeluarkan beberapa peraturan yang meletakkan supaya agensi memberikan keutamaan kepada kontraktor tempatan yang berkeelayakan dalam pemberian kontrak kerja. Peraturan-peraturan tersebut dalam surat-surat pekeliling daripada

Perbendaharaan mulai tahun 2001 hingga 2007. Ada lima surat pekeliling semuanya berkenaan dengan projek-projek ini.

Surat pekeliling ini pada tahun 2001 dikeluarkan untuk projek-projek yang RM200,000 ke bawah dan kontraktor kelas F hendaklah diberi kepada kontraktor-kontraktor daerah masing-masing ataupun daerah yang terdekat. Bagi perolehan tender terhad juga, ini dalam arahan yang kedua kepada syarikat-syarikat tempatan, Tuan Yang di-Pertua. Bagi projek-projek terbengkalai, ini ada satu lagi arahan – ini juga dihadkan kepada kontraktor tempatan di mana projek itu berada bagi Projek Penyelenggaraan Infrastruktur Awam (PIA) dan juga untuk kontraktor-kontraktor tempatan. Untuk pelaksanaan projek-projek infrastruktur khas juga dihadkan kepada kontraktor-kontraktor tempatan, Tuan Yang di-Pertua. Ini adalah garis panduan yang telah pun dikeluarkan selama ini Tuan Yang di-Pertua.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Kuala Selangor.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen di atas jawapan. Soalan tambahan, saya mohon penjelasan apakah kerajaan masih mengamalkan pendekatan runding terus dan juga konsep *design and build* dalam melaksanakan projek-projek Rancangan Malaysia Kesembilan. Jika ada, apakah rasional dan kriteria yang digunakan? Terima kasih.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, konsep runding terus dan *design and build* ini adalah dikhaskan kepada projek-projek tertentu yang memerlukan kepakaran yang tertentu ataupun projek-projek yang melibatkan pertahanan, bermakna yang sulit dan yang memerlukan kepakaran yang tertentu atau yang hendak disegerakan. Jadi kriteria-kriteria ini diikuti dan bukan semua dan sembarangan projek yang boleh dikeluarkan melalui kaedah *direct nego*, Tuan Yang di-Pertua.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Cameron Highlands.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen adalah memandangkan kontraktor-kontraktor di peringkat akar umbi sekarang dan dalam masa ini banyak mendapat kontrak khususnya oleh kerana dasar kerajaan yang ingin menurunkan projek-projek kecil ini di peringkat dan daerah dan kerajaan tempatan. Adakah cadangan oleh kementerian untuk membuka peluang ini kepada kontraktor-kontraktor bukan bumiputera selaras dengan Dasar Ekonomi Baru supaya peringkat akar umbi, golongan-golongan yang muncul itu dapat juga diberi peluang. Mungkin 10% untuk diberikan kepada kontraktor-kontraktor yang berwibawa dan bukan bumiputera.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, untuk projek-projek kelas F, ini semuanya adalah bumiputera. Selain daripada itu, yang lebih tinggi ada yang bumiputera dan

ada yang bukan bumiputera dan mereka boleh mengambil bahagian dalam tender-tender yang dikeluarkan, Tuan Yang di-Pertua.

10. Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai] minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada Kerajaan bercadang menurunkan harga petroleum memandangkan harga pasaran dunia minyak mentah telah turun.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya]:

Terima kasih Yang Berhormat daripada Padang Serai. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, walaupun harga minyak mentah telah menunjukkan penurunan, tetapi ianya bagi tempoh tiga bulan terakhir pada 2006 dan dua bulan pertama tahun 2007.

Purata harga minyak mentah dunia bagi tahun 2006 adalah tinggi iaitu USD66.05. Pada bulan Mei 2007 harga minyak mentah dunia telah berada pada paras USD63.4 dan pada bulan Jun, harga didapati meningkat dan setakat 7 Jun 2007, purata harga minyak mentah dunia adalah USD65.68 dan ia dijangka akan meningkat lagi. Oleh itu, kerajaan buat masa ini tidak bercadang untuk menurunkan harga barangan petroleum.

■1110

Di samping itu, kerajaan masih lagi menanggung bebanan subsidi yang besar bagi mengekalkan harga barangan petroleum diparas sedia ada kerana harga produk berkenaan adalah dikawal dan diletakkan oleh kerajaan pada paras yang lebih rendah daripada harga pasaran yang sebenar. Ini semuanya dilakukan untuk kesejahteraan rakyat Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Padang Serai.

Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih atas jawapan yang diberikan. Kita memang faham apabila harga itu masih tinggi, kita tidak jangka ataupun tidak aspek kerajaan akan menurunkan, tetapi daripada prinsipnya harga minyak ini telah dinaikkan kerana kenaikan harga minyak. Jadi dengan menggunakan prinsip yang sama, apabila harga minyak itu turun, kerajaan patut menimbang untuk mengurangkan atau menurunkan harganya supaya rakyat akan merasai bahawa kerajaan ini betul-betul adil. Bila naik harga mentah, harga petrol naik, mereka boleh terima, tetapi kalau turun ia sepatutnya juga ikut trend dia. Itu adalah trend dia. Itu adalah permintaan, terima kasih.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Padang Serai, memang banyak dilakukan oleh banyak negara lain. Sebenarnya kalau di kawasan *region*, kawasan ASEAN ini, negara-negara lain mengamalkan sistem itu iaitu naik turun harga dan juga naik turun harga jualan di pasaran minyak, kerana mereka tiada subsidi tetapi di Malaysia, kita kawal kerana kerajaan beri subsidi sama ada rendah atau tinggi, kerajaan hendak kawal supaya inflasi tidak kurang dan setakat ini kerajaan telah dapat mengawal inflasi pada kadar 1.5% sehingga 2.5% sahaja berbanding dengan banyak negara lain.

Indonesia pada satu peringkat dahulu memang bila diturunkan harga subsidi maka harga minyak naik 95%. Ini kita tidak mahu begitu. Kita mahu supaya dikawalkan. Sebenarnya Tuan

Yang di-Pertua, bila kerajaan kurangkan subsidi pada hujung bulan Februari 2006, harga minyak pada masa itu USD62. Ini sudah naik USD67, jadi kalau hendak kurangkan subsidi lagi memang kita akan menanggung subsidi yang begitu tinggi. Sebab itu kita kawal, dan harga tidak boleh turun naik jangan ikut macam negara lain, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Bukit Bintang.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Sebelum saya mengemukakan soalan tambahan saya, saya mengalu-alukan rombongan dari Bukit Bintang datang ke Parlimen pada pagi ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, bagaimanakah kedudukan wang subsidi petroleum yang berjaya dikumpulkan oleh kerajaan berikutan dengan kerajaan menaikkan harga petrol tahun lalu. Tuan Yang di-Pertua, oleh sebab Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ada mengatakan bahawa RM4.4 bilion untuk memperbaiki sistem pengangkutan awam pada tahun lalu, apakah kedudukan pada masa ini dan saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, terima kasih.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu apa maksud sistem awam?

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ada mengatakan bahawa RM4.4 bilion untuk memperbaiki sistem pengangkutan awam seperti LRT, PUTRA *line*.

Tuan Yang di-Pertua: Pengangkutan awam.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya kalau ikut perangkaan yang ada, bila kerajaan umumkan, jangkaanlah, jangkaan kita akan jimatkan bila kerajaan kurangkan subsidi RM0.30 itu, pada 2006, kita jangka kita akan dapat menjimatkan subsidi sebanyak RM4.4 bilion tetapi sebenarnya penjimatan hanya kurang sedikit sahaja. Kalau 2005 *direct* subsidi ialah RM8,154 bilion, 2006 *direct* subsidi RM7.218 bilion lebih kurang RM900 bilion sahaja yang dijimatkan. Jadi walau bagaimanapun seperti kerajaan telah pun janji kepada rakyat, kerajaan akan teruskan projek-projek yang tertentu walaupun subsidi ini tidak dapat dijimatkan seperti dijangkakan tetapi kerajaan akan teruskan dengan projek-projek yang pernah diumumkan semasa saya jawab di Dewan ini seperti memanjangkan landasan LRT, mengadakan sistem baru dan sebagainya. Ini akan dilaksanakan, walaupun subsidinya, penjimatan tidak sebanyak itu, Tuan Yang di-Pertua.

11. Tuan Bernard S. Maraat @ Ben [Pensiangan] minta Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi menyatakan hasil lawatan Perdana Menteri ke Jepun dalam usaha meningkatkan hubungan dua hala khususnya kerjasama bidang aeroangkasa. Apakah pelan tindakan strategik kerajaan dengan Kerajaan Jepun dalam usaha memperkasakan aeroangkasa negara.

Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Pensiangan

soalan tentang kerjasama antara Malaysia dengan Jepun. Kita sedia maklum Tuan Yang di-Pertua, dunia telah mengiktiraf Jepun sebagai salah satu negara yang maju di rantau kita. Untuk itu lawatan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ke Jepun baru-baru ini dalam usaha meningkatkan hubungan negara kita dengan Jepun dalam bidang seperti ekonomi, perdagangan dan juga dalam bidang-bidang lain dan termasuk dalam bidang aeroangkasa.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Malaysia terlibat secara aktif dalam mesyuarat Asia Pasifik *Regional Space* Agensi Forum ataupun satu kerjasama serantau dalam bidang *aerospace* yang diterajui Jepun dengan melibatkan beberapa agensi di bawah kementerian saya dalam bidang seperti angkasa, *remote sensing* dan juga melibatkan juga dalam bidang Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi.

Dalam konteks hubungan kerjasama aeroangkasa antara Malaysia dan Jepun, antara bidang-bidang yang sedang kita cuba berusaha sama adalah, pertama dalam bidang inisiatif negara kita Tuan Yang di-Pertua, untuk meningkatkan kepakaran kita dalam bidang teknologi aeroangkasa, itu yang pertama kerana kita ketahui, dunia sendiri mengetahui bahawa Jepun amat matang atau canggih dalam pembangunan jalur-jalur angkasa mereka.

Yang kedua ialah juga kerjasama dalam bidang yang kita panggil *disaster management respond system* kerjasama dalam bidang ini, melibatkan aplikasi-aplikasi dalam satelit yang bersensing tinggi dalam *remote sensing*.

Yang Ketiga Tuan Yang di-Pertua, juga kerjasama dalam bidang penyelidikan sains di aeroangkasa. Rakyat Malaysia menunggu-nunggu kita menghantar atau mencatat satu sejarah menghantar satu rakyat Malaysia pergi ke angkasa. Insya-Allah, tarikh yang setakat ini diputuskan pihak Rusia ialah 22 Oktober.

Dalam akhbar ada mengatakan bahawa kedua-dua calon kita iaitu Dr. Sheikh Muszaphar dan Dr. Faiz Khaleed ada pulang ke negara kita tiga minggu kerana ini adalah cuti mereka terakhir sebelum mereka pulang kembali ke Rusia untuk meneruskan latihan termasuk juga seminggu nanti pergi ke Amerika kerana berlatih untuk mereka buat latihan di tempat atau pun bahagian antarabangsa ataupun *international space station* iaitu tempat yang dikuasai oleh pihak Amerika. Apabila Jepun mendengar kita akan menghantar Angkasawan kita ke angkasa, mereka juga bercadang membuat kerjasama pendidikan dalam bidang sains angkasa bersama dengan Malaysia. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Pensiangan.

Tuan Bernard S. Maraat @ Ben [Pensiangan]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Soalan tambahan, saya ingin penjelasan. Amerika Syarikat, Rusia, China dan beberapa buah negara lagi di Eropah yang memang terbilang dalam aeroangkasa mereka. Saya ingin tahu sama ada negara kita ini mempunyai hubungan dua hala, mengenai dengan perkembangan *aerospace* yang telah kita jalankan di negara kita ini. Apakah statusnya pada masa kini dengan negara-negara Amerika, Rusia dan mungkin juga China dalam bidang-bidang tersebut. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih kepada Yang Berhormat yang menaruh minat yang tinggi dalam aeroangkasa. Benar untuk kepentingan strategik negara kita Tuan Yang di-Pertua, kita perlu ada satu kepakaran atau kita perlu ada *access* kepada angkasa kerana dunia akan datang, dunia yang berkomunikasi dalam bidang *cyber*. Di mana komunikasi menggunakan satelit. Kepentingan dan strategi negara kita dalam bidang ekonomi dan juga ketenteraan, kita perlu juga ada penguatkuasaan atau *access* dalam bidang aeroangkasa. Untuk itu sudah semestinya kita ada kerjasama dengan negara-negara yang maju seperti Yang Berhormat nyatakan tadi, Jepun dan China dan baru-baru ini dalam lawatan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ke Rusia...

■1120

Saya juga berkesempatan bersama dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam perbincangan dua hala di antara Kerajaan Malaysia yang diketuai oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Presiden Russia.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menzahirkan bahawa minat ataupun pertama penghargaan Malaysia kepada Russia dalam skim pembelian kapal terbang Sukhoi, Russia telah bersetuju untuk menghantar seorang angkasawan kita ke angkasa. Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, dalam dunia ada tiga nama, mereka yang pergi ke angkasa. Yang pertama dipanggil astronaut. Ini pihak Amerika.

Yang kedua nama yang terkenal di dunia ialah Kosmonaut. Ini kepada rakyat Russia yang pergi ke angkasa. Nama yang baru di dunia ialah angkasawan. Di Russia pun bila mereka menyatakan tentang nama, dia kata, kita bangga, kita ada dunia, ada astronaut, ada Kosmonaut, ada Angkasawan. Bermakna, rakyat Malaysia patut bangga bahawa nama Malaysia itu, sudah tercatat dalam industri atau dalam dunia angkasawan ini. So, memang benar kita akan terus berusaha. Bukan itu sahaja Tuan Yang di-Pertua, selain daripada Jepun, China, Amerika, tetapi dengan negara-negara baru yang juga ada potensi, hajat mereka ke sana seperti India dan juga kerjasama dengan negara-negara OIC sendiri patut kita jalinkan juga. Terima kasih.

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri sendiri yang sudi hadir untuk menjawab soalan yang begitu penting, yang mencakupi aspek *hi-tech* dan *high touch* ini.

Saya hendak bertanya, apakah kita memiliki *the brain* dengan izin, otak dan orang yang benar-benar pakar dalam bidang ini untuk menerokai satu bidang yang cukup penting dalam kehidupan dunia masa hadapan? Saya hendak bertanya Yang Berhormat, berapa banyakkah peruntukan yang diperoleh, *research and development* di sini? Saya baca dalam *Future* seperti di negara-negara Arab, Dubai, Oman mengeluarkan peruntukan hampir USD40 bilion dalam bidang R&Dnya. Berapa banyak peruntukan yang telah diberikan sebab ini adalah merupakan bidang, saya sebutkan sekali lagi dengan izin, *hi-tech*, *high touch*, satu teknologi tinggi dan merupakan sentuhan yang tinggi.

Satu persoalan lagi, setakat manakah kesedaran kepada rakyat? Kita tidak bercakap seorang, dua. Kita bercakap dari segi keseluruhannya, dari segi pendidikannya. Persiapan dari peringkat sekolah lagi dalam bidang kesedaran *aerospace* ataupun aeroangkasa ini.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih Yang Berhormat yang menaruh minat yang amat tinggi dalam bidang ini, sebagai satu *branding* baru. Syabas *hi-tech*, *high touch*. Ini saya nampak satu...

Tuan Yang di-Pertua: Istilah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Istilah yang baik dikemukakan di dalam Dewan yang mulia ini. Memang benar apa yang Yang Berhormat katakan. Kedua-dua itu ada kaitannya. Saya nampak Tuan Yang di-Pertua, bahawa Amerika sebelumnya Presiden Kennedy, mengumumkan bahawa Amerika akan menghantar seorang astronaut mereka ke bulan. Bukan hanya inisiatif itu menghantar seorang rakyat Amerika ke bulan, bukan. Bukan itu inti sari, agendanya. Agenda yang sebenar bahawa Amerika takut pada ketika itu.

Bila Russia menghantar satelitnya yang pertama ke angkasa, ini berjaya untuk menggembeleng seluruh warga Russia untuk mempelajari sains dan teknologi. Untuk itu mereka nampak bahawa dunia ekonomi akan datang akan berteraskan sains dan teknologi. Dunia demokrasi, dunia kapitalis takutkan kepada ancaman daripada dunia komunisme. Untuk itu, Amerika perlu membuat satu projek dipanggil sebagai *moon shot*. Satu usaha inisiatif yang besar untuk gembeleng rakyat Amerika untuk belajar sains dan teknologi.

Sebenarnya apa Yang Berhormat katakan tadi, harapan kita menghantar angkasawan, seorang rakyat Malaysia ke angkasa, bukan sengaja menghantar, tetapi harapan kita menggembeleng anak-anak muda dari bangku sekolah yang nanti ini akan mendahului ataupun bangkit kepada kemajuan negara kita kerana dunia akan datang...

Beberapa Ahli: Betulkah?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Betullah. Nak latih jadi astronaut, tak mahu, lari tak kuat. Menggembelengkan rakyat Malaysia seperti Yang Berhormat kata, anak muda mempelajari sains dan teknologi kerana ini merupakan tampuk atau isi kandungan ekonomi akan datang yang berteraskan sains dan teknologi. Itu benar, *the knowledge economy* itulah ekonomi masa akan datang. Ekonomi Malaysia yang berjaya 50 tahun yang lalu tetapi masih lagi banyak berasaskan kepada sumber yang murah, upah yang murah. Ekonomi akan datang, ekonomi dunia adalah berteraskan kepada teknologi, kepada sains, kepada ilmu. Ini hasrat Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya rakyat Malaysia beri tumpuan kepada pembangunan modal insan.

Sebenarnya apa Yang Berhormat katakan tadi, harapan kita bila menghantar angkasawan ke angkasa nanti dapat menggembeleng rakyat Malaysia terutamanya yang muda-muda di bangku sekolah. Untuk itu bila kita menghantar angkasawan kita nanti, kerjasama

dengan Kementerian Pelajaran sedang kita usahakan untuk bagaimana bila kita menghantar ke angkasawan nanti dapat kita berhubung terus dengan mereka. Anak-anak kita dapat mengikuti perkembangan angkasawan kita 10 hari semasa mereka berada di sana, semasa pelancarannya.

Saya telah mencadangkan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya Yang Amat Berhormat sendiri dapat bersama-sama melancarkan, bersama melihat pelancaran astronaut kita dan bila kembali 10 hari kemudian, Timbalan Perdana Menteri kita saya mencadangkan dapat juga menerima kepulangan astronaut kita. Kerana apa, kita hendak kedua-dua pemimpin ini, Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri ini dapat membantu menggembleng rakyat Malaysia terutamanya anak-anak muda. Kerana apa? Pada tahun 2020 nanti, mereka akan mewarisi negara kita, mereka akan berjaya juga, mereka yang boleh menjadi pemangkin kepada pembangunan ekonomi negara mereka ini yang insya-Allah akan *dicatalystkan* oleh ilmu dan oleh sains dan teknologi.

12. Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu] minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan apakah rasional kementerian meletakkan harga RM300.00 bagi pasport perjalanan antarabangsa 30 muka surat dan RM600.00 bagi pasport 60 muka surat.

Setiausaha Parlimen Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri [Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Yang Berhormat Tangga Batu, pasport Malaysia adalah satu dokumen penting dan bernilai yang dikeluarkan dalam dua bentuk iaitu 32 dan 64 muka surat. Pasport 32 muka surat dikenakan bayaran RM300.00, sementara 64 muka surat dikenakan bayaran RM600.00. Harga sedemikian dikenakan berikutan penggunaan teknologi tinggi bagi setiap pasport bagi menjamin keselamatan data pemegang pasport.

Pada tahun 1998, Malaysia merupakan negara pertama di dunia yang memperkenalkan pasport bercip. Harga pasport sekarang telah ditetapkan oleh Kabinet dan diumumkan ketika pembentangan bajet tahun 1977 oleh Menteri Kewangan pada ketika itu. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Tangga Batu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Pasport kita pun *hi-tech* jugalah, tetapi *high touch* itu hendak kena tengok sedikit. Tuan Yang di-Pertua, dalam konsep pengeluaran dan juga perniagaan, semakin banyak barang dikeluarkan, sepatutnya harga seunit itu lebih murah. Dalam konteks pasport ini, betullah 32 muka surat harganya RM300.00, tetapi dua muka surat tidak boleh digunakan oleh pengguna-pengguna pasport kerana dilarang untuk menggunakan muka surat tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia menggalakkan pelancong datang ke negara kita. Dalam masa yang sama, kita perlu juga menggalakkan rakyat di negara kita untuk keluar bagi tujuan men'jual' Malaysia ataupun menggalakkan orang luar untuk datang ke negara kita.

Soalan saya, adakah kerajaan bersedia untuk mengkaji semula harga-harga pasport ini supaya ia dapat sedikit sebanyak meringankan beban bagi mereka yang berhajat untuk keluar, apatah lagi hari ini kita mempunyai kapal terbang-kapal terbang yang menyediakan tambang murah terutamanya bagi warga emas, warga belia dan juga mereka yang ingin menggalakkan pelancongan di Malaysia. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Tangga Batu, terima kasih di atas soalan tambahan. Pasport adalah satu dokumen bukan untuk diniagakan. Kita menyedari bahawa rakyat Malaysia setelah 50 tahun negara mencapai kemerdekaan, ramai yang sudah berkemampuan untuk keluar negara. Daripada statistik yang dikeluarkan pada tahun 2005 dan 2006, kita telah mengeluarkan sejumlah 2.223534 juta pasport muka surat 32 dan untuk pasport 64 muka surat sebanyak 23,213 iaitu kira-kira untuk 32 muka surat 9% daripada jumlah rakyat Malaysia, sementara untuk pasport 64 muka surat ialah sekitar 0.8%.

■1130

Jadi memanglah kerajaan sebenarnya tidak menghalang rakyat untuk ke luar negara, tetapi kerajaan juga sedar bahawa rakyat boleh ke luar negara, tetapi apa yang penting ialah kita tidak mahu melihat aliran keluar wang negara begitu banyak ke luar negara. Maka kerana itu, buat masa ini kerajaan tidak bercadang untuk menurunkan harga pasport 64 muka surat.

Tuan Yang di-Pertua: Ya Ledang.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya menyokonglah jawapan daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi. Cuma saya hendak fokus kepada satu kumpulan iaitu walau apa pun hujah kita sama ada *dollar* dan *cent* dan sebagainya dengan izin, tetapi satu kumpulan iaitu warga emas pada saya perlu dibela. Mereka ini kadang-kadang hendak dibawa oleh anaknya ke luar negara, kadang-kadang hendak pergi beribadah dan sebagainya, tidak kiralah apa agama pun kalau boleh, boleh tidak dipertimbangkan supaya warga emas ini diberikan sekurang-kurangnya 50% diskaun untuk tujuan ini. Sekian, terima kasih.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Ledang. Buat masa ini kerajaan memberi beberapa keistimewaan kepada golongan seperti berikut terutamanya pelajar, kanak-kanak dan golongan kurang upaya. Bagi golongan pelajar dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun, bayaran pasport adalah separuh daripada kadar bayaran biasa. Manakala bagi golongan orang kurang upaya yang disahkan oleh doktor dan hospital atau klinik kerajaan, bayaran dikecualikan. Buat masa ini untuk golongan warga emas belum dikecualikan. Itu satu cadangan yang baik dan mungkin boleh dibawa untuk pertimbangan kerajaan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat sekian sahaja soal jawab lisan pada pagi ini.

[Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH
PERATURAN MESYUARAT 18(1)
GURU-GURU PEMULIHAN YANG TIDAK BERKELAYAKAN
BAHASA MANDARIN DI SEKOLAH JENIS KEBANGSAAN CINA

11.32 pg.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya berdiri untuk mengemukakan Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) yang berbunyi:

“Bahawa di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1), Dewan ini memberi laluan kepada Yang Berhormat Puan Chong Eng, Ahli Parlimen Kawasan Bukit Mertajam untuk membawa satu usul berkenaan perkara tertentu, berkepentingan orang ramai dan berkehendak disegerakan, iaitu mengenai guru-guru pemulihan yang tidak berkekelayaan bahasa Mandarin tetapi dihantar untuk bertugas di sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan Cina dialihkan.”

Kita sedia maklum bahawa bahasa pengantar di SJKC ialah bahasa Mandarin. Tugas guru pemulihan adalah untuk membantu pelajar-pelajar yang lemah dalam pelajaran yang biasanya juga lemah dalam bahasa Malaysia. Walaupun guru pemulihan yang tidak boleh berbahasa Mandarin boleh melaksanakan tugas tetapi ianya tidak akan membuahkan hasil kerana murid-murid tidak dapat mengikuti pengajarannya. Terdapat lebih kurang seratus orang guru pemulihan yang tidak berkekelayaan dalam Bahasa Mandarin telah dihantar ke SJKC di beberapa negeri termasuk Pulau Pinang, Pahang dan Negeri Sembilan. Jawatankuasa Pengelola sesetengah sekolah telah menyuarakan bantahan atas alasan guru-guru ini tidak dapat berkomunikasi dengan pelajar-pelajarnya.

Timbalan Menteri Pelajaran telah mengemukakan pada 10 Jun bahawa pihak kementerian akan mengalihkan guru-guru ini ke sekolah lain, tetapi sampai hari ini pengumumannya masih belum menjadi kenyataan. Tuan Yang di-Pertua, yang dimaksudkan hari ini ialah 20 Jun. Setakat hari ini saya tidak tahu apakah kedudukannya. Pelajar-pelajar hari ini merupakan modal insan pada masa depan. Langkah yang tidak tetap hari ini akan merosakkan masa depan mereka. Jadi sebarang dasar kurang bersesuaian yang mungkin menjejaskan pembelajaran mereka harus dibetulkan secepat mungkin demi menjaga kepentingan generasi muda kita.

Guru-guru yang tidak dapat berkomunikasi dengan pelajar-pelajarnya tentu tidak dapat menjalankan tugas dalam membimbing pelajaran murid-muridnya. Oleh itu, guru-guru ini di sekolah-sekolah yang sedia ada, bukan sahaja merugikan murid-murid yang sudah pun lemah dalam proses pembelajaran, tetapi juga tidak adil kepada guru-guru berkenaan. Oleh yang demikian, saya memohon supaya pihak kementerian mengambil langkah yang bijak dan selaras

dengan teori pendidikan, iaitu menggantikan guru-guru yang tidak berkelayakan Bahasa Mandarin dengan guru-guru yang fasih bertutur dalam Bahasa Mandarin.” Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu Pemberitahu Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Ahli Yang Berhormat Kawasan Bukit Mertajam pada hari Rabu, 20 Jun 2007. Teks Usul itu adalah seperti yang dibacakan oleh Ahli Yang Berhormat sebentar tadi.

Bagi membolehkan perkara ini dipertimbangkan oleh Majlis Mesyuarat pada hari ini, saya sebagai Tuan Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu memenuhi tiga syarat:

- (i) bahawa perkara itu tertentu;
- (ii) bagi kepentingan orang ramai; dan
- (iii) ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa tertentu, perkara ini adalah perkara yang tertentu. Kepentingan orang ramai, ini adalah juga bagi kepentingan orang ramai. Berkehendak disegerakan, perkara ini setakat ini tidak perlu disegerakan. Saya difahamkan bahawa Kementerian Pelajaran Malaysia sedang mengambil beberapa langkah untuk mengatasi masalah ini. Oleh yang demikian, saya menolak Usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 18(2).

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG PENGALAKAN PELABURAN (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Penggalakan Pelaburan 1986; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri; dibaca kali yang pertama; akan dibaca kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Peraturan Mesyuarat 36(12) mengenai Ahli Yang Berhormat yang mengeluarkan satu kenyataan yang mengelirukan Dewan ini. Pada 20 Jun, Setiausaha Parlimen Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar telah memberitahu Dewan ini, *hotline* untuk membuat aduan tentang satu pencemaran alam sekitar adalah 1 800 2727, ini juga tercatat dalam *hansard* ini, tetapi pada *weekend* lalu semasa saya tengok ada satu pencemaran alam sekitar, saya telefon nombor ini tidak dapat, *non registered, not in service*.

Oleh itu saya ingin tanya di sini, apakah nombor yang betul yang boleh dihubungi untuk kita membuat aduan mengenai satu pencemaran alam sekitar?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, cukup.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya haraplah Tuan Yang di-Pertua boleh mengarahkan Setiausaha Parlimen Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar supaya membuat satu penjelasan dan memberitahu kita satu fakta yang benar, nombor telefon yang benar, tidak mengelirukan kita.

Tuan Yang di-Pertua: Saya akan minta kementerian yang berkenaan untuk memberikan telefon yang sebenarnya kemudian. Ini adalah perkara pentadbiran sahaja. Silakan Yang Berhormat.

RANG UNDANG-UNDANG AKTIVITI KERAJAAN ELEKTRONIK 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi pengiktirafan undang-undang mesej elektronik dalam urusan antara kerajaan dengan orang awam, penggunaan mesej elektronik untuk memenuhi kehendak undang-undang dan untuk membolehkan dan memudahkan urusan ini melalui penggunaan cara elektronik dan perkara-perkara yang berkaitan dengannya; dibawa ke dalam mesyuarat oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

■1140

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG KETERANGAN SAKSI KANAK-KANAK 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

11.40 pg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya menyambung penggulungan yang telah saya mula pada hari Khamis lepas. Yang Berhormat Tanjong bertanya apakah kerajaan harus mewujudkan satu sokongan pada kanak-kanak yang perlu memberi keterangan kerana kanak-kanak menghadiri mahkamah dalam keadaan tidak memahami apa yang berlaku. Wujudkan satu sistem dan juga memberikan statistik berapa bilangan kanak-kanak perlu menjadi saksi di mahkamah antara tiga ke lima tahun kebelakangan ini sehingga perlu mewujudkan akta dan *support service*. Begitu juga saya hendak menjawab kepada Batu Gajah berkenaan Rang

Undang-undang ini. Apakah perlu diperkemas agar tidak berlaku trauma kali yang kedua bagi kanak-kanak dan tiada khidmat sokongan setelah kanak-kanak dipanggil menjadi saksi kerana mereka perlu dibiasakan dan tidak terkejut apabila memberi keterangan.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] **mempengerusikan Mesyuarat**]

Tuan Yang di-Pertua, selaras dengan penggubalan Rang Undang-undang ini Jawatankuasa Teknikal Khidmat Saksi Kanak-kanak telah ditubuhkan yang dipengerusikan dan diselaraskan oleh Ketua Pengarah Jabatan Kebajikan Masyarakat di mana konsultan dan pakar jurulatih untuk program khidmat saksi ini adalah dari United Kingdom melalui projek *Justice for Children* yang dikelolakan oleh Pesuruhjaya Tinggi Britain di Kuala Lumpur. Ia ialah sebagai satu perkhidmatan di bawah program pembaharuan, pemberitahuan keterangan bagi kanak-kanak di mahkamah Malaysia. Jawatankuasa Teknikal Khidmat Saksi bagi Kanak-kanak di Malaysia dimodelkan mengikut *Witness Support Service* di Britain yang dikendalikan oleh sebuah NGO bernama *Victim Support*, sebuah organisasi yang memberi sokongan kepada mangsa jenayah termasuk kanak-kanak dan orang dewasa. Empat orang pekerja khidmat saksi telah dihantar ke United Kingdom untuk mengkaji sistem tersebut dengan lebih mendalam.

Pada 13 dan 20 Januari 2003 seramai 16 orang termasuk seorang koordinator dilatih menjadi pekerja khidmat saksi oleh empat orang pakar dari *Witness Support Service United Kingdom*. Tujuan khidmat saksi ini ialah untuk menyediakan satu perkhidmatan bagi mengurangkan kebimbangan dan trauma kanak-kanak yang menjadi saksi pendakwaan mahupun pembelaan ataupun dalam kes-kes sivil yang memerlukan pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak di mahkamah.

Khidmat ini juga merupakan saluran komunikasi di antara pihak polis, pendakwa, peguam dan kanak-kanak yang terlibat. Perkhidmatan ini adalah percuma dan sulit yang dikendalikan oleh pekerja yang terlatih. Pengalaman menjadi saksi dan terpaksa menghadiri mahkamah merupakan satu pengalaman yang menakutkan dan membingungkan bagi kanak-kanak. Oleh yang demikian khidmat saksi kanak-kanak ini bertujuan untuk mengurangkan kekaburan mengenai peranan kanak-kanak sebagai saksi. Khidmat ini akan memberi pengetahuan kepada kanak-kanak dan keluarga yang kurang pengetahuan mengenai prosedur mahkamah, peranan kakitangan mahkamah dan susun atur mahkamah. Lawatan ke mahkamah akan dibuat sebelum perbicaraan untuk membiasakan diri kanak-kanak dan keluarganya dengan susun atur mahkamah.

Keduanya, saksi kanak-kanak sering kali perlu menunggu lama dan kadang-kadang berhampiran dengan tertuduh, keluarga atau penyokongnya yang menyebabkan saksi berasa terancam. Oleh yang demikian satu bilik untuk kegunaan bilik menunggu telah disediakan yang dilengkapi dengan keperluan yang mesra kanak-kanak.

Tiga, kadang-kadang pegawai khidmat saksi ini juga diperlukan sebagai pengantara di dalam mahkamah bagi mengurangkan ketidakselesaian kanak-kanak ini. Empat, sokongan emosi juga diberikan oleh pegawai khidmat saksi untuk mengurangkan perasaan gerun yang dialami oleh kanak-kanak apabila memikirkan situasi disoal oleh pendakwa dan peguam dan juga situasi terpaksa berhadapan dengan tertuduh dan keluarga tertuduh serta terpaksa mengingat dan menceritakan peristiwa-peristiwa yang tidak menyenangkan.

Walau bagaimanapun, pegawai khidmat saksi ini tidak akan berbincang tentang kes berkenaan atau memberi sebarang nasihat undang-undang kepada saksi kanak-kanak dan keluarganya. Pada peringkat awal iaitu bermula julai 2003 khidmat saksi menawarkan perkhidmatannya kepada semua saksi kanak-kanak yang menghadiri Mahkamah Sesyen dan Majistret di Kuala Lumpur sahaja. Sehingga kini perkhidmatan ini telah diperluaskan hingga ke Sabah dan Sarawak. Kini 102 kakitangan JKM (Jabatan Kebajikan Masyarakat) telah diberikan kursus khidmat sokongan saksi. Peserta adalah daripada Sabah, Labuan, Wilayah Persekutuan, Johor, Perak, Pulau Pinang, Negeri Sembilan, Melaka, Kelantan, Pahang, Terengganu, Selangor, Kedah dan Sarawak. Tiga daripadanya sukarelawan.

Dalam projek ini JKM telah menggunakan pegawai-pegawai yang diwartakan sebagai pelindung dan pegawai akhlak dalam Akta Kanak-kanak 2001 sebagai pegawai khidmat saksi. Setakat ini khidmat sokongan saksi ini telah mengendalikan sebanyak 39 kes termasuk empat kes di Sabah. Semua kes diterima sama ada dari pihak polis cawangan D9 dan D5 atau pendakwa raya. Rujukan kes sebenarnya adalah tidak terhad hanya daripada polis dan pendakwa raya sahaja tetapi rujukan daripada peguam bela dan NGO juga diterima.

Status kes dan bilangan.

Status Kes	Bilangan
Kes yang tertangguh	24
Kes yang telah selesai dan tutup	7
Kes baru	8
Jumlah kes	39

Prasarana yang sedia ada setakat ini iaitu bilik perkhidmatan saksi kanak-kanak adalah seperti berikut:

- (i) Pada bulan Mac 2005 di mahkamah Shah Alam
- (ii) April 2005 di mahkamah Ampang.
- (iii) Disember 2006 di mahkamah Seremban
- (iv) Disember 2006 di Mahkamah Alor Setar

(v) Disember 2006 di Mahkamah Kota Kinabalu

Perkhidmatan dan proses untuk mendapatkan bilik khidmat saksi bagi tahun 2007 ialah:

Negeri	Jumlah Daerah
Selangor	3
Melaka	1
Johor	1
Pahang	1
Pulau Pinang	1
Kelantan	1
Perak	1
Terengganu	1

Yang Berhormat Ipoh Barat bertanya, mengapakah khidmat saksi kanak-kanak tidak dimasukkan secara spesifik dalam Rang Undang-undang ini. Khidmat saksi ini adalah merupakan satu bentuk perkhidmatan sokongan kepada saksi kanak-kanak dan keluarganya. Bentuk perkhidmatan ini bukanlah satu bentuk perkhidmatan yang mandatori yang boleh dipaksa ke atas saksi dan keluarganya. Terdapat kes di mana keluarga saksi kanak-kanak enggan mendapat khidmat sokongan ini. Dalam keadaan ini keluarga kanak-kanak tersebut akan mengambil seorang peguam yang mereka percayai yang akan menguruskan pemberian keterangan kanak-kanak itu di mahkamah. Keluarga ataupun orang dewasa lain yang kanak-kanak itu berasa selesa akan berfungsi sebagai pengantara di mahkamah.

Selain dari itu Rang Undang-undang ini digubal khusus untuk menetapkan tatacara yang berhubungan dengan pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak di mahkamah. Peranan Pegawai Khidmat Saksi dan tatacara ini telah dimasukkan melalui fasal 8 dan 9 Rang Undang-undang ini di mana ia memperuntukkan bahawa pemeriksaan saksi kanak-kanak boleh dibuat melalui perantara dan juga orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak semasa kanak-kanak memberikan keterangan di mahkamah.

Pegawai Khidmat Saksi boleh menjadi pengantara atau orang dewasa tersebut jika kanak-kanak merasa selesa dan memerlukan perkhidmatan mereka di dalam mahkamah. Perkara-perkara mengenai khidmat sokongan saksi yang tidak diperincikan dalam Rang Undang-undang ini boleh dibuat melalui peraturan-peraturan sebagai mana yang dinyatakan dalam fasal 15 Rang Undang-undang ini apabila terdapat keperluan berbuat demikian.

Yang Berhormat Sabak Bernam bertanya untuk mengatasi tekanan kepada saksi kanak-kanak dan keluarga satu bentuk *support system* perlu diadakan sama ada peruntukan *support system* selepas kes ini ada atau tidak jika tiada, dicadangkan diadakan. Selain dari khidmat

sokongan saksi yang diberikan bagi menangani permasalahan kanak-kanak semasa memberikan keterangan mereka di mahkamah terdapat peruntukan di bawah seksyen 30 cerai 8 Akta Kanak-kanak 2001 yang memperuntukkan bahawa mahkamah boleh membuat perintah agar kanak-kanak yang menjadi mangsa dan ibu bapanya agar menghadiri Bengkel Interaktif yang dianjurkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat.

Program di dalam Bengkel Interaktif ini merangkumi Kaunseling Individu, Kaunseling Keluarga, Bengkel Keibubapaan dan juga *family outing*. Terdapat juga kursus yang disediakan bagi kanak-kanak seperti Kursus Persediaan Peperiksaan dan Kursus Motivasi. Terdapat maklum balas yang amat menggalakkan hasil dari Bengkel Interaktif ini. Contohnya terdapat beberapa orang kanak-kanak yang menghadiri Bengkel Interaktif ini telah mencapai keputusan yang cemerlang di dalam pelajarannya dan sekarang menjadi penuntut di kolej dan universiti tempatan.

■1150

Di bawah seksyen 30 cerai 9 Akta Kanak-kanak 2001, memperuntukkan bahawa sekiranya ibu bapa atau penjaga tidak mematuhi mana-mana syarat untuk menghadiri Bengkel Interaktif ini, ibu bapa atau penjaga ini dikatakan telah melakukan satu kesalahan dan boleh didenda tidak melebihi RM5,000. Di samping itu, peruntukan seksyen 7 Akta Kanak-kanak 2001 menyatakan keperluan penubuhan Pasukan Perlindungan Kanak-kanak yang dianggotai oleh polis, pegawai perubatan dan pelindung. Pasukan ini akan membantu kanak-kanak yang memerlukan pemeliharaan dan perlindungan. Di samping itu, ia juga memberi sokongan emosi kepada kanak-kanak dan ibu bapa yang bermasalah. Setakat ini, pasukan ini telah ditubuhkan sebanyak 131 buah di seluruh Malaysia dan bergerak aktif di setiap daerah sebagai contohnya penubuhan Pasukan Kanak-kanak Chow Kit. Penubuhan pasukan ini biasanya tertumpu di kawasan berisiko tinggi.

Bagi kanak-kanak yang terlibat dengan jenayah, terdapat peruntukan di bawah seksyen 91 dan 93 Akta Kanak-kanak 2001 di mana kanak-kanak dan ibu bapa/penjaga akan diperintahkan supaya menghadiri Bengkel Interaktif di bawah peruntukan ini. Perintah tersebut adalah mandatori dan dibuat oleh mahkamah. Jika terdapat ketidakpatuhan ibu bapa terhadap perintah mahkamah ini, ibu bapa/penjaga ini dikatakan telah melakukan satu kesalahan dan boleh didenda tidak melebihi RM5,000.

Setakat ini, statistik kanak-kanak dan ibu bapa yang menghadiri Bengkel Interaktif ini ialah:

Tahun/			
Bengkel Interaktif	2004	2005	2006
Kaunseling	2,024	1,582	2,164
Seminar Pendidikan	1,012	858	850

Keibubapaan	1,012	683	880
<i>Retreat</i> Keluarga			
Jumlah	4,048	3,123	3,894

Yang Berhormat bagi Petra Jaya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat,

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih, dua perkara Yang Berhormat. Satu adalah pada Khamis dahulu saya telah bangkitkan mengenai di mana kanak-kanak disimpan, diasingkan dari *hardcore criminal*. Yang Berhormat Menteri masa itu menjawab mengatakan bahawa ada satu tempat sahaja di seluruh negara dan katakan di Selangor tetapi mengatakan bahawa "Oh ya, mendapat nasihat dari pegawai-pegawai mengatakan ada tempat-tempat lain". Bolehkah tempat-tempat lain itu diberitahu? Nombor dua, kaunseling ini adakah kepada *victims* ...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: [Menyampuk] Spesifik.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Spesifik kepada *victims* itu. Saya perlu pengesahan adakah macam *sexual cases* di mana *victims* itu perlukan bantuan khas, *special qualified people* untuk menolong mereka. Adakah ini akan diberi kepada mereka?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Saya harap pegawai saya di belakang akan ambil maklum untuk berikan senarai nanti kepada Yang Berhormat iaitu tempat yang diasingkan di kawasan-kawasan kerana kita sebut Sekinchan hanya sebagai satu contoh. Keduanya, kaunseling ini spontan dia ada satu jawapan ada cadangan yang dibangkitkan supaya *special* kepakaran diwujudkan. Ini dalam perbincangan tapi saya rasa dalam soal kata kaunseling kalau... sudah tentulah apabila mangsa juga akan memberi keterangan, maka dia kanak-kanak maka kaunseling itu akan diberikan kepada *victim* lah. Di bawah akta ini sudah tentu *victim* itu akan menjadi saksi yang memberi keterangan. Yang hak *special* punya kepakaran itu dalam jawapan ini ada mengatakan bahawa itu adalah satu cadangan yang baik dan kita di dalam proses perbincangan sekarang ini dan kita akan ambil keputusan berkenaan dengan itu.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Menteri, kalau kita tengok tafsirannya, mahkamah ini, dalam Rang Undang-undang ini ia termasuk Mahkamah Tinggi. Tapi saya ada peguam yang ingin mengetahui dengan jelas daripada Yang Berhormat sama ada ia terpakai juga untuk kes-kes sivil dan kes-kes keluarga. Saya ada bangkitkan minggu lepas ya

sebab mereka telah membaca ini, ia memberi persepsi ia hanya merangkumi kes-kes jenayah sahaja. Saya pohon penjelasan ini.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ok, saya akan jawab dalam jawapan saya ya. Kalau belum, makna dalam jawapan ini saya tak jawab lagi, bangkit balik lepas ini. Petra Jaya...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Penjelasan, penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Didapati bahawa banyak kes mengenai rogol yang melibatkan perempuan ataupun kanak-kanak perempuan yang kecil di bawah 16 tahun yang prosidingnya ataupun *trial* di mahkamah adalah mengambil masa. Biasanya ia mengambil masa sekurang-kurangnya tiga tahun sampai lima tahun. Jadi ini adalah akan menjejaskan masa depan mereka. Jadi, adakah pihak kerajaan juga akan mempercepatkan supaya kes-kes macam ini untuk menjaga kebajikan kanak-kanak ini, kes ini dihabiskan kalau dia di bawa ke mahkamah, dihabiskan secepat mungkin. Mungkin dalam enam bulan ataupun satu tahun.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, dalam soal kelewatan kes ini, dia bukan hanya melibatkan pihak mahkamah. Tapi dia juga melibatkan pendakwa dan juga peguam bela. Jadi saya harap, kita tidak boleh nak mengawal apa yang dilakukan oleh mereka. Jadi, daripada segi kita insya-Allah saya boleh maklumkan kepada mahkamah iaitu supaya mereka kena sentiasa memberi keutamaan dalam kes ini tapi kalau dia telah ditunda oleh pihak peguam dan pihak pendakwa raya, itu luar daripada keupayaan kita untuk menghalangkannya. Petra Jaya...

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Yang Berhormat Menteri, Sabak Bernam.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Dah jawab dah.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Ada sikit lagi. Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri, saya merakam terima kasihlah dan penghargaan terhadap isu *support system* kepada anak-anak kita yang bermasalah ini. Jadi, data dan statistik telah diberikan. Jadi, yang penting sekali bagi saya ialah selain daripada kaunseling dalam Bengkel Interaktif itu, saya nak tahu setakat manakah permuafakatan ataupun kerjasama dengan pihak jabatan ataupun Kementerian Pendidikan diadakan kerana ramai di antara pelajar ini adalah ataupun anak ini adalah di sekolah dan saya nampak sebenarnya kalau diambil dari segi Sabak Bernam tadi itu tu maknanya pelajar-pelajar ini sebenarnya mengalami banyak masalah. Fobia dan trauma daripada pengalaman mereka itu. Apakah kerjasama yang telah dijalin dengan pihak Kementerian Pelajaran khususnya? Terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Saya hanya boleh mengambil kesimpulan daripada statistik yang telah saya sampaikan sebentar tadi berkenaan dengan kaunseling,

seminar pendidikan keibubapaan, retreat keluarga daripada tahun 2004 hingga tahun 2006 menunjukkan itu bahawa kerjasama adalah baik di antara mereka yang terlibat dengan kaunseling ini iaitu kehadirannya 2004 - 4,048, 2005 – 2,480 dan tahun lepas 3,894. Dan saya percaya statistik ini boleh diperbaiki lagi ya.

Tuan Yang di-Pertua, Petra Jaya bertanya berkenaan dengan akta ini adakah sekadar untuk kes-kes jenayah sahaja tetapi tidak terpakai kepada kes-kes sivil. Ini Yang Berhormat bagi Batu Gajah juga tanya. Contohnya bagi kes-kes penceraian atau *custody* yang memerlukan kanak-kanak memberikan keterangan. Fasal 16 memperuntukkan mengenai pemakaian Akta Keterangan 1950 dan Kanun Tatacara Jenayah dan Yang Berhormat bagi Batu Gajah juga bangkit berkenaan kes-kes sivil atau kes-kes domestik *violence*. Dalam kebanyakan kes, kanak-kanak yang terlibat dalam kes jenayah lebih banyak diperlukan memberikan keterangannya di mahkamah. Kanak-kanak yang menjadi mangsa dalam kes jenayah ini lebih mengalami trauma dan perlu dilindungi daripada terus mengalami trauma yang berpanjangan. Oleh sebab itu peruntukan-peruntukan yang ada kelihatan lebih menumpukan kepada kes-kes jenayah.

Walau bagaimanapun, Rang Undang-undang ini tidak memaksudkan pemakaiannya hanya kepada kes-kes jenayah sahaja tetapi ia juga terpakai kepada kes-kes sivil termasuklah kes-kes penceraian, hak penjagaan dan sebagainya selagi saksi yang terlibat yang perlu memberikan keterangan adalah seorang kanak-kanak. Ini dinyatakan dalam tajuk panjang Rang Undang-undang ini.

Tujuan Fasal 16 Rang Undang-undang ini diadakan adalah untuk membolehkan Akta Keterangan 1950 dan Kanun Tatacara Jenayah supaya terus terpakai kecuali setakat yang peruntukkan itu secara nyata diubahsuai oleh Rang Undang-undang ini.

■1200

Sebagai contoh, Fasal 12 adalah mengenai saksi kanak-kanak yang menderita kurang upaya merupakan satu peruntukan yang telah diubah suai daripada peruntukan seksyen 119 Akta Keterangan 1950 mengenai cara saksi bisu memberi keterangan iaitu mengikut apa-apa cara lain yang menjadikan keterangan saksi bisu itu boleh difahami seperti dalam bentuk tulisan atau isyarat atau cara-cara lain.

Yang Berhormat Batu Gajah menyatakan untuk melihat *Law Reform Act (Marriage and Divorce) best interest or the welfare of the child takes*, dengan izin, *paramount constitution*, mengikut Fasal 9, adakah budi bicara mahkamah untuk menentukan siapa orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak, tercatat dengan jelas dalam Rang Undang-undang ini siapa yang patut menemani saksi kanak-kanak. Ia termasuk orang dewasa yang dipilih oleh kanak-kanak, mesti ada perhubungan selesa antara kanak-kanak dan perantara. Ini adalah perkara yang dibangkitkan oleh Batu Gajah.

Mengikut Rang Undang-undang ini, mahkamah yang mempunyai budi bicara untuk menentukan siapakah orang dewasa yang patut menemani saksi kanak-kanak semasa

memberikan keterangan di mahkamah. Dalam menjalankan budi bicara ini, mahkamah tertakluk kepada permohonan daripada pihak-pihak seperti pendakwa, peguam atau keluarganya. Dalam keadaan biasa iaitu amalan yang telah dijalankan, apabila pihak pendakwa merujuk kes saksi kanak-kanak kepada Pegawai Khidmat Saksi kanak-kanak, pegawai tersebut akan menemu duga saksi kanak-kanak dan keluarganya untuk mendapatkan maklumat tentang keperluan kanak-kanak ini semasa di mahkamah, termasuklah cara bagaimanakah kanak-kanak ini hendak memberikan keterangan di mahkamah, berapa lamakah kanak-kanak ini boleh memberi keterangan di mahkamah dan siapakah yang perlu menemani saksi kanak-kanak semasa memberikan keterangan di mahkamah.

Pendakwa seterusnya akan membuat permohonan dan memaklumkan tentang maklumat-maklumat ini kepada hakim atau majistret dan perintah yang perlu akan dibuat. Biasanya orang yang menemani kanak-kanak semasa memberi keterangan ialah orang yang kanak-kanak ini merasa selesa dengannya. Contohnya, ibu bapa, penjaga, saudara-mara, *child's psychologist* atau orang lain yang rapat dengan kanak-kanak ini.

Sebab itu kita beri ruang sebab sudah tentu kanak-kanak itu dengan keluarga, dengan peguam yang dilantiknya itu sudah tentu mereka terlebih awal telah berunding dalam temu ramah tentang siapakah yang patut dijadikan sebagai orang dewasa atau perantara yang hadir. Sebab itu saya fikir mengapa mahkamah ini tidak mencatat secara spesifik *with the consent of the child*, kerana sudah tentulah permohonan itu secara fizikalnya terpaksa dibuat oleh orang lain kalau dia bisu ke, apa ke. Sebab itu saya rasa mengapa *consent* itu tidak secara spesifik dikatakan mesti diberikan oleh kanak-kanak kerana seperti mana temu ramah dan *interview* telah pun diputuskan menerusi ibu bapa dan peguamnya.

Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Petra Jaya.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Petra Jaya hendak minta penjelasan Yang Berhormat.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Petra Jaya, okey. Nanti sekejap, sekejap. Saya habis ini ya. Tiada tafsiran khas siapakah orang dewasa ini dimasukkan dalam Rang Undang-undang ini ialah kerana Rang Undang-undang ini tidak bertujuan untuk mengehadkan siapakah orang dewasa yang boleh menemani kanak-kanak tersebut, kerana ia akan menyukarkan pemakaiannya dan menimbulkan kesulitan kepada saksi kanak-kanak kelak. Buat masa ini memang tiada keperluan berkaitan tafsiran khusus ini dan jika terdapat keperluan mengenai tafsiran siapakah orang dewasa ini, ia bolehlah dibuat melalui peraturan-peraturan di bawah Rang Undang-undang ini kelak.

Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Menteri, mungkin kekeliruan yang timbul berkaitan dengan sama ada pemakaian

boleh digunakan dalam kes sivil adalah berkaitan dengan seksyen 4 iaitu Pengadangan. Seksyen 4(2) hanya mengatakan 4(2)(b) merujuk kepada pendakwa, tidak merujuk kepada peguam pihak yang menuntut. Jadi adakah pendakwa di sini juga tergolong kepada ataupun boleh diguna pakai kepada peguam pihak yang menuntut untuk memanggil saksi-saksi supaya mereka boleh mengaturnya nanti saksi-saksi kanak-kanak ini boleh diberi perlindungan di bawah kes sivil seperti mana yang termaktub dalam 4(2)(b).

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menjawab sebentar tadi iaitu kekeliruan ini disabitkan oleh kerana kita mungkin beri penekanan banyak kepada kes-kes jenayah dalam Rang Undang-undang ini, tetapi seperti mana yang telah saya jawab sebentar tadi, ada satu seksyen di dalam Rang Undang-undang ini, dalam tajuk panjang Rang Undang-undang ini, dalam jawapan saya tadi jelas akan memberikan keterangan iaitu bahawa undang-undang ini boleh juga digunakan untuk kes-kes sivil. Itu dalam jawapan saya sebentar tadi.

Yang Berhormat Batu Gajah berkata mesti ada tempoh dalam undang-undang bila keterangan saksi kanak-kanak ini perlu diambil, kes perlu dipercepatkan. Setakat ini tiada tempoh masa yang ditetapkan bagi keterangan kanak-kanak diambil di mahkamah. Walau bagaimanapun, semasa siasatan, keterangan kanak-kanak ini boleh diambil dan direkodkan secepat mungkin melalui rakaman video. Keterangan rakaman video ini akan diambil oleh pegawai perakam yang terdiri daripada polis yang terlatih dan direkodkan semasa kejadian jenayah tersebut masih lagi segar dalam ingatan saksi kanak-kanak itu.

Mengikut Fasal 6 Rang Undang-undang ini jika pihak pendakwaan perlu menggunakan keterangan tersebut sebagai keterangan pemeriksaan utama di mahkamah, pihak pendakwaan boleh berbuat demikian. Salah satu keperluan yang timbul dalam keadaan ini ialah apabila kanak-kanak ini terlalu trauma untuk memberikan keterangan di mahkamah. Apabila keterangan rakaman video ini menjadi keterangan pemeriksaan utama, kanak-kanak ini tidak perlu lagi mengulangi keterangannya di mahkamah dari awal tetapi hanya perlu menjawab soalan tambahan, jika ada, daripada pihak pendakwa dan juga soalan balas daripada peguam.

Adalah diakui bahawa keterangan kanak-kanak ini perlu diambil dengan segera oleh mahkamah. Walau bagaimanapun adalah sukar untuk menetapkan tempoh masa bagi keterangan kanak-kanak diambil di mahkamah dalam Rang Undang-undang ini memandangkan mahkamah juga terikat dengan kes-kes lain dan terdapat keadaan-keadaan yang tidak dapat dielakkan menyebabkan satu kes tertangguh. Walau bagaimanapun, pada kebiasaannya pihak pendakwaan akan memaklumkan keperluan satu kes yang melibatkan saksi kanak-kanak didengar dengan segera dan satu tarikh yang awal akan ditetapkan oleh mahkamah. Usul Yang Berhormat Batu Gajah ini juga boleh dipertimbangkan untuk dimasukkan dalam peraturan-peraturan yang akan digubal di bawah Rang Undang-undang ini. Yang Berhormat Setiu bertanya berkenaan dengan saksi kanak-kanak yang kurang upaya.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat, memandangkan dalam semua kes *criminal* berkaitan dengan kakitangan kerajaan di mana *priority* diberi di mahkamah, sama juga dengan kes-kes juvana macam ini yang umur kurang daripada 16 tahun diberi *priority* juga supaya tidak ada situasi di mana *the charge is hanging*, bukan sahaja kepada *accused*, kepada saksi-saksi seperti umur kurang daripada 16 tahun supaya kes dapat diselesaikan dengan seberapa segera yang boleh.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Boleh. Saya pun telah jawab untuk Batu Gajah tadi, saya kata usul Yang Berhormat Batu Gajah juga boleh dipertimbangkan untuk dimasukkan dalam peraturan-peraturan di bawah rang undang-undang. Dipercepatlah itu.

Yang Berhormat Setiu bertanya berkenaan dengan saksi kanak-kanak yang kurang upaya, adakah mereka layak dikemukakan sebagai saksi dan kedua, adakah keterangan saksi kanak-kanak perlu *collaboration*. Cameron Highlands juga bertanya sama ada sejauh mana keterangan yang diberi oleh saksi kanak-kanak terencat akal boleh diterima dan apakah ukuran yang digunakan memandangkan kanak-kanak itu tidak berupaya. Kepong bertanya bagaimanakah keterangan saksi kanak-kanak dinilai.

Semua orang adalah berwibawa untuk memberi keterangan, melainkan jika mahkamah berpendapat bahawa mereka tidak boleh memahami soalan yang dikemukakan kepada mereka atau tidak dapat memberikan jawapan yang rasional kepada soalan itu oleh sebab umur terlalu muda ataupun terlalu tua, berpenyakit, sama ada penyakit tubuh atau penyakit otak atau oleh sebab lain yang seumpamanya. Ini telah pun diperuntukkan di bawah seksyen 118 Akta Keterangan 1950.

Oleh yang demikian, mengikut peruntukan ini, selagi saksi kanak-kanak yang kurang upaya itu boleh memahami soalan yang dikemukakan kepada mereka atau dapat memberikan jawapan yang rasional kepada soalan yang dikemukakan, maka saksi ini adalah layak untuk memberikan keterangan.

■1210

Bagaimana saksi yang kurang upaya ini boleh memberikan keterangannya diperuntukkan dalam Fasal 12 Rang Undang-undang ini iaitu mengikut apa-apa cara lain yang menjadikan keterangan saksi kanak-kanak kurang upaya ini boleh difahami. Sebagai contoh melalui tulisan, isyarat atau dengan bantuan pengantara iaitu kaum keluarga yang faham bahasa atau isyarat kanak-kanak yang kurang upaya tersebut.

Penerimaan keterangan saksi kanak-kanak ini sama ada kanak-kanak normal atau kurang upaya adalah tertakluk kepada Akta Keterangan 1950 iaitu jika keterangan tersebut diberikan secara bersumpah, maka keterangannya adalah diterima sama seperti keterangan bersumpah saksi dewasa yang lain. Jika kanak-kanak itu masih mentah dan memberikan keterangannya tanpa sumpah tetapi faham tugasnya untuk bercakap benar, maka mengikut

seksyen 133A Akta Keterangan 1950, keterangan tersebut hendaklah disokong oleh keterangan material yang lain.

Yang Berhormat bagi Setiu juga bertanya berkenaan dengan sekatan kepada laporan apakah parameternya dan bagaimana dengan keluarga terdekat dan masyarakat setempat.

Yang Berhormat bagi Cameron Highlands juga bertanya berkenaan dengan Fasal 14 berkenaan laporan media, sejauh mana sistem ini berkesan dalam keadaan terbuka sekarang; sejauh mana media boleh disekat; perlu dipastikan ada kakitangan yang mencukupi untuk proses pelaksanaan. Ini antara perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Cameron Highlands.

Sekatan terhadap laporan dan penyiaran media yang diperuntukkan dalam Fasal 14 Rang Undang-undang ini, tiada seorang pun boleh mendedahkan atau menyiarkan apa-apa butir dalam mana-mana media massa atau perantara atau melalui apa-apa perantara elektronik yang boleh membawa kepada pengenalan saksi kanak-kanak itu terutamanya gambar, nama, alamat atau institusi pendidikan yang dihadiri oleh kanak-kanak itu. Ini secara orang kata hukum akal, betul, tidak bolehlah. Kalau kita mahu merahsiakan identiti orang itu dengan adanya pengadang supaya dia tidak berhadapan dengan OKT, maka sudah tentulah kita kena kawal penyiaran nama dan alamatnya dalam akhbar supaya tidak dikenal pasti oleh orang kena tuduh itu. Ini sudah tentu *it follows*, dengan izin.

Oleh yang demikian, apa-apa sahaja maklumat yang boleh membawa kepada pengenalan saksi kanak-kanak contohnya penyiaran gambar bapa atau datuk kepada kanak-kanak yang menjadi tertuduh dalam kes tersebut adalah melakukan satu kesalahan dan apabila disabitkan, boleh didenda tidak lebih daripada RM10,000 atau penjara tidak lebih daripada lima tahun.

Peruntukan yang serupa juga terdapat dalam Akta Kanak-kanak 2001. Soal sama ada media boleh disekat adalah bergantung pada penguatkuasaan peruntukan ini. Ia memerlukan kerjasama daripada semua pihak bagi memastikan keberkesanannya. Laporan polis perlu dibuat apabila berlaku penyiaran yang membawa kepada pengenalan saksi kanak-kanak tersebut bagi membolehkan pihak polis melakukan siasatan dan pendakwaan dibuat. Kepentingan saksi kanak-kanak itu diutamakan dan dia adalah *paramount* yang lebih daripada soal kebebasan akhbar.

Yang Berhormat bagi Setiu juga membangkitkan berkenaan di pihak mahkamah, adakah profesional yang dilantik. Pakar bahasa, pakar psikologi, berapa ramai dan berapakah nisbahnya dan adakah tenaga profesional ini tahu mendekati kanak-kanak ini. Bagi kes-kes yang melibatkan saksi kanak-kanak-kanak, amalan yang ada sekarang ialah pihak pendakwa, hakim dan peguam akan lebih peka dengan bertanyakan soalan-soalan yang mudah difahami oleh saksi kanak-kanak tersebut. Peguam dan pendakwa juga tertakluk kepada Akta Keterangan 1950 semasa menyoal saksi kanak-kanak ini. Soalan-soalan yang berbau lucah, berbentuk skandal,

menggusarkan atau bertujuan menghina saksi kanak-kanak itu adalah dilarang sama sekali mengikut Akta Keterangan 1950.

Jika saksi kanak-kanak itu memerlukan khidmat pakar kanak-kanak, permohonan akan dibuat di mahkamah. Sebagai contoh, terdapat kes di Mahkamah Sesyen Shah Alam yang melibatkan saksi kanak-kanak yang sangat muda iaitu berumur lima tahun di mana pakar psikologi kanak-kanak dipanggil sebagai perantara antara kanak-kanak dengan pihak mahkamah, pendakwa dan pembela. Bagi kes tersebut, keterangan saksi kanak-kanak itu telah diterima di mahkamah. Oleh yang demikian, keperluan pelantikan tenaga profesional ini adalah bergantung pada keperluan dan kesesuaian sesuatu kes.

Yang Berhormat bagi Ampang menyatakan apakah takrif saksi kanak-kanak yang masih mentah; mahkamah yang menilai; adakah mahkamah mempunyai kepakaran; dan hendaklah ada pakar psikologi kanak-kanak supaya adil kepada saksi kanak-kanak.

Tuan Yang di-Pertua, tiada takrifan berkenaan siapakah saksi kanak-kanak yang masih mentah. Ini adalah kerana umur kematangan seorang kanak-kanak dengan kanak-kanak yang lain adalah berbeza. Jika takrifan diberikan akan menyebabkan ketidakadilan kepada kanak-kanak yang masih belum mencapai kematangan tetapi undang-undang telah menetapkan umur matang tersebut. Penentuan sama ada seorang kanak-kanak masih mentah adalah dibuat oleh mahkamah. Untuk mahkamah mencapai kepada pendapat tersebut, mahkamah akan dibantu oleh pendakwa atau peguam. Satu *inquiry* akan dibuat oleh mahkamah untuk tujuan tersebut. Mahkamah juga akan menentukan sama ada kanak-kanak yang masih mentah itu mempunyai akal yang cukup dan faham tentang kewajipannya bercakap benar.

Soalan-soalan yang dikemukakan kepada kanak-kanak ini ialah soalan yang mudah seperti berapa umur, nama ibu bapa, nama sekolah dan sebagainya. Suatu situasi juga diberikan bagi mengetahui sama ada kanak-kanak itu faham tugasnya untuk bercakap benar. Sebagai contohnya, dalam soalan pendakwa di mahkamah, jika A yang memecahkan cermin tingkap itu tetapi saya katakan bahawa B yang pecahkan, adakah saya berkata benar. Biasanya kanak-kanak akan menjawab bahawa penyoal itu telah berbohong dalam status tersebut. Soalan itu pun soalan yang mudah difahami oleh kanak-kanak.

Melalui *inquiry* ini, mahkamah akan membuat satu pendapat bahawa kanak-kanak tersebut memiliki akal yang cukup dan faham tentang kewajipan bercakap benar. Dalam kebanyakan kes di mahkamah, saksi kanak-kanak ini telah lulus *inquiry* ini dan boleh memberikan keterangannya di mahkamah sama ada secara sumpah atau tanpa sumpah.

Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu bertanya apakah *compensation* yang diberikan kepada kanak-kanak yang terlibat dengan kes di mahkamah. Kanak-kanak yang mengalami kerugian dari segi emosi, mental dan kecederaan fizikal boleh membuat tuntutan di Mahkamah Sivil walaupun pelaku kesalahan telah dihukum oleh Mahkamah Jenayah. Ini diperuntukkan dalam seksyen 58 Akta Tafsiran 1948 dan 1967. Saksi kanak-kanak juga boleh mendapat elaun

saksi apabila hadir ke mahkamah sama seperti saksi dewasa yang lain iaitu bagi kes jenayah, elau saksi adalah mengikut antara jarak tempat tinggal saksi dengan mahkamah.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Batu Gajah juga ada mengatakan apakah infrastruktur bagi keterangan saksi kanak-kanak di mahkamah ini. Infrastruktur yang diperlukan untuk memastikan pelaksanaan sistem ini telah pun disediakan khususnya di Mahkamah Kuala Lumpur dan akan dipanjangkan ke seluruh negara dalam masa yang terdekat. Infrastruktur yang telah disediakan ialah CCTV bagi mahkamah terbuka, monitor komputer bagi mahkamah terbuka dan bilik saksi, mikrofon bagi mahkamah terbuka, rakaman automatik bagi mahkamah terbuka dan lima kamera siling bagi mahkamah terbuka. Berkenaan dengan pengadang, pada masa ini dalam tatacara pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak telah pun dilaksanakan di mahkamah lain yang masih belum menggunakan sistem *live link*.

Seterusnya melalui Fasal 15(2)(a) dan (b), menteri boleh membuat apa-apa peraturan untuk menetapkan tatacara yang hendak digunakan bagi apa-apa maksud akta untuk mengadakan peruntukan bagi pengurusan dan pentadbiran kemudahan kepada saksi kanak-kanak.

Yang Berhormat bagi Ampang bertanya perlukah penjelasan lebih tentang *live link*. Fasal 5 cerai 2 agak umum, siapakah kakitangan mahkamah ini. Kakitangan mahkamah yang dimaksudkan oleh fasal tersebut ialah pegawai sistem maklumat yang bertanggungjawab untuk memastikan sistem *live link* tersebut berjalan dengan lancar sepanjang prosiding dilaksanakan.

Yang Berhormat bagi Setiu bertanya berkenaan Hakim Mahkamah Sesyen dan majistret perlu mendapat latihan sewajarnya untuk mendengar keterangan saksi kanak-kanak. Latihan bagi merakam keterangan saksi-saksi termasuklah saksi kanak-kanak dari semasa ke semasa sememangnya diberikan kepada hakim termasuklah Hakim Mahkamah Sesyen dan majistret.

Yang Berhormat bagi Tanjong bertanya berkenaan dengan majistret yang muda dan tidak berpengalaman dilantik. Ini memang satu perkara

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: Ipoh Barat.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ya, siapa? Ipoh Barat?

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ipoh Barat.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ya, Ipoh Barat. Saya pun sudah terasa ini Ipoh Barat juga tetapi kadang-kadang yang menulis itu di belakang, bukan? [*Menunjukkan ke arah tempat duduk pegawai-pegawai kementerian*]. Ya, Ipoh Barat. Betul. Memang betul, jawatan majistret ini satu jawatan yang agak dihormati. Orang panggil pun Tuan, Yang Arif dan kadang-kadang polis pun tabik.

■1220

kalau budak itu baru, dia akan rasa lain sedikit sebab dia belum cukup matang untuk menerima ini semua, jadi memang badan kehakiman pada ketika ini hanya melantik pegawai-pegawai yang mempunyai pengalaman sama ada sebagai pengamal undang-undang ataupun

pegawai undang-undang sahaja sebagai majistret. Bagi pegawai-pegawai yang baru, mereka akan ditempatkan sebagai Penolong Kanan Pendaftar di mahkamah atasan terlebih dahulu.

Namun begitu, kalau ada sekali pun seorang pegawai baru yang dilantik sebagai majistret, pegawai tersebut akan ditempatkan di bandar-bandar besar yang mempunyai majistret – majistret yang lain atau pegawai-pegawai kanan daripada majistret tersebut, ya sebagai membantu. Ini dalam keadaan yang kita perlu untuk mengisi kekosongan jawatan itu. Tuan Yang di-Pertua ...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan. Yang Berhormat, saya ada bangkitkan perkara mengenai pengisian jawatan di mahkamah-mahkamah termasuk Mahkamah Majistret, Mahkamah Seksyen, Mahkamah Tinggi, Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan. Di antaranya adalah saya difahamkan tujuh hakim telah di *short list* untuk dinaikkan pangkat di Mahkamah Rayuan. Akan tetapi mereka tidak lagi dilantik walau pun ada kekosongan, kenapa ini terjadi dan perkara yang kedua mengenai Gopal Sri Ram memandangkan beliau telah dilantik sebagai Hakim Mahkamah Rayuan pada tahun 1993 hingga sekarang beliau adalah *the most eligible elders serving* Hakim Mahkamah Rayuan, kenapa ini terjadi?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya apabila balik pada hari Khamis telah menapis perkara-perkara yang telah dibangkitkan khususnya ada kaitan secara langsung berkenaan dengan Rang Undang-undang ini, jadi yang mana yang saya tidak jawab yang saya fikirkan tidak ada kaitan dengan Rang Undang-undang ini adalah baik kalau Yang Berhormat membuat soalan dan boleh saya berikan jawapan yang betul.

Dalam hal ini kata macam pengisian tujuh hakim dan soal Hakim Gopal Sri Ram, saya rasa lebih Yang Berhormat buat dalam bentuk soalan dan saya boleh menjawab sebagai jawapan kepada soalan itu. Itu lebih tepat dan lebih sesuai kalau tidak nanti *just fight the way*, memang kita hendak bincang tengah hari ini ialah Rang Undang-undang ini. Saya tidak ada masalah, Yang Berhormat buat dalam bentuk soalan, kita boleh jawab.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kalau itu yang diperlukan saya akan buat sedemikian tetapi saya rasa adalah berkaitan dan juga adalah suatu perkara yang lain adalah mengenai sebelum ini Yang Berhormat Menteri telah mengatakan bahawa hakim-hakim dan majistret-majistret yang perlukan *re-education* dalam kes-kes kanak-kanak dan *training* yang diberi.

Satu di antara orang yang memberi *training* adalah Gareth A. Richards yang saya telah bangkit pada hari Khamis dahulu di mana ia adalah seorang *officer* yang telah menipu di negara Filipina dan telah disingkir dari universiti di Filipina akan tetapi mendapat suatu jawatan yang tertinggi di Jabatan Peguam Negara. Macam mana ini boleh terjadi dan kenapa beliau boleh dilantik?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, sememangnya kalau kita hendak kata ada kaitan, memanglah hakim, kita bercakap tentang undang-undang, hakim memang ada kaitan malah kalau cerita tentang orang mati dalam lokap pun boleh juga ada kaitan di sini, jadi *limit to how you* kaitkanlah. Dia luas, kalau saksi kanak-kanak mati dalam lokap polis, boleh bincang tentang lokap polis juga. Saya harap supaya benda seperti ini Yang Berhormat tidak ada masalah dalam bentuk soalan Yang Berhormat buat, kita boleh jawab tetapi hari ini kita bincang Rang Undang-undang Keterangan Saksi Kanak-kanak. Tuan Yang di-Pertua ...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Adakah ini cara mengelak?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tidak mengelak. Apa fasal kita hendak mengelak pula.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya rasa perkara yang senang sahaja, Yang Berhormat Menteri ...

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tidak, bukan soal senang. Soalnya mungkin jawapan saya itu tidak mencukupi. Apa ada masalah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Dari hari Khamis, Jumaat, Sabtu, Ahad tidak cukup tapis.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ya, saya tapis hendak menjawab perkara-perkara yang berkaitan secara langsung dengan Rang Undang-undang ini. Yang Berhormat bangkit itu tidak ada kaitan langsung.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Training Officer*

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ya,

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kepada Mahkamah Majistret.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Apa salah kalau bagi ... Saya tidak boleh lari Yang Berhormat, bulan depan kita jumpa lagi. Macam mana kata saya takut, jadi besok bawa usul pun tak apa, tengoklah macam mana kalau Tuan Yang di-Pertua terima, saya jawab besok. Tak kan tak kenal sama saya, saya mana ada lari punya. Tak ada lari.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya kata ini ada perkara yang relevan.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tak ada. Tak ada. Ya, relevan tetapi saya tidak boleh jawab sekarang. Ini Rang Undang-undang Keterangan Saksi Kanak-kanak. Yang lain itu boleh tanya dalam bentuk soalan. Memang tak lari punya.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Menteri, yang saya amat prihatin sekarang ialah berkenaan komposisi kaum yang memberi khidmat sokongan kepada saksi kanak-kanak ini. Tadi Yang Berhormat kata ada 102 orang di bawah JKN telah diberi latihan. Apakah ia meliputi pelbagai kaum dan yang penting ialah mampu berbahasa yang berlainan sebab kita boleh tengok banyak kes di mahkamah tertunggak kerana ketiadaan jurubahasa yang mencukupi dan yang kedua ialah kita boleh tengok Biro Bantuan Guaman yang menyediakan

khidmat sokongan, nasihat undang-undang dan kes-kes sebagai contoh penceraihan, mereka susah untuk berkomunikasi.

Kalau bagi saksi kanak-kanak ini, apakah buat masa ini ada perancangan untuk menarik mereka yang mampu berbahasa atau berdialek berbagai-bagai untuk menyertai dalam khidmat sokongan ini?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Saya setuju, memang kita hendak melindungi kanak-kanak, jadi kalau pegawainya 100 lebih itu kalau datang daripada satu kaum sahaja, maka kanak-kanak itu kalau dia kanak-kanak lima enam tahun, dia hanya memahami bahasa ibunda dia.

Macam mana hendak suruh satu orang pegawai yang tidak faham untuk bagi kaunseling budak-budak ini. Saya setuju Yang Berhormat, kita akan pastikan iaitu bahawa saya pun hendak tahu juga statistik daripada pihak JKM tentang komposisi pegawai-pegawai ataupun pekerja-pekerja yang telah dijadikan sebagai orang yang telah dilatih dalam hal ini. Dia tidak boleh terkandung daripada satu orang kaum sahaja.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang pentingnya ialah bahasa. Ada kaum Melayu boleh berbahasa Cina juga. Yang penting saya tekankan ialah mampu berbahasa...

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Kalau orang Melayu pandai cakap Mandarin pun, budak kecil dia bukan cakap bahasa standard Mandarin, dia tidak faham, jadi kena cari juga orang Cina yang memahami tentang bagaimana penggunaan bahasa Mandarin kepada budak-budak. Maknanya bukan sahaja bahasa standard kadang-kadang kalau orang belajar, orang bukan Cina atau bukan India belajar bahasa Tamil atau Mandarin dia belajar standard sahaja bahasa. Dia tidak sama dengan apa yang dikatakan kolokial yang digunakan sewaktu budak itu kecil-kecil. Budak lima tahun dia tidak belajar Mandarin standard sahaja dia baru belajar sedikit-sedikit sahaja.

Ini kita akan pastikan kerana sebagaimana yang telah saya sebutkan yang penting di sini ialah kepentingan kita melindungi kanak-kanak yang menjadi saksi memberi keterangan. Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja saya mengucapkan terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa

Fasal-fasal 1 hingga 16.

12.28 tgh.

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: Tuan Pengerusi, Fasal 11, satu pengakuan Pegawai Perubatan boleh diberikan tentang keterangan tentang umur saksi kanak-kanak itu. Saya masih menyentuh perkara yang sama iaitu umur yang dikatakan disahkan oleh Pegawai Perubatan ini adakah termasuk umur mental saksi berkenaan atau cuma umur fizikal sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri silakan.

■1230

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Pengerusi, setakat ini umur fizikallah. Seperti mana yang saya sebut dalam jawapan saya tadi, kalau sekiranya soal terencat akal atau semuanya atau pemikiran dia sebagai walaupun umur dia lebih tapi pemikiran dia di bawah umur. Ia telah pun dikawal oleh Akta Keterangan 1950, sama ada dia punya itu boleh terima ataupun tidak, sudah pun disentuh dalam Akta Keterangan 1950. Terima kasih.

Fasal-fasal 1 hingga 16 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG SISTEM PENGUKURAN KEBANGSAAN 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

12.33 tgh.

Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pengukuran merupakan komponen penting di dalam tamadun manusia sejak zaman dahulu lagi. Pengukuran membolehkan piramid dibina, lautan diseberangi, teknologi ditemui dan ruang angkasa diterokai. Kesalahan dan ketidaktepatan pada pengukuran akan mengakibatkan keputusan atau kesimpulan yang salah dan seterusnya boleh mengakibatkan kerugian dari segi kewangan, tenaga dan sumber alam semula jadi. Manakala pula sistem pengukuran merupakan satu sistem bagi membolehkan suatu pengukuran atau sukatan dibuat dengan tepat. Perkara ini Tuan Yang di-Pertua perlu diuruskan dengan baik dalam keadaan sekarang ini, dunia yang tiada

sempadan dan globalisasi bagi menjaga kepentingan negara untuk menghadapi persaingan dan ancaman dunia yang lebih mencabar.

Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini tiada undang-undang yang menyelaraskan sistem pengukuran secara menyeluruh di peringkat kebangsaan. Akta yang sedia ada yang terlibat dalam pengukuran adalah Akta Timbang dan Sukat 1972. Akta tersebut tidak menghuraikan secara terperinci sistem pengukuran dan sukatan yang digunakan oleh pihak industri, badan-badan penyelidikan saintifik, perubatan dan penguat kuasa tetapi hanya memberikan penekanan kepada perdagangan khususnya aktiviti jual beli oleh pengguna kedai runcit dan pemborong. Akta tersebut juga tidak menjelaskan secara terperinci dengan izin, *measurement traceability* di mana setiap unit pengukuran dan sukatan perlu dirujuk dengan izin, *traceable* berstatus standard fizikal yang disimpan oleh makmal standard fizikal yang disimpan oleh Makmal Pengukuran Kebangsaan. Sebagai contoh ukuran berat 1 kg hendaklah sama dengan pemberat rujukan 1 kg yang disimpan di dalam Makmal Pengukuran Kebangsaan.

Justeru itu Tuan Yang di-Pertua, Akta Timbang dan Sukat 1972 (Akta 71) perlu dipinda dan diselaraskan oleh Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 bagi mengelakkan pertindihan atau percanggahan. Pindaan ke atas Akta Timbang dan Sukat 1972 akan dikenali sebagai Rang Undang-undang Timbang dan Sukat Pindaan 2007 yang akan turut sama dibaca di dalam Dewan yang mulia ini Tuan Yang di-Pertua.

Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 yang diwujudkan akan berfungsi sebagai akta induk atau payung dengan izin, *umbrella act* yang merangkumi semua jenis pengukuran di Malaysia termasuk pengukuran bagi tujuan perundangan khususnya dalam bidang perdagangan, kesihatan, keselamatan, forensik dan perlindungan dalam alam sekitar. Secara tidak langsung, Rang Undang-undang ini akan menyeragamkan unit pengukuran dan sukatan melalui penggunaan Unit Sistem Antarabangsa atau unit SI iaitu sistem metrik seperti meter dan kilogram.

Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 juga Tuan Yang di-Pertua, menggabungkan keperluan pengukuran sah dengan izin, *legal metrology* dan pengukuran saintifik dengan izin *scientific metrology* supaya satu sistem pengukuran yang menyeluruh dan komprehensif dapat diwujudkan. Rang Undang-undang ini mengukuhkan dan memperlengkapkan keupayaan Malaysia, negara kita yang kita kasihi berhubung keharmonian dan perjanjian pengiktirafan bersama atau dengan izin, *mutual recognition arrangement* (MRA) dengan negara-negara lain khususnya dalam transaksi perdagangan antarabangsa. MRA secara rasmi memudahkan penghapusan halangan terhadap perdagangan di antara satu negara dengan negara lain.

Tuan Yang di-Pertua, rangkaian perdagangan antarabangsa amat mementingkan aspek kejituan atau dengan izin *precision*, ketepatan dengan izin *accuracy* dan ketelusan dengan izin, *transparency* di dalam sistem pengukuran negara. Kejituan atau *precision* dengan izin atau

ketepatan atau *accuracy* dengan izin dalam pengukuran berkait rapat dengan keupayaan infrastruktur pengukuran sesebuah negara. Ini kerana kejituan di dalam pengukuran penting bagi menentukan jumlah barangan atau perkhidmatan yang dibayar. Sebagai contoh, jumlah petroleum yang dijual bergantung kepada isi padu, ketumpatan dan jisim petroleum tersebut. Parameter tersebut perlu diukur dengan tepat bagi mendapat kuantiti yang betul.

Tuan Yang di-Pertua, ketelusan pula di dalam pengukuran bermaksud kebolehesanan atau dengan izin *traceability* dan kebolehpercayaan dengan izin *reliability* pelaksanaan pengukuran secara sistematik. Ini bermakna keputusan pengukuran adalah selaras dengan tuntutan standard pengukuran kebangsaan dan antarabangsa. Konsep kebolehesanan atau dengan izin, *traceability* membenarkan perbandingan ketepatan pengukuran dilakukan di seluruh dunia bagi mengangarkan ketidakpastian atau dengan izin, *uncertainty* dalam pengukuran.

Tuan Yang di-Pertua, keperluan untuk menyelaraskan infrastruktur sistem pengukuran amatlah penting untuk memenuhi kehendak dan tuntutan perdagangan global. Kebanyakan negara lain seperti negara maju Jepun, Amerika, New Zealand, Thailand, Singapura, Korea Selatan telah dan sedang mengambil langkah untuk menyusun semula infrastruktur sistem pengukuran negara masing-masing melalui pemindaan akta-akta mereka. Justeru itu, Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 perlu digubal bagi meningkatkan keupayaan infrastruktur sistem pengukuran kebangsaan dan membolehkan negara kita Malaysia mengadakan perdagangan barangan negara agar lebih berdaya saing di pentas dunia antarabangsa di samping memenuhi kehendak perkembangan ekonomi negara. Kalau tidak Tuan Yang di-Pertua, perkara ini boleh menimbulkan kesulitan dalam dunia negara kita berdagang di pentas antarabangsa.

■1240

Tuan Yang di-Pertua, *detail* nya agar Akta Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 yang dicadangkan ini bertujuan untuk mewujudkan satu sistem pengukuran yang seragam dan untuk menyediakan unit pengukuran berasaskan Unit Sistem Antarabangsa dan penubuhan standard pengukuran dan untuk perkara-perkara yang berkaitan. Saya mohon izin menyentuh secara umum bahagian-bahagian dalam Akta ini yang dibentangkan.

Tuan Yang di-Pertua, Bahagian I merupakan perkara-perkara permulaan yang mengandungi tiga fasal, iaitu Fasal 1 hingga 3.

Fasal 1 mengandungi tajuk ringkas Akta dan memberi Menteri kuasa untuk meletakkan tarikh permulaan kuat kuasa Akta.

Fasal 2 pula, mengandungi peruntukan tentang pemakaian Akta.

Fasal 3, mengandungi takrif beberapa istilah tertentu yang diperkenalkan dalam Akta.

Bahagian II pula Tuan Yang di-Pertua, memperkatakan unit-unit pengukuran. Bahagian ini mengandungi lima fasal, iaitu Fasal 4 hingga 8.

Fasal 4 bertujuan untuk peruntukan bahawa unit-unit pengukuran yang digunakan pada mula berkuat kuasa Akta ini ialah Unit Sistem Antarabangsa yang terdiri daripada unit asas, unit perolehan dan kesemua penggandaan dan pembahagian subgandaan unit asas.

Fasal 5 pula Tuan Yang di-Pertua, bertujuan untuk memperuntukkan bahawa pada mula berkuat kuasanya Akta ini setiap pengukuran yang dibuat yang bertentangan dengan kehendak di bawah Akta ini adalah terbatal. Walau bagaimanapun, peruntukan ini tidak akan menjejaskan kesahihan mana-mana pengukuran dalam unit pengukuran yang merupakan unit pengukuran kuantiti boleh ukur itu pada masa pengukuran sedang dibuat.

Fasal 6 pula Tuan Yang di-Pertua, mengadakan peruntukan bagi merealisasikan penyenggaraan Standard Pengukuran Kebangsaan dan tugas Makmal Standard Pengukuran Kebangsaan bagi menyenggara atau menyebabkan di selenggara bahan rujukan yang diperakui sebagaimana perlu.

Fasal 7 pula bertujuan memperuntukkan bahawa mana-mana pengukuran hendaklah boleh dikesan kepada Standard Pengukuran Kebangsaan seperti yang dinyatakan di bawah Akta.

Fasal 8 bertujuan memperuntukkan bahawa jika tidak terdapat kebolehesanan kepada Standard Pengukuran Kebangsaan, pengukuran hendaklah boleh dikesan kepada makmal pengukuran yang diiktiraf atau makmal tentukuran negara yang lain, yang ada hubungan dengan kita.

Tuan Yang di-Pertua, Bahagian III pula memperkatakan fungsi dan kuasa Makmal Standard Pengukuran Kebangsaan. Bahagian ini mengandungi empat fasal iaitu Fasal 9 hingga Fasal 12.

Fasal 9 pula memberi Menteri kuasa untuk menetapkan suatu makmal sebagai Makmal Standard Pengukuran Kebangsaan yang hendaklah bertanggungjawab bagi pelaksanaan peruntukan Akta.

Fasal 10 dan 11 masing-masing menyatakan fungsi dan kuasa Makmal Standard Pengukuran Kebangsaan.

Fasal 12 pula bertujuan memberi Menteri kuasa dengan nasihat Majlis untuk menetapkan mana-mana organisasi untuk menjalankan fungsi berkenaan dengan unit pengukuran khusus atau bahan rujukan yang diperakui khusus untuk kategori khusus unit pengukuran atau kategori khusus bahan rujukan di perakui dan memperuntukkan perkara-perkara berkaitan dengan penetapan organisasi itu.

Bahagian IV pula Tuan Yang di-Pertua, memperkatakan Majlis Pengukuran Kebangsaan. Bahagian ini mengandungi satu fasal iaitu Fasal 13.

Fasal 13 ini bertujuan menubuhkan Majlis Pengukuran Kebangsaan untuk Majlis dengan peruntukan tentang keanggotaan dan fungsi Majlis.

Bahagian V memperuntukkan bagi perkara-perkara am. Bahagian ini mengandungi tiga fasal iaitu Fasal 14 hingga Fasal 16.

Fasal 14 pula bertujuan memberi Menteri kuasa untuk membuat peraturan-peraturan yang wajar atau perlu bagi melaksanakan atau mencapai maksud Akta.

Fasal 15 bertujuan memberi Menteri kuasa dengan nasihat Majlis untuk meminda, mengubah, menukar, menambah, memotong atau mengganti Jadual-jadual Akta.

Fasal yang terakhir Tuan Yang di-Pertua, Fasal 16 mengandungi peruntukan kecualian. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi menyeragamkan Unit Pengukuran Berasaskan Unit Sistem Antarabangsa perwujudan standard pengukuran kebolehesanan pengukuran dan penyelarasan Sistem Pengukuran Kebangsaan Malaysia dan bagi perkara-perkara yang berkaitan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang; dan terbuka untuk dibahas. Tidak payah jawablah.

12.45 tgh.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Banyak.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Banyak, okey.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya tunggu perbahasan Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya rasa ini satu Akta yang sangat mustahak, yang perlu dibawa untuk perbincangan hari ini, tetapi sebelum ini saya ingin bangkitkan beberapa perkara berkaitan dengan kementerian. Di antaranya ialah baru-baru ini di mana lawatan yang telah dibuat oleh Menteri ke Jepun dan ke Amerika. Di mana beliau telah mengeluarkan perkataan-perkataan yang menghina masyarakat India...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, ini tidak kena mengena dengan Akta.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Berkaitan. *Don't get excited, let me finish.* Saya belum...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini ... *point of order*....

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Can, can you please* apa yang perlu....

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tidak kena mengena dengan ukuran.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat lebih arif dalam apa perkara yang saya ingin bangkitkan, yang sangat luas dibincangkan di internet, di mana seorang Menteri...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, dalam 36, apa kena mengena dengan Akta ini? Saya boleh bahaskan, apa kena mengena dengan Akta?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri.....

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: Tidak apa, saya... Saya ingat *we concentrate* dengan undang-undang sahajalah. Saya pun hendak bercakap. Saya cari undang-undang tadi sebenarnya. Jadi.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak apa, tidak apa....

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: Ceritalah soal undang-undang. Lain kali kalau hendak...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Masa itu dia bangunlah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Sedikit sahaja teguran yang perlu saya buat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, Yang Berhormat. Masuk kepada tajuk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya perlu *on the federal and then I come to the point*. Yang Berhormat dahulu semasa *BBC Chairman* pun serupa juga,...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itu dahululah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: ...tetapi yang mustahak adalah berkaitan dengan Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan. Jadi, dalam lawatan yang dibuat, adakah Yang Berhormat telah meneliti di antara perkara-perkara yang sensitif kepada masyarakat India. Di mana ini satu ukur yang....

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini apa kena mengena Tuan Yang di-Pertua?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat tahu, di mana di California....

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya menghormati Ipoh Barat....

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: di California telah membangkitkan sangat *anger among the Indian community* di negara...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tidak apa, kalau inilah standard. Saya selalu menghormati Ipoh Barat.....

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Oh... boleh, boleh... boleh..... Selalu tidak datang ke Parlimen, hari ini datang tolong dengar apa yang kita bahas. Berkaitan, lama tidak datang, tidak tahu prosedur Parlimen.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat....

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa kena mengena dengan standard?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Berkaitan, berkaitan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Berkaitan apa?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Berkaitan dengan perkara yang saya ingin bangkitkan. Kerana baru-baru ini Yang Berhormat Menteri telah pergi ke Jepun, pergi ke Amerika dan sangat rancak dibincangkan di internet. Di antaranya ialah perkataan-perkataan di mana dia telah menggunakan...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa kena mengena dengan standard ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat....

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Seorang pelajar...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa kena mengena dengan standard?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya belum habis.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Adakah Yang Berhormat perkara-perkara itu ada berkaitan dengan...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ada, ada.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa ada?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat, senang sahaja. Saya belum mula hendak cakap, macam mana Yang Berhormat Menteri boleh tahu apa saya hendak cakap? Kenapa sensitif?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Why are you reacting? Just be cool and calm.*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *You ... standardlah...*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *You* tahu. Yang Berhormat Menteri tahu apa yang saya ingin bangkitkan.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *You* tidak ada standard.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan senang kerana ramai di antara pengundi-pengundi dan orang ramai telah berjumpa dengan saya. Dia bercakap apabila Menteri datang ke Parlimen, kalau boleh tolong bangkitkan perkara ini supaya kita bersihkan bukan sahaja nama baik kerajaan, tetapi nama baik Menteri sendiri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik. Yang Berhormat, tetapi bukan masa sekarang. Bukan masa sekarang.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tuan Yang di-Pertua. Saya belum masuk dalam hal tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak apa, tidak apa. Cukup, cukup sebab...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan berkaitan, biar berikan saya sedikit ruang dan masa. Saya tidak ingin bercakap apa yang dikatakan oleh beliau...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, bolehkah...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ramai Yang Berhormat yang terus pergi sini sana. Tidak kena mengena langsung, masa itu Tuan Yang di-Pertua tidak memberhentikan mereka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Ipoh Barat tidak apa. Kita masuk kepada tajuk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya hendak masuk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Nanti ada masa Yang Berhormat boleh ambil kesempatan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Boleh Yang Berhormat beri saya masa?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Benar atau tidak benar terpulang kepada Speaker nanti.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih. Ini jadual-jadual berkaitan, kita semua tahu. Tetapi yang mustahak adalah ini. Apakah yang kita telah belajar. Kita ada sistem *international* yang mana orang ramai bukan sahaja di negara tetapi dunia akan hormati seorang Menteri yang menggunakan perkataan yang menghinakan masyarakat India.. *[Dewan riuh]*

■1250

Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis]: Apa ini? Kalau berani saya cabar... putih hitam

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kenapa, kenapa awak warna hitam warna awak putih. *[Dewan riuh]*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini satu tuduhan ini! Apa ini? *[Dewan riuh]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya kenal Dato' Seri Samy Vellu.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Adakah ini semua berkaitan?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat duduk, duduk. Yang Berhormat, Rang Undang-undang ini bukan untuk kaum India.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan Yang Berhormat. *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua *you don't go excited.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *You* tolong bagi tahu sama saya apa yang perlu saya bahas.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tak ada benda nak bahas, *you* duduklah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa yang saya cakap tidak ada kena mengena? Pada pandangan saya ada.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Masuk kepada Rang Undang-undang.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya belum mula.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: 10 minit Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan 10 minit Tuan Yang di-Pertua berhentikan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Siapa berhentikan Yang Berhormat?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya belum ingat *my chain of thought has been disturbed*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri sendiri dia tahu dari pagi. *This is a gift of God. Today* Yang Berhormat Menteri ada di sini. Saya nak cakap hal bukan sahaja berkaitan dengan perkara ini. Yang mustahak adalah berkaitan. Banyak kali perkataan *international standard* akan digunakan? Apa itu *international standard*? Itu adalah berkaitan di mana kayu-kayu ukur (*the benchmark*) *where people understand* dan *people accept*. But adakah ini satu ironi yang telah terjadi?

Yang Berhormat Menteri tidak boleh lari dari perkataan-perkataan yang sangat tidak senonoh yang telah beliau gunakan..

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat bercakap dengan sistem. Kalau Yang Berhormat ada apa-apa cakap luar Dewan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ooo.. tak boleh tak boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat perkara yang dibangkitkan oleh Menteri yang dikemukakan oleh Yang Berhormat ada peluang untuk Yang Berhormat bangkitkan, tetapi bukan semasa kita membahaskan Rang Undang-undang ini. Ada peluang ada peluang untuk Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan, bukan di sini ada banyak ada rang undang-undang, seksyen-seksyen mengenai fungsi makmal, mengenai *international standard*. Bukankah ini perkara-perkara yang kita perlu bahas.

Di antaranya adalah bila kita menggunakan perkataan *international standard*. Adakah menteri itu sendiri ada *international standard*? Bukankah ada kaitan, pada pandangan saya mungkin saya salah, mungkin saya salah itu sebab mungkin saya di bahagian pembangkang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itulah Yang Berhormat bila saya tegur tidak berkaitan dengan Rang Undang-undang Yang Berhormat tidak bersetuju.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan saya bersetuju sepenuhnya tetapi yang saya tak setuju

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sendiri menyatakan kemungkinan Yang Berhormat sendiri salah, betul? Mungkin tak pasti sama ada betul tak betul.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan saya pasti .

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dengan ini saya minta Yang Berhormat terus kepada tajuk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Okey, keboleheberkesanan pengukuran luar Malaysia. Macam mana ini boleh di terima di luar negara bila seorang Menteri menggunakan perkataan-perkataan yang sangat kasar terhadap masyarakat India. Ini seksyen 22(8). Macam dia boleh gunakan? *[Dewan riuh]*

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua. Ipoh Barat , penjelasan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Baru masuk.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Bagilah peluang penjelasan. Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua saya nak minta penjelasan daripada Ipoh Barat.

Dalam pengetahuan saya belum ada lagi mana-mana kayu pengukur yang boleh mengukur sikap, sifat dan sebagainya. Hari ini Ipoh Barat ia nak jadi hebat dia menggunakan persepsi dia seorang untuk mengukur keupayaan Menteri kita. Yang kita tahu Menteri kita telah bekerja kuat bersungguh-sungguh untuk menaikkan nama Malaysia. Kalau tanya saya Menteri inilah Menteri yang terbaik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik soalan, apa soalan.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ini yang saya nak minta penjelasan. Bolehkah Ipoh Barat berikan saya kajian atau penyelidikan yang telah menyatakan ada kayu pengukur untuk mengukur sikap seseorang? Adakah Ipoh Barat?.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Walaupun soalan yang dikemukakan itu tidak relevan saya sedia untuk menjawab.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Dia yang bercakap tidak ada relevan Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Dia yang bercakap tidak ada relevan dia kata saya tanya tidak ada relevan, saya minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kepada ucapan tadi Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kayu ukurnya adalah senang sahaja macam mana boleh kita dapat reaksi sesuatu yang telah dibangkitkan atau telah di cakap oleh seseorang.

Dalam *blog* Yang Berhormat Ipoh Timor beratus-ratus orang komen apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Menteri di California. Saya nak jawab

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Kalau Yang Berhormat...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Why are you getting excited? You nak penjelasan?* Penjelasan saya beri tetapi *acceptance, I know*. Nak bagi penjelasan, boleh, boleh.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ipoh Barat. Cuba baca alat pengukur yang fizikal, Yang Berhormat cuba memutar belitkan kenyataan apa Yang Berhormat nyatakan saya telah beritahu kalau ada tafsiran yang salah perkataan saya, saya dah minta maaf.

Yang Berhormat tahu tak? Kalau yang menyentuh perasaan saya dah kata saya minta maaf. Dalam perjumpaan saya pada hari itu nak jumpa anak-anak kita tak ada biasiswa. Saya berjumpa dengan mereka dan saya menyatakan membantu yang tidak mampu. Golongan yang kaya-raya saya tidak kata bantu. Itu yang saya kata kalau saya tersalah cakap saya dah minta maaf.

Ipoh Barat ini kerana pilihan raya dah tak lama lagi dah cuba menjadikan isu ini yang kononnya Yang Berhormat pertahankan warga Yang Berhormat. Amat murahlah Yang Berhormat untuk menggunakan ini. Saya ingat Ipoh Barat orang yang terpelajar, *standard* itu adakan tinggi sikitlah. *Don't use politic*.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Itu standard boleh ukur.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat ini jangan tunjuk ukuran politik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Banyak perkara. *[Dewan riuh]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Menteri Rompin itu dia ingat dia sangat pandai untuk menjawab. Walaupun jawapan sudah diberi saya akan buat bukan sekadar tohmahan.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sekiranya Yang Berhormat pakar balik semula isu pengukuran, kita akan terima pandangan Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya rasa siapa Speaker ini?
[Dewan ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya *Speaker*.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jika sedemikian boleh saya diberi ruang masa saya nak jawab sedikit perkara.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jika Yang Berhormat menghormati *Speaker*, apabila *Speaker* kata duduk Yang Berhormat mesti duduk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Banyak sangat huraian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kita respons kepada huraian yang dibuat oleh Menteri tadi dan berikan pandanganlah tentang Rang Undang-undang ini.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Apa huraian yang beliau buat jikalau dia telah minta maaf itu saya rasa itu adalah satu yang bagus tetapi yang mustahak sebagai seorang Menteri janganlah esok hari membuat tindakan-tindakan. *[Dewan riuh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itu nasihat, nasihat itu tak diperlulah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ini Rang Undang-undang klausa 6 'relasasi'. Realization. *I will take out* satu demi satu kalau perlu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat kalau Yang Berhormat nak kata demikian dua hari untuk Yang Berhormat berbahas pun tidak cukup.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya kalau tidak ada sesiapa berhenti dua minit pun cukup saya cukup.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Okey cukuplah. Jangan ganggu dia saya bagi tiga minit bagi Yang Berhormat bahas.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya perlukan sekurang-kurangnya setengah jam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat kata dua minit.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Dua minit subjek ini mengenai 'relasasi'. Mengenai 'relasasi' dua minit

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Itu dah putar belit.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa yang telah dikatakan oleh Menteri *the realization the Minister* telah membuat satu kesilapan adalah satu perkara yang saya boleh terima tetapi mungkin Yang Berhormat *can make a Ministerial statement* mengenai perkara tersebut. *Stand up, own up and speak the truth.* Mungkin banyak kali Yang Berhormat Rompin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya minta Yang Berhormat Ipoh Barat sila duduk. Yang Berhormat...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Lebih dari 10 tahun bahawa dia *very fast flowing* tetapi mungkin tidak berapa sensitif kepada masyarakat. Mungkin satu kesilapan telah terjadi tetapi yang mustahak ini berkaitan bukan saya kata masyarakat India masyarakat Orang Asli di Rompin pun ada berkaitan juga. Jadi jangan kita gunakan warna kulit. Adakah dia berhak untuk mendapat *scholarship*. Adakan perkara-perkara macam ini. Saya rasa tidak boleh terima.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sila duduk. Yang Berhormat hujah-hujah Yang Berhormat saya bukan nak nafikan ia. Bila masa yang sesuai saya benarkan tetapi sekarang kita bincangkan Rang Undang-undang ini Yang Berhormat. Kalau semasa perbahasan belanjawan, titah ucapan dan sebagainya Yang Berhormat boleh kemukakan tetapi sekarang kita bincangkan Rang Undang-undang, cukup lah masa panjang.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih pada pandangan Tuan Yang di-Pertua tetapi yang mustahak adalah bila saya mula, kita semua tahu perkara yang dibangkitkan ialah 'relasasi', standard pengukuran kebangsaan ada kena mengena, Malaysia boleh [*Dewan ketawa*], California boleh adakah.. [*Dewan ketawa*] [*Dewan riuh*].

Seorang Ahli : [Menyampuk] Ini macam Karpal saja.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tengok macam mana mereka ingin *sweep under the carpet the whole issue of what the Minister has spoken*. Ini perkara yang mustahak. Jangan

kita larikan daripada tanggungjawab kita. Selepas 'relasasi', macam mana tarafnya boleh diterima pakai di seluruh dunia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat kalau ada perkara lain boleh berucap pada pukul 2.30 petang ini

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ya, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jika tidak boleh berhenti, tak perlu masuk lagi. Ahli-ahli Yang Berhormat dengan ini saya tangguhkan mesyuarat ini sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan bersidang semula. Saya jemput Ipoh Barat untuk menyambung. Panjang tidak Ipoh Barat?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila.

2.33 ptg.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tuan Yang di-Pertua, pagi dulu sebelum suatu petang, Menteri mengatakan kepada saya bahawa dia tidak sangka Ahli Parlimen Ipoh barat ini sangat tidak menggunakan timbang tara. Dia kata standard itu sangat kurang kerana *debate* perkara yang saya bangkitkan adalah satu perkara yang diketahui umum dan tidak perlu dibesarkan. Bukan saja saya tidak setuju kepada pandangan Yang Berhormat Menteri, tetapi yang lebih mustahak dari segi Akta ini, Rang Undang-undang ini adalah perkara-perkara yang berkaitan dengan Menteri sendiri di mana bila beliau telah membangkitkan mengenai seorang murid yang bernama Sheena Moorthy, *third-year biotech Malaysia student* di California.

Di antaranya dengan izin saya baca, di mana saya baca dengan kebenaran dalam bahasa Inggeris Tuan Yang di-Pertua.

Incident 1 - Each student have to briefly introduce themselves. When it came to her turn, while speaking he interrupted her and asked if she knew Samy Vellu, because he knows him. She did not see any relevance in that and he mentioned it a few times for no apparent reason.

Incident 2 - He gave a speech regarding how agriculture started in Malaysia. He mentioned how the British invested in Malaysia and made farmers work. Due to the lack of work force, 'buruh India' was brought in. While mentioning this, he looked at her saying that "How we get Indians in Malaysia".

Incident 3 - After saying he is going to MARA to help the bumiputera students, he looked at her and asked "How many Indians are here?" Sheena did not keep track of number of Indian students so she mentioned that in the room there were two (pointing to another Malaysian Indian friend, who is fair skinned) and the minister looked at him and asked "Oh. You are an Indian? Which means you are an upper class Indian and she is the lower class one" (pointing at her). The minister went on to say that, "Oh, I am not going to help upper class Indians, I only help the lower class ones. These are the ones that need it"

Sheena Moorthy selepas itu melaporkan kepada Yang Berhormat Perdana Menteri. Hari ini kita dengar yang dikatakan oleh Menteri bahawa dia jikalau dia salah, dia telah mengaku perkara itu, dia telah meminta maaf. Tetapi apa yang mustahak sekali sehingga hari ini adik Sheena Moorthy yang seorang doktor PhD, Dr. Shiela Moorthy yang sekarang juga di Amerika mengatakan bahawa setakat hari ini Menteri Perdagangan tidak meng~~apologize~~ langsung, tidak meminta maaf kepada Sheena Moorthy yang terlibat dalam perkara ini.

Ini lah menunjukkan *the standard* oleh seorang Menteri. Ini perlu pembetulan. Kalau kita tidak buat pembetulan hari ini akan berterusan dan ramai di antara pengundi-pengundi di Malaysia akan merasa bahawa seorang Menteri dia ada standard yang luar biasa. Dia boleh menggunakan perkataan-perkataan yang dia suka. Ini dia tidak boleh terima. Saya rasa ini adalah perkara yang patut diambil kira.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Apa yang berkaitan dengan undang-undang?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Berkaitan! Saya ada *markkan* yang berkaitan dan juga saya akan beralih kepada Rang Undang-undang ini. Saya harap Yang Berhormat Menteri ini dapat memberi jawapan yang ikhlas dan tulus kepada perkara-perkara yang dibangkitkan. Yang mustahak adalah mengenai kuasa Menteri untuk mengadakan mesyuarat-mesyuarat yang dikatakan di Jadual ketiga. Di antaranya adalah dikatakan tiap-tiap majlis ini dapat mengadakan mesyuarat di tempat mana-mana ia suka.

Saya ingin tahu apakah ketetapan yang tertentu untuk melantik orang-orang yang bertaraf untuk menjadi Ahli Majlis. Adakah satu ketetapan telah dibuat siapa yang betul-betul ada kelayakan untuk dilantik dan dalam hal ini Tuan Yang di-Pertua, ini klausa 12 yang berkaitan di mana di antaranya mengatakan bahawa Menteri dengan nasihat Majlis melalui nasihat yang

disiarkan dalam warta melantik mana-mana organisasi di dalam Malaysia untuk menjalankan tugas sebagaimana yang ditetapkan oleh peraturan-peraturan. Saya ingin tahu adakah organisasi-organisasi atau orang-orang yang berkenaan telah dikenal pasti? Jikalau ada siapa yang telah dikenal pasti? Apakah kelayakan mereka untuk dilantik? Apakah kerja atau fungsi yang mereka akan jalankan.

Akhir sekali mengenai Penyelenggaraan Standard Pengukuran Kebangsaan. Di sini dikatakan bahawa standard ini akan sama seperti standard di luar negara. Dalam hal berkaitan apakah standard yang sedia ada di dalam negara ini dan standard yang akan diguna pakai supaya ia akan diterima pakai di seluruh dunia. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kementerian sila jawab.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Menteri pun tidak ada. Orang lain hendak tolong sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sekijang.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tunjuk berapa sekali ada.

2.39 ptg.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk sama-sama membahaskan di dalam Akta ini. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kementerian yang telah dapat membentangkan Akta ini di dalam Parlimen yang mana saya rasa sistem pengukuran memang telah lama wujud di dalam masyarakat kita tetapi mungkin ianya tidak dijadikan akta lagi. Apabila ianya dibentangkan di Parlimen sudah pasti ianya adalah merupakan salah satu yang amat penting bagi kita pada masa-masa yang mendatang ini.

Kita menggunakan berbagai-bagai unit pengukuran dan setengah daripadanya misal kata masa, jarak, cecair dan sebagainya. Tetapi di dalam perbahasan ini saya ingin menyentuh tentang ukuran masa yang telah dipakai di dalam negara kita. Memang di dalam sukatan pada masa ini kita satu hari satu malam 24 jam. Tetapi pemakaian kita dalam menyebutkan masa ini ialah 12 jam siang dan 12 jam malam. Contohnya, apabila kita menyebut pukul dua pagi, kita ada juga pukul dua petang. Kita kadang-kadang *confuse* ataupun keliru bagi kita.

■1440

Apakah ianya sesuai bagi negara kita untuk menggunakan sukatan ini pada masa ini, kerana dalam zaman serba mencabar ini kita kena memikirkan juga apabila kita misalannya menggunakan khidmat pengangkutan udara, kita tidak lagi disebut pukul dua petang dan sebagainya. Begitu juga dalam angkatan tentera misalnya.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang saya juga telah bercakap dengan imam misalnya dari kampung-kampung yang hendak mengerjakan haji dan umrah, mereka begitu

keliru sekali dua pagi, dua petang, tetapi seperti negara jiran kita menggunakan pukul 24 jam misalnya, ukuran yang dibuat...

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Lipis bangun Yang Berhormat.

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jadi berkait masa ini kita ada ukuran yang 24 jam dan 12 jam, tapi kadang-kadang kesilapan juga berlaku dari segi penggunaan perkataan. Contohnya bagi orang Melayu malam Ahad bermaksud hari Sabtu malam Ahad, hari Sabtu, Ahad malam. Kadang-kadang bahasa Inggeris kata Sabtu malam, jadi ini kadang-kadang menimbulkan kekeliruan.

Jadi, bagaimana kita hendak standardkan, hendak piawaikan perkara ini. Mohon penjelasan daripada Yang Berhormat Sekijang.

Datuk Baharudin bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih sahabat saya dari Lipis. Saya rasa ini pun perlu juga kita ambil perhatian kerana ini berkaitan dengan masa juga sebagaimana yang saya sebutkan tadi. Jadi saya rasa pendapat daripada Yang Berhormat daripada Lipis saya terima sebagai sebahagian daripada ucapan saya.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, negara-negara jiran kita misalnya telah menggunakan sistem 24 jam, kalau pukul dua petang itu kita sebut pukul 14, pukul 16, pukul empat petang. Jadi kita pukul empat, jadi kadang-kadang masa ini keliru. Sebab itu kadang-kadang ada bakal-bakal haji kita ataupun yang mengerjakan umrah ini tertinggal penerbangan. Jadi apa kata kalau sukatan ini kita ikut sebagaimana negara jiran kita ini, kita pakai 24 jam. Bermakna selepas 24 jam, ia berbalik kepada satu semula. Jadi ini kita boleh fikir dan bincangkan sama ada ianya sesuai atau tidak dalam negara kita pada masa ini, kerana dengan sistem yang sebegini saya rasa kekeliruan itu kurang timbul dalam masyarakat kita. Jadi Tuan Yang di-Pertua, kata-kata itu saya menyokong.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Jasin.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mengalu-alukan kerajaan dan juga kementerian kerana untuk menukar atau mengikut piawaian antarabangsa berkenaan dengan sistem pengukuran, tetapi sekarang ini saya minta juga dengan kementerian ataupun kerajaan kerana apabila kita menukar batu kepada kilometer, kati kepada kilogram, ekar kepada hektar. Sampai sekarang pengetahuan berkenaan dengan yang kita tukar dahulu pun, orang masih keliru lagi. Kilometer untuk orang kebanyakan masih menggunakan batu.

Jadi apakah caranya untuk kita menerang ataupun mengajar masyarakat kita ini, kita harus juga menekankan. Sebagai contoh dalam perdagangan kayu, kalau ikut cara internasional pada hari ini kita pakai *cubic meter*, tetapi pada hari ini, di pasaran kayu pada hari ini, di mana

pun kita pergi masih menggunakan tan. Tan kayu balak, 7,200 *square inches* satu tan, itu balak empat segi. Kalau balak bulat 11,620 *square inches* satu tan dan semua pakai hari-hari.

Kalau kita pergi di peringkat internasional dan pakai *cubic meter*, hari ini yang mengelirukan bukannya apa, di pasaran hari ini kebanyakan cukai yang dikenakan oleh kerajaan ikut *cubic meter*.

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Lipis bangun.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Sila

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: Ini berkait dengan ukuran juga Tuan Yang di-Pertua. Kadang-kadang kita tengok pelan-pelan rumah di buat dalam *square meter*. Bila hendak menjual tanah dikira pula dalam sekaki persegi. Jadi bagaimana keadaan ini berlaku? Jadi ini menyebabkan kadang-kadang orang menjadi keliru dan sebagainya. Mohon penjelasan.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Ini pendidikan kita. Mungkin di peringkat sekolah, menengah dan universiti menggunakan piawaian yang baru, tetapi untuk orang-orang lama mereka menggunakan kaedah kiraan lama. Sebagai yang disebut oleh Lipis tadi. Kalau di dalam peta pada hari ini untuk geran-geran tanah yang baru semua *square meter* kerana pakai hektar, tetapi yang jadi lazim yang digunakan oleh masyarakat kita pada hari ini menjual tanah, tidak cakap harga *square meter*, tetapi akan dijual dengan harga kaki persegi.

Jadi macam mana kita hendak tukar, hendak tukar pemikiran minda orang kita bersesuaian dengan akta yang kita hendak luluskan hari ini.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Putatan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Walaupun profesion saya sebagai juruukur, tapi saya tertarik kepada keminatan sahabat saya Yang Berhormat bagi Jasin.

Orang dulu-dulu, jarak jauh diukur sebatang rokok, sepuntung rokok dan sebagainya. Sebab kenapa? Ini perkara betul. Adakah kementerian tengok perkara serupa sebegini kerana jarak yang dilalui di jalanan itu berlilit-lilit bukit, naik turun bukit. Kalau kita ikut jarak menggunakan *straight line*, akan dikira kilometer, batu dan sebagainya. Jadi bagaimana jika kita mencadangkan kepada kementerian membuat satu ukuran yang kita punya acuan sendiri?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Bila acuan sendiri ini, Putatan ini masalah lebih-lebih lagi Menteri kita orang Rompin. Orang Rompin ramai Orang Asli. Kadang-kadang kita tanya dari pekan Rompin pergi ke kampung dia berapa jauh? Katanya sebentar saja pak, sebatang rokok, dia pun hisap satu dua kali, dia pun letak rokok di telinga, jalan, dua hari dua malam pun tak sampai.

Jadi kalau hendak buat acuan sendiri ini yang menjadi masalah. Jadi bila acuan sendiri ini yang jadi macam Ipoh Barat tadi. Orang bercerita fasal yang ini, dia bercerita peristiwa yang lain, itu ukuran sendiri. Jadi DAP ini pun sudah tidak ada standard lagilah, tidak ada standardlah. Jasin lebih standard lagi. Ini cerita ukur.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Jasin. Mengenai ukuran standard, saya hendak tahu dan kepastian dan pendapat daripada Yang Berhormat Jasin.

■1450

Sebagai contoh di Amerika Syarikat. Mereka masih tidak menggunakan meter ataupun kilometer. Adakah mereka ini negara maju dan telah mempengaruhi banyak ukuran lain di negara lain, maka standard yang kita hendak capai dalam *international standard* ini mempunyai masalah yang tersendiri untuk mencapai itu dan sebagai contoh dalam golf ini. Menteri pun saya ingat *good golfer*. Ada yang *measure* dalam meter dan ada dalam *yard*. Macam mana? Kita kadang-kadang *confuse*. Kadang-kadang Menteri saya ingat pun dia *overshoot* atau *overshot* ke, saya hendak mendapat penjelasan daripada Menteri ini. So kerana negara maju ini, mereka tidak menggalakkan ataupun tidak ingin menggunakan *measurement* yang standard ini. So, apakah pendapat Yang Berhormat bahawa negara kita dalam mencuba untuk mengantarabangsakan ukuran ini, mempunyai masalah tertentu? Apakah pendapat daripada Yang Berhormat tentang ini?

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Saya sambung sedikit.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Boleh, boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Tadi Yang Berhormat Sekijang dan juga Yang Berhormat menyatakan ukuran masa ini seolah-olah masuk dalam Akta ini, tetapi dalam penerangan dan penjelasan yang diberi oleh Menteri tadi saya tidak dengar. Tidak dengar yang ini masuk. Jadi kalau masuk, saya hendak tanya hari, ukuran masa *international standard* ini Ahad. Jadi ada ke kalau kita terima Akta ini, semua tukar daripada hari Jumaat kepada Ahad. Saya hendak tanya? [Ketawa]

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Ini terpulanglah kepada kesesuaian. Kita pada hari ini pakai hektar, hektar dari segi ukuran.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Luas.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Untuk keluasan ini hektar, abang. Ada negeri pakai ekar, tetapi di Kedah pakai relung kerana kalau orang kita dekat Kedah, kalau kita cakap ekar pun orang di sana tidak faham. Dia relung jemba. Kita ekar, rot, pol.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Johor tidak faham.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Johor tidak faham. Jadi hari ini kalau macam kata Pengkalan Chepa hendak pakai hari minggu itu hari Jumaat, pakailah. Bersesuaian dengan kita. *[Ketawa]*

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Tidak *international* standard.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Tetapi kalau hendak pergi internasional, bersesuaian dengan negara-negara lain kenalah pakai hari minggu, internasional. Ya, sila Lipis.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Lipis.

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan ukuran ketinggian. Ini jadi masalah sebutan. Saya selalu memikirkan kadang-kadang mungkin ukurannya piawai atau standard tapi dari segi sebutannya. Sebab ada yang memanggil "*one thousand four hundred*" dan ada juga yang memanggil sebagai "*fourteen hundred*". Jadi saya pernah baca sebuah buku atau jurnal yang sebuah kapal terbang kargo terhempas di Bukit Puchong kesan daripada kesilapan atau salah faham daripada sebutan "*fourteen hundred*" dengan "*one thousand four hundred*" ini. Jadi sebuah kapal terbang kargo 747 terhempas di Bukit Puchong. Jadi apa pandangan Yang Berhormat?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Jadi itulah sebabnya kita hendak *internationalize*kan. *Fourteen hundred* bermakna 1,400. Kadang-kadang orang tersilap pergi *fourteen hundred*, dia ingatkan 14,000. Jadi itu yang membuatkan kapal terbang ini terhempas. Saya ingat lagi peristiwa itu yang mana belum dekat dengan *airport* dia sudah turunkan kepada *fourteen hundred*.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Yang Berhormat, penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ketereh.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Bila sebut peristiwa kapal terbang jatuh di Bukit Puchong, masa itu saya berkhidmat dengan Topografi Jabatan Ukur. Saya diminta mengetuai satu pasukan untuk mengukur keluasan tanah yang rosak akibat daripada kesilapan hubungan. Sebenarnya bukan kesilapan istilah. Kesilapan pemahaman. Dalam orang saintis, dia memang sebut 1,400 sebagai *fourteen hundred*. Itu adalah normal dalam sistem, tetapi yang jadi masalah di situ ialah sebenarnya pada masa itu dia tertukar, dia ingat bahawasanya sudah sampai, maka dia *land*. Sebab kawasan Puchong pada masa itu *is a flat land*, sudah dilihat seperti sebuah *airport*. Saya mengambil masa hampir tiga bulan untuk membuat ukuran dan memberi laporan kepada *investigation team* mengenai kemalangan tersebut. So, bukan masalah istilah sebenarnya. *It is* masalah pemahaman antara pemandu kapal terbang dengan pengawal trafik udara. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Sama, terima kasihlah. Apa yang hendak saya sampaikan kepada Yang Berhormat Menteri, apabila kita terima Rang Undang-undang ini, mesti kita seragamkan semua. Saya punya IC Tuan Yang di-Pertua, baru tukar ini, tetapi dia

benarkan saya gunakan alamat saya - 676 A, Vila Bin Yusof, Batu 2 ½. Batu lagi. Walhal kilometer ini sudah lama dah kita, tetapi kalau ada Rang Undang-undang ini semua jabatan, "Hai Datuk, ini batu kita sudah tidak pakai lagi, ini zaman dulu, sekarang kilometer". Jadi kena letaklah kilometer berapa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pasir Puteh Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Kalau dibenarkan, tidak ada penguatkuasaan, jadi benda ini berlanjutan. Sila, Pasir Puteh.

Dato Haji Che Min bin Che Ahmad [Pasir Puteh]: Terima kasih Yang Berhormat Jasin dan terima kasih Tuan Yang di-pertua. Ahli-ahli Yang Berhormat yang saya kasihi, saya bab *landing* kapal terbang satu bab. Takut *landing* satu lagi bab sembahyang Qasar Jamak ini. Supaya kita boleh faham soal kilometer dengan batu ini. Kalau hendak guna batu, batu semua. Kalau hendak guna kilometer, kilometer semua. Sebab kalau dua marhalah, kalau kita kira batu 59, lebih kurang 60 lah, tetapi kalau jadi kilometer, ia 90. Takut orang kira boleh qasar jamak itu, dia keliru antara batu dengan kilometer, dia gomol. Kata orang Kelantan dia gomol, dia hentamnya. Ini pun salah satu daripadanya modal insan perlu, Tuan Yang di-Pertua. Modal insan, *delivery system* mesti kemas. Bagaimana pandangan Yang Berhormat?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Jasin jangan gomol sudahlah.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasihlah sahabat saya. Itu yang saya hendak tekankan kepada Yang Berhormat Menteri. Tidak guna kalau kita buat rang undang-undang kalau kita tidak mahu mengubah. So, kita kena beritahu kepada rakyat Malaysia, bahawa kita kena ubah ikut internasional punya pengukuran. Kalau sudah kilometer, kilometer. Kalau m3, m3. Di mana pun baik dalam hutan ke, keluar hutan ke, kedai kayu, kedai papan, m3, tetapi jangan pakai tan, tan, tan lagi. Begitu juga dekat Kedah. Kalau kita sudah pakai hektar, pakai hektarlah. Yang pakai jemba lagi, relung lagi. Jadi ini yang saya minta diubah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ada, satu lagi, penjuru. *[Ketawa]*

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Ketawa]* Jadi kita kena ubah dalam sistem kita. Pentadbiran tanah, apa semua. Kalau kita hendak pakai hektar, pakai hektar terus dan kita minta juga mereka-mereka yang hendak mengiklankan dan menjual tanah pun jangan pakai *square*, kaki lagi. Jual tanah pun dalam meter. Ukuran kita meter, meterlah. Ini kita tengok di mana semua iklan lot-lot banglo dijual dengan harga kaki persegi. Dikira pula berapa satu meter dan sebagainya. Jadi kalau kita hendak kuatkuasakan, kita kuatkuasakan dan saya penuh yakin dan percaya, Malaysia juga boleh jadi sebahagian daripada negara yang mengikut pengukuran antarabangsa. Sekian Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa tertarik terutama kepada Menterinya dan kepada Akta ini mengenai pengukuran kebangsaan. Ada dua, tiga perkara sahaja Tuan Yang di-Pertua yang saya hendak bangkitkan. Saya rasa sangat penting pengukuran kebangsaan ini, bukan sekarang tetapi awal lagi sepatutnya dikuatkuasakan. Kita telah mengalami konflik di antara Filipina dengan Malaysia mengenai Sipadan, tetapi di dalam upacara internasional kita menang.

■1500

Saya hendak tahu pengukuran mana yang digunakan sehingga di Haque, kehakiman di Haque itu boleh beri kemenangan kepada Malaysia, salah satu faktornya? Kalau itu, adakah akta ini selaras dengan kehendak yang digunakan di The Haque itu? Yang keduanya Pulau Batu Puteh di Singapura yang menjadi konflik di antara Malaysia dengan Singapura?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Bukan di Singapura, di Johor.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Di Johor. Antara Malaysia dengan Singapura di Perairan Johor. Jadi, Singapura tidak hendak keluar langsung dan seolah-olah dia menganggap Pulau Puteh itu sebahagian daripada negara dia.

Seorang Ahli: Batu Puteh.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Batu Puteh sebahagian daripada negaranya. Jadi, dalam Akta ini, kita hendak guna, adakah selaras, bolehkah kita guna bila kita lulus nanti yang memihak kepada Malaysia ini sendiri dalam soal pengukuran yang dikatakan oleh Malaysia bahawa Pulau Batu Puteh itu ialah perairan Malaysia. Yang ketiganya ialah di sempadan antara Malaysia dengan Thailand di Sungai Golok.

Mengikut keadaan sekarang ini, ukuran sempadan internasional di antara Thailand dengan Malaysia ini berdasarkan kepada dalaman dalam sungai itu sendiri. Jadi, mana tempat dalam itulah yang membuatkan menjadi ukuran sempadan. Jadi pihak Thailand telah menambak seluruh sungai itu dengan tambak yang kuat. Jadi bila datang bah, banjir, dengan sendirinya hakisan itu berlaku di Malaysia yang membuatkan sempadan antara Malaysia dengan Thailand ini berubah mengikut dalaman sungai itu. Adakah Akta ini boleh menyelamatkan keadaan itu apabila kita luluskannya? Di manakah standard yang akan digunakan di antara sempadan internasional ini?

Yang keempat iaitulah kawasan *Joint Development Area* (JDA), yang merupakan tempat, kawasan yang mempunyai 13 trilion minyak gas. Jadi, ukuran mana yang membahagikan di antara kawasan ini berada di Thailand, dan kawasan kita berada di Malaysia? Begitu juga kawasan minyak di antara Malaysia dengan Vietnam. Ia menyatakan bahawa sebahagiannya masuk kawasan Vietnam dan satu lagi masuk kawasan Malaysia. Jadi saya hendak tahu dengan jelas, adakah Akta ini meliputi dan boleh menyebelahi apabila kita lulus nanti? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. *Astronaut* kita macam mana Yang Berhormat? Okey, no?

Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis]: Mohon izin Tuan Yang di-Pertua. Oleh sebab Jerai dah sebut nama *astronaut*, saya menjangkakan mungkin Ahli Yang Berhormat bertanya. Saya jemput kedua *astronaut* ada di belakang [menunjuk kepada ahli astronaut berkenaan] [Tepuk] bagi menghormati dan mohon beliau bangun. Bagi menghormati Dewan yang mulia, saya menjemput *astronaut* hadir untuk menghormati kepada Dewan yang mulia ini. Merekalah kedua tokoh di belakang sana. [Kedua-dua ahli astronaut bangun berdiri]. [Tepuk].

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasihlah. Tahniah nampak kedua-dua *handsome*.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Malaysia boleh.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Nampak segar, naik pi elok-elok ya. Jadi, kita kena bawa barang-barang Malaysia bawa naik pi ke sana. [Ketawa]. Terima kasihlah. Terima kasihlah. Saya berasa bangga Dato', anak Malaysia boleh. Jadi Rang Undang-undang ini Dato', kita pun boleh naik ukur sampai ke atas sana. [Ketawa]. Kita ukur jarak bumi sampai ke angkasa yang *Astronaut* kita akan naik dan sudah tentu bendera Malaysia akan dibawa naik Dato'. Kalau boleh saya hendak pesan, minta *astronaut* kita bila sampai ke atas, laungkan suara..

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Penjelasan Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Dia ukur jarak daripada bumi ke angkasa lepas itu, dia pakai km ke, batu ke, cahaya ke, apa sebenarnya?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dia ikut internasional punya ukurlah. [Dewan riuh][Ketawa].

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Kira kilometer lah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kilometerlah, antarabangsa. Ini dunia punya hal, internasional ya. Dia pakai cahayalah, sudah tentu pakai cahaya Tuan Yang di-Pertua, bukan? Jadi saya merasa bertuah. Kebetulanlah, bila *astronaut* kita ini, balik dari *training* dan mereka akan naik ke angkasa, bermaknanya negara kita ini telah maju. Mungkin satu hari nanti, *astronaut* ini bila balik, Tuan Yang di-Pertua saya minta Menteri tolong bagi taklimat kepada Ahli Parlimen, dan mungkin..

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini boleh Yang Berhormat, kalau boleh penjelasan sikit.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Dunia sudah mengiktiraf nama kita, nama Malaysia, nama angkasawan. Di pihak Russia tidak sebut *astronaut* lagi, dia kata *astronaut* itu Amerika. Yang kita Malaysia, angkasawan. Itu nama diiktiraf di dunia, memperbetulkan Yang Berhormat sedikit.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya berasa bangga, bahasa Malaysia digunakan...

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Saya hendak tanya sedikit boleh? Penjelasan..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, boleh.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Tadi Menteri memperkenalkan di belakang dua *astronaut*. Dua *astronaut* atau angkasawan?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Angkasawan.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Angkasawan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Jadi nama Malaysia digunakan. *Astronaut America hopeless. No, we don't use the name. Angkasawan at all..*

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Dengan izin.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, dengan izin angkasawan. Selepas mereka balik nanti, buat taklimat..

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Lingkup..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya hangat kemenyan, nak melihat kalau boleh Arau pun satu hari naik...

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: *[Ketawa]*.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: ...bersama dengan angkasawan kita, supaya dia tengok di sana, turun cerita dekat kita.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Buat laporan. *[Ketawa]*.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Buat laporan dekat kita pasal Arau dia teringin nak pi, tapi tak muat untuk hendak bubuh dia, pasal badan dia besar. *[Ketawa]*. Ukuran dia besar Tuan Yang di-Pertua.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya berpandangan bahawa saya bersetuju Bil ini, Rang Undang-undang ini kerana sampai masa, Malaysia sebuah negara yang maju dan berjaya dan hari ini tidak pernah terbayang kepada kita tentang Angkasawan kita, rakyat Malaysia yang akan menjadi seorang Angkasawan.

Hari ini kalau kita pergi ke sekolah-sekolah, kita dapat lihat anak-anak generasi muda ini, dia bertanya-tanya. Jadi saya hendak mencadangkan dalam bil ini kalau boleh, walaupun tidak ada sedikit, terkeluar sedikit Tuan Yang di-Pertua, tetapi kerana hendak bagi ini supaya Yang Berhormat Menteri kalau boleh kita perturunkan pengalaman-pengalaman yang angkasawan-

angkasawan kita ini dapat sampaikan kepada anak-anak di sekolah-sekolah supaya mereka minat dalam projek Angkasawan ini. Ini penting. Kalau tidak, kita akan rugi. Kalau dia balik, angkasawan kita ini balik, dan dia tidak perturunkan. Macam tok gurulah, dia kena perturunkan. Kalau tok guru silat, dia peturun silat itu, tetapi dia tinggal sebuah, takut anak murid lawan dia.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Kadang-kadang dua buah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, kadang-kadang dia tinggal dua buah, supaya orang tidak akan lawan dia, tetapi sebagai angkasawan yang kita hantar dan mewakili Malaysia di angkasa raya sana, bila dia balik mai, dia kena cerita dekat kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ukuran berapa meter Tuan Yang di-Pertua daripada bumi naik sampai ke atas, ukuran dalam kapal itu macam mana? Pasal Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Tuan Yang di-Pertua, dalam... dipanggil apa itu?

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: *Space craft*.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dalam *space craft* itu Tuan Yang di-Pertua, dia tak boleh berjalan Tuan Yang di-Pertua. Dia kena duduk atas angin. Ini Tuan Yang di-Pertua, bukan nak bagi Tuan Yang di-Pertua... pasal dok tengok gambar. Tak begitu? Mereka kena duduk atas angin sahaja. Makan atas angin, main bola atas angin, jadi dia terbang macam melayang-layang. Tidur tak tahulah macam mana? Saya tak tahu.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putera Jamalullail [Arau]: Atas angin.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, tidur pun macam itu jugalah mungkin. Jadi Tuan Yang di-Pertua, hal angkasawan, Alhamdulillah. Saya pun berasa bersyukur. Saya pun tidak tahu mereka datang kerana saya pun baru sampai. Saya baru sampai daripada kawasan. Jadi kebetulan sudah ada angkasawan ini, saya mengucap terima kasihlah ya. Naik elok-elok, di atas itu. Kirim salamlah dekat siapa-siapa ada di atas itu? *[Dewan riuh][Ketawa]*. Tuan Yang di-Pertua, dari segi ukuran kita ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya,...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: ...memang saya bersetuju dengan separuh dari pandangan Jasin tadi, kerana saya masuk ucapan dia pun sudah separuh iaitu Tuan Yang di-Pertua, ke bawah ini mereka mesti faham. Kadang-kadang macam di kampung, dia jual padi, dia kira pikul, tetapi bila dia tolak di kilang, dia kira kilo. Jadi, kadang-kadang mungkin berlaku tidak sefahaman. Mungkin dengan kelulusan Rang Undang-undang ini, dari sekolah kita akan bermula. Kita gunakan sistem antarabangsa untuk memudahkan rakyat Malaysia masa kini dan masa akan datang memahami sistem pengukuran ini...

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Penjelasan Yang Berhormat, boleh?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, sila.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ketereh.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Dalam akta ini adalah, akta ini berusaha supaya kita mengambil tindakan yang sewajarnya sesuai dengan *international standard* dengan izin supaya negara ini ada istilah-istilah yang betul dan perkara yang betul.

■1510

Saya hendak tanya Yang Berhormat sebab saya tidak boleh berucap tidak berapa sihat, yang paling penting dalam soal ukuran apa pun sama ada ianya adalah isi padu, panjang, jarak dan sebagainya ialah soal kalibrasi, *calibration*. Maknanya kita buat satu jenis ukuran menggunakan kepanjangan, tetapi mesti ada satu standard atau kalibrasi yang disesuaikan, yang itu saya rasa sudah ada yang saya hendak cuba timbulkan mungkin Yang Berhormat Menteri boleh jawab kepada Jerai ialah sekarang ini polis banyak menggunakan sistem, EDM System, Electronic Distance Measurement System untuk menembak had laju, mengukur had laju kemudian dia saman kita.

Dia boleh tahu bahawasanya kita lari sejauh 150 kilometer satu jam, tetapi persoalan yang saya hendak timbul dalam akta hari ini tidak disebut, *how do they do the calibration? How true it is, is it challengeable in court?* Dia boleh dipersoalkan, masa saya jadi juruukur di Jabatan Ukur dahulu saya pernah masuk mahkamah atas hal ini dan saya menang kerana persoalan yang saya timbulkan hanyalah soal kalibrasi. So kalau ini boleh diterangkan, kemudian diterangkan ke bawah saya rasa *the scientist* dan orang lain akan lebih memahami. *It's not cover in this law*, terima kasih dengan izin.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya bersetuju kalibrasi itu penting pasal kita takut nanti kalau ada apa-apa hal dia orang boleh saman balik dia kata sukat tidak cukup. Jadi cara kampung dia sukatlah, kata lari 110 kilometer tetapi sebenarnya 100 kilometer daripada dia tembak itu tang mana? Adakah 100 kilometer daripada tempat dia tembak ataupun dekat atau lebih daripada itu. Jadi yang ini pun tidak apalah saya kurang arif saya ingat yang ini Yang Berhormat Menteri boleh jawablah. Kalau dia hantar orang pergi angkasawan hak ini *small matter*. Jadi saya ingat Tuan Yang di-Pertua setakat itu sahajalah ucapan saya cuma sekali lagilah kalau boleh...

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Boleh saya minta penjelasan sedikit?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Pasal sukat ke Yang Berhormat?

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Dalam Akta inilah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, ya. Sila.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Banyak latihan diberi kepada Angkasawan. Saya hendak tanya Yang Berhormat dalam banyak latihan itu, latihan sembahyang di angkasa itu dibuatkah tidak?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Sembahyang di angkasa? Depa buat Yang Berhormat, yang itu semua depa sudah atur, berjadual sudah Insya-Allah sebagai umat Islam depa akan naik. Sebab itu saya kata bila sudah sampai ke atas azan kemudian buat solat syukur kepada Allah S.W.T. yang kita telah sampai di suatu tempat dan insya-Allah kami semua rakyat Malaysia ini, wakil-wakil rakyat di dalam ini mewakili semua pegawai yang ada ini semua akan mendoakan, hendak tengok sewaktu dia hendak tembak naik. Dia *start with one, two, three* atau *zero, one, two, three*? Oh ya *ten, nine, eight* selepas itu baru dia tembak naik?

Jadi saya berterima kasihlah kepada Yang Berhormat Menteri kerana dia akan *direct telecast* Yang Berhormat Menteri? Jadi pada malam itu kita semua termasuk Yang Berhormat kita tengok depa tembak roket itu naik macam mana kemudian kita akan ikuti. Roket itu naik, roket kita jangan kiralah itu lain cerita tetapi roket ini naik dan berjaya dan kami mendoakan. Saya berharap Yang Berhormat Menteri... Kuching punya roket mana boleh naik, ini dia naik atas. Jadi tengok pembangkang pun bersetuju, menyokong program kerajaan kita ini.

Ini bukan satu pembaziran tetapi satu ilmu juga pelajaran dan pendidikan dan kemegahan dan keagungan negara kita Malaysia di mata dunia, bahawa kita boleh menguasai angkasa raya dan insya-Allah kita akan berjaya. Nama-nama mereka ini Tuan Yang di-Pertua kita pahat dalam buku sejarah negara kita, bahawa anak Malaysia telah berjaya naik ke angkasa dan balik mai kat kita. Saya harap Yang Berhormat Menteri jamu makanlah sedikit untuk Ahli Parlimen kita hendak bersembang sedikit sebanyak, nampak dua-dua ini pun elok-elok. Rambut pun elok muka, hidung pun bagus. Anak teruna lagikah? Anak teruna lagi, baguslah. Jangan pi cari bawa balik mai turun sudah. Depa mai hak jenis angkasa kita tidak tahu rupa macam mana. Tuan Yang di-Pertua saya menyokong Tuan Yang di-Pertua, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ledang selepas itu Yang Berhormat Menteri menjawab.

3.15 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga bangun untuk menyokong Rang Undang-undang ini. Pertamanya saya hendak ucapkan setinggi-tinggi tahniahlah bagi pihak Ledang di atas pembentangan Rang Undang-undang ini, saya yakin ia sebagai satu persiapan ke tahap sebuah negara yang maju sebab ia ada kaitan dengan kemajuan negara. Ia lebih kepada persiapan terhadap kemajuan yang berasaskan sains dan teknologi.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang ini lebih menjurus kepada soal ruang dan masa iaitu luas isi padu, had laju dan sebagainya. Soal jisim linear, ketumpatan linear dan sebagainya, keelektrikan dan kemagnetan seperti ketumpatan arus, cas elektrik dan sebagainya sehinggalah kepada radiasi mengion iaitu merupakan penyeragaman standard pengukuran.

Seperti yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain tadi, walaupun Rang Undang-undang ini di bawah Kementerian Sains dan Inovasi, kenapa tidak dirangkumkan dengan ukuran-ukuran lain? Adakah kerana berbeza kementerian maka ia tidak termasuk soal pengukuran topografi, ukuran graviti, ukuran lain-lainlah yang berkaitan dengan kementerian lain seperti lazimnya dibuat oleh Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia iaitu JUPEM, sebab Tuan Yang di-Pertua oleh sebab tajuk Rang Undang-undang ini adalah Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007. Dia tidak sebut rang undang-undang sistem pengukuran kepada perkara-perkara sains dan teknologi sahaja. Maknanya pada saya, saya lebih menjurus kepada sewajarnya Rang Undang-undang ini ia merangkumi kesemua aspek pengukuran. Walau bagaimanapun Tuan Yang di-Pertua saya percaya ini adalah sebagai langkah pertamalah kami menjangkakan akan ada lagi penambahbaikan mungkin untuk merangkumi semua jenis ukuran.

Perkara kedua Tuan Yang di-Pertua ialah soal penyelarasan supaya dengan adanya Rang Undang-undang ini segala ukuran yang berkaitan dengannya dapat diukur dengan lebih tepat sebab ia ada kaitan dengan perhubungan, komunikasi serta ia juga berkaitan dengan untung dan rugi. Mungkin kalau salah ukur kerana tidak ada keseragaman ia menyebabkan rugi dalam bentuk ringgit dan sen, juga ada kaitan dengan satu pihak untung satu pihak rugi dan sebagainya.

Perkara ketiga Tuan Yang di-Pertua iaitu Amerika, ini soal Amerika Tuan Yang di-Pertua masih lagi tidak menggunakan SI secara meluas. Banyak lagi pengukuran seperti penggunaan batu, auns dan sebagainya. Jadi kalau saya hendak tahu sekiranya kita di peringkat antarabangsa yang mana satu kita hendak ikut? Adakah kita ada hak untuk kita kekal dengan ukuran cara kita ataupun kita terpaksa akur dengan mereka? Kalau ada percanggahan beberapa negara mana satu lebih besar dan sebagainya? Adakah kita perlu ikut Amerika, adakah kita perlu ikut Britain dan sebagainya?

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: *[Bangun]*

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Silakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pontian.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat bagi Ledang, apa definisi antarabangsa ini Yang Berhormat? Adakah unit sistem antarabangsa ini ada badan yang sudah ditubuhkan di peringkat antarabangsa yang melihat kepada soal keperluan pengukuran ini distandardkan? Itu yang pertama sebab antarabangsa ini Yang Berhormat, adakah ia majoriti negara-negara di seluruh dunia kerana negara-negara kuasa besar kata Yang Berhormat tadi seperti Amerika, United Kingdom biasanya mereka itu adalah negara yang antarabangsalah orang lain semua tidak antarabangsa.

■1520

Jadi antarabangsa ini maknanya apa Yang Berhormat? Kita adakah mengikut kepada badan yang sedang dianggotai oleh majoriti negara-negara di dunia. Yang pertama. Yang kedua kita pun sudah maklum bahawa pengenalan sistem yang mengikut keperluan antarabangsa ini sudah agak lama, cuma penggunaannya masih lagi belum menyeluruh. Maka Yang Berhormat kalau dibandingkan dengan negara-negara dirantau Asia Tenggara sebagai contoh, bagaimana kedudukan kita? Adakah kita mendahului? Kerana ini seolah-olah begitu asas. Kita baru hendak menubuhkan standard pengukuran. Bagaimana dengan negara-negara jiran? Sama ada ini boleh kita jadikan sebagai asas perbandingan. Terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Yang Berhormat Pontian. Pada peringkat awal tadi saya terfikir, mesti ada satu badan di bawah PBB yang berkaitan dengan standard pengukuran ini. Sebab itu perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Pontian kepada saya juga sangat penting, untuk kita lihat dan kaji. Terutamanya, apakah peranan kita? Sebab kita sudah ada angkasawan ataupun insya-Allah bakal angkasawan, apabila matlamat kita nanti untuk sampai di bulan tercapai. Apabila kita sampai ke tahap itu, adakah peranan kita nanti boleh sampai ke tahap untuk menjawab segala persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Pontian?

Saya yakin kita ada peranan kita, seperti yang disebut oleh Yang Berhormat Pontian tadi. Sekurang-kurangnya di peringkat Asia Tenggara. Cuma yang saya bangkitkan pada peringkat awal tadi. Bagaimana kita boleh mempengaruhi negara-negara lain supaya satu dunia ini menggunakan sistem pengukuran yang sama, supaya lebih tepat untuk tujuan pengukuran supaya penyelarasan lebih mampu dibuat untuk kebaikan bersama. Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali saya juga ingin bertanya soal.....

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Penjelasan.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Ya silakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Rembau.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Ledang. Setuju tak kalau saya cadangkan kepada Yang Berhormat supaya dalam negara Malaysia sendiri, supaya Sistem Pengukuran Kebangsaan ini dipopularkan dahulu. Ini bermakna media massa khususnya media kerajaan, kementerian-kementerian yang berkaitan seperti Kementerian Pelajaran dan Kementerian Pengajian Tinggi mempopularkan istilah-istilah yang dicadangkan di bawah Sistem Pengukuran Kebangsaan ini supaya di seluruh negara penggunaannya lebih menyeluruh dan rakyat lebih memahami apa yang tersirat dalam Sistem Pengukuran Kebangsaan ini. Terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Rembau. Saya fikir itu satu cadangan baik dan kalau boleh saya hendak tambah. Oleh kerana Tuan Yang di-Pertua, pengajaran subjek Sains dan Matematik ini telah pun

menggunakan Bahasa Inggeris, saya juga mencadangkan supaya ada usaha oleh media massa terutama TV yang sangat berpengaruh untuk mempopularkan unit-unit pengukuran seperti yang dibentangkan ini dalam Bahasa Malaysia, supaya generasi akan datang tahu sebutan yang tepat tentang pengukuran dalam Bahasa Malaysia.

Misalnya Tuan Yang di-Pertua, ada dalam Rang Undang-undang ini saya sebutkan satu dua perkara misalnya unit untuk daya. Kilogram untuk daya, kilobon, gandaan desimal dan subgandaan yang menggunakan simbol kp dan sebagainya. Yang ini Tuan Yang di-Pertua, generasi akan datang mungkin tidak akan mengetahuinya sekiranya pengajaran Sains dan Matematik dalam Bahasa Inggeris berterusan begitu dan tidak ada usaha untuk memastikan bahawa pelajar-pelajar ini mengetahui unit-unit dalam Bahasa Malaysia. Sebab itu saya sokong sangat cadangan Yang Berhormat bagi Pontian.

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, ialah soal makmal tadi. Saya cuma ingin bertanya, apakah sebenarnya peranan Makmal Standard Pengukuran Kebangsaan ini? Apakah kuasa sebenarnya? Bagaimana makmal ini akan mengukur? Adakah menggunakan kaedah-kaedah yang termoden? Tadi di sebut menggunakan cahaya dan sebagainya. Sebab cahaya boleh digunakan dengan menggunakan satu formula di mana apabila cahaya itu dipancarkan, diapply kepada formula, dapatlah jarak yang tertentu untuk tujuan pengukuran, termasuklah jarak daripada bumi sampai ke bulan seperti yang ditanya oleh Yang Berhormat bagi Ketereh kepada Yang Berhormat bagi Jerai. Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, ialah saya....

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Yang Berhormat, sebelum Yang Berhormat duduk, boleh saya tanya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Ketereh.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Semasa kita di universiti dahulu, dan masa itu Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi adalah pensyarah di Fakulti Kejuruteraan Elektrik di universiti yang sama. Kita hanya tahu setakat istilah mikro, mikro teknologi, mikroskop. Sekarang ini popular bawah lagi *ten to the power of minus nine, nanotechnology*. Hari ini kita belajar pergi kepada *lowest* sampai kepada *yokto ten to the power of minus 24 technology*. Tetapi ini mungkin kita tak pernah dengar. Kita hanya berhenti setakat nano, bawah nano ada piko, bawah piko ada fento. Teknologi paling kecil ialah teknologi *yokto ten to the power of minus 24*.

Saya hendak Yang Berhormat tanya pihak Menteri bagi pihak saya sebab saya tak berucap. Kita baru sampai kepada nano. Nano ini pun kita tak begitu menyeluruh sebenarnya, sungai kecil nanoteknologi yang dibuat, tak popular. Adakah negara ini sedang bersedia untuk pergi kepada peringkat sampai kepada yokto teknologi? Dengan izin, terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Ketereh. Jadi mohon izin Tuan Yang di-Pertua supaya dapat dijawab oleh Yang Berhormat Menteri. Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua saya juga bagi pihak rakan-rakan yang lain

sekali lagi mengucapkan selamat berjuang, selamat berjaya dan mendoakan kejayaan angkasawan-angkasawan kita yang berada di belakang, mencapai visi negara satu masa nanti. Insya-Allahlah. *[Tepuk]* Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya jemput Yang Berhormat Menteri untuk menjawab.

4.28 ptg.

Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Izinkan saya Tuan Yang di-Pertua mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada seluruh ahli Dewan yang mulia terutama kepada mereka yang dapat menyertai perbahasan dalam Akta yang sedang ditimbang dalam Dewan yang mulia. Terima kasih kerana ramai juga di kalangan yang bercakap juga pakar dalam bidang ukur. Boleh dikatakan yang berhujah tadi sama ada berhujah ataupun mengambil giliran untuk meminta penjelasan semuanya mengetahui isu ukur ini. Walaupun Akta ini amat teknikal, tapi kementerian menghargai benar sumbangan dan pandangan semua mereka yang dapat menyertai perbahasan pada petang ini, dan bagi pihak kementerian saya mengucapkan sedikit penghargaan dan terima kasih.

Umumnya Tuan Yang di-Pertua, bahawa isu ukur ini isu yang penting kerana isu persaingan ekonomi Malaysia di dunia yang sebenarnya. Tak mungkin Malaysia boleh mengeksport barang-barang yang kita bina, sama ada barang itu barang yang berasaskan pertanian atau barang yang kita pasang dan kita bina sendiri, ataupun produk-produk baru yang kita hendak bina sendiri akan datang seperti IT dan biotek. Kerana bila melibatkan eksport mesti ada satu sistem pengukuran yang sama, yang diterima di peringkat antarabangsa. Ini isu persaingan yang sebenar dalam FTA. Kita dengan negara-negara lain, asas eksportnya ialah satu sistem ukuran yang diterima di peringkat antarabangsa.

Untuk itu saya berterima kasih kepada Dewan yang mulia ini kerana kita perlu mengatasi isu ancaman ekonomi dunia kepada Malaysia, yang merupakan satu pendekatan yang menyeluruh. Untuk membina asas-asas teknologi dan perlu juga mengatasi isu-isu yang penting untuk mengeksport barang-barang kita. Itu yang kita harapkan. Kita bina akan datang, sama ada produk pertanian, industri ataupun ekonomi baru, tapi isu ukur ini mesti satu sistem ukuran yang dapat diterima di peringkat antarabangsa.

■1530

Izinkan saya Tuan Yang di-Pertua untuk menyentuh satu persatu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Ipoh Barat. Sebelum ini saya amat menghormati beliau. Saya risau tadi dengan hujah-hujah di peringkat awal, takut saya hilang penghormatan terhadap beliau. Namun demikian, di penghujung beliau sedar untuk terus kepada topik Akta yang dibentangkan. Terima kasihlah, kesedaran baru oleh Ipoh Barat ini agar kekal standard yang tinggi sebagai wakil rakyat

di Dewan yang mulia ini. Tak perlulah saya hujah kepada perkara-perkara yang lain. Untuk apa Yang Berhormat sentuh tadi, dari segi isu kelayakan anggota majlis, ada di Perkara 12(1) Yang Berhormat. Tak apalah, saya ulas secara mendalam. Okey, 12(1) itu ada semua kaedah-kaedah asas pemilihan anggota yang akan duduk dalam majlis nanti, 12(1) ya.

Satu orang wakil kementerian, wakil kerajaan dan juga daripada swasta dalam bidang-bidang kepakaran masing-masing sebab ukuran ini menyentuh sebagai contoh daripada mereka dalam bidang Yang Berhormat Ketereh ada sokong dengan izin *the quantity surveyors, the land surveyors*. Kena ada juga wakil daripada badan-badan profesional ini nanti akan kita pilih supaya isu-isu tentang pemetaan, isu-isu tentang ukuran itu dapat diambil kira dalam kita menentukan standard antarabangsa. Kita tidak mahu standard yang kita setuju di peringkat antarabangsa menjejaskan hak kita di negara kita sendiri dalam bidang-bidang tertentu.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang dibangkitkan oleh Sekijang tadi tentang isu masa. Saya susah hati sikit. Yang sebenarnya kita ada *hunter* standard akan tetapi pemakaian biasa itu memang benar. Kalau tersalah itu mungkin ada perkara yang tertentu boleh memudaratkan. Misalnya pada contoh tadi disebut malam Sabtu. Malam Sabtu orang putih kata *Saturday night*, tapi kalau malam Sabtu orang putih kata *Friday night*, orang Melayu kata malam Sabtu. Kalau itu tersalah anggapan, tidak ada masalah di rumah. Tapi kalau ada *confusion* di rumah sama ada malam Jumaat yang *Friday night* itu mungkin memudaratkan [*Ketawa*] dalam keluarga masing-masing.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Itu kes pahala la tu.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: [*Ketawa*] Dia terlupa tanggungjawab dia sebab dia cakap orang putih. Suaminya cakap orang putih *my dear, don't forget this Friday night*, tapi yang sebenarnya terlepas sebab dia ingatkan malam sebelum itu. Itu maksud saya. Jasin, terima kasih kepada Yang Berhormat Jasin dan memang benar apa yang Jasin kata tadi. Amat penting kita adakan standard yang boleh terima antarabangsa. Jasin, dia dah tahu industri kayu ini, Jasin pakar dalam perkara ini. Memang benar, kalau kita mesti pakai unit-unit kita, unit-unit ini Tuan Yang di-Pertua, mesti mengikut Jadual pertama ada unit kuantitinya, satu-satu ruang dan masa.

Itu bahagian keduanya, bahagian kedua satu-satu ruang dan masa. Satu perdua mekanik dan seterusnya mengikut bidang-bidang menyeluruh. Satu dua, satu tiga haba dan seterusnya kepada sampai ke semua jadual tentang isi padu bahagian dua, bahagian tiga seterusnya. Tak perlu saya ulas, itu agak teknikal tapi meliputi semua dan terima kasih kepada Jasin dan begitu juga sebelum itu Yang Berhormat Puchong pun ada masuk sikit bagi pandangan, Putatan pun ada. Di Amerika ini Tuan Yang di-Pertua, kerana pasaran mereka besar. Kalau produk-produk itu untuk eksport hanya di kalangan *domestik market* mereka sahaja dengan izin, dia boleh pakai apa standard dia. Itu dalaman dia tapi kalau dia eksport barang dia ke antarabangsa, dia mesti paka *SI standard*, Standard Antarabangsa.

Hanya diterima tapi dalaman mereka macam kita main golf katakan kalau di, dia panggil *yard's* berapa jauh. Bahawa mereka masih lagi pakai kaki, *yard*. *Yard's* dia panggil. Sebab itu perkataan *yard*. Kita pakai meter, *Europe* pakai meter, dunia pakai meter tetapi Amerika pakai lagi *yard*, kaki. Kerana apa? Itu untuk kegunaan tempatan domestik mereka. Tapi kalau dunia, dia eksport barang-barang katakanlah dalam kayu-kayu ataupun barang-barang untuk golf, dia kena pakai SI (Standard Antarabangsa). Untuk dunia mesti pakai standard dunia tapi Amerika kerana ekonomi domestik dia besar, masih lagi dia guna standard domestik dia standard mereka sendiri.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Penjelasan, penjelasan.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ipoh Timur.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tadi Yang Berhormat ada sebut mengenai Amerika. Tadi Yang Berhormat ada sebut mengenai Amerika. Tadi Yang Berhormat ada bantah apabila Yang Berhormat Ipoh Barat ada bangkit hal di mana Yang Berhormat Menteri buat *racist on derogatory remark* kepada Sheena Moorthy apabila beliau pergi *Los Angeles* berjumpa mereka tapi kata itu *irrelevant*. Nampaknya apabila timbul mengenai *astronaut* dan saya dapati bahawa dua *astronaut* kita ada di sini, angkasawan. Tetapi nampaknya tidak ada kena mengena dengan Rang Undang-undang ini, dia tidak *object*. Oleh kerana dia tidak *object*, adakah dia meminta maaf atas apa perbuatan beliau kepada Sheena Moorthy oleh kerana buat *racist, derogatory remark* dan dalam Dewan ini kepada semua untuk meminta maaf atas kelakuan beliau.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ipoh Timur, orang ada tuduh kadang-kadang Ipoh Timur ini macam surat khabar lama.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Akan minta maaf atau tidak akan minta maaf.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu, saya dah bagi tahu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jawab, jawab.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Memang lama sungguh.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu, saya dah bagi tahu.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Adakah akui tak akui? Adakah akui tak akui?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu hukum. *You are not relevant* kan dah Yang Berhormat. Dengarlah dulu, dengarlah dulu!

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Eh Yang Berhormat, Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Not relevant?* *Astronaut* di sini pun tak relevan. Kenapa perkara tak relevan boleh dibangkit dibenarkan tetapi perkara lain tak betul.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ini negarawan! Apa ini!

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat!
You not control the House!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Betul ke tak betul? Betul ke tarak betul?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat.
Saya yang berucap, Yang Berhormat duduklah!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Adakah buat *racist, derogatory remark* kepada Sheena Moorthy?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Minta maaf!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ha, minta maaf!

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat!
You are out of date. Irrelevant! Surat khabar lama!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Apa *irrelevant?*!

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu Yang Berhormat tadi, semasa insiden berlaku saya kata dalam gurauan senda saya, kalau terjejas ke hati itu, saya dah minta maaf. *That's why; of course you are out of date!* Surat khabar lama!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan, bukan. Kepada Sheena Moorthy sampai sekarang belum.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu.

Tuan M. Kula Segaran: *For this newspaper consumption you've done it. For this news paper consumption, yes. For the Malaysian public, yes.* Kepada yang

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *This is where* DAP sudah tak ada lagi, *running out* modal.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *No, no. You are running away, you are running away!*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Saya ada e-mel daripada Dr. Moorthy kakak Sheena. Tak ada minta maaf.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Bercakap dalam bahasa Mandarin].*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Yang Berhormat!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Baca, baca.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Itu e-mel roket. Tak boleh naik punya!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Yang Berhormat tak pernah minta maaf. Kenapa? Adakah buat dengan secara terbuka di sini, secara jujur dan ikhlas minta maaf.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tak payah, tak payah.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Derogatory remark* kepada Sheena Moorthy, ada ke?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Menteri dah jawab Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah jawab. Yang Berhormat, *you* berapa tahun Yang Berhormat dalam politik? *You* dah dicover dengan ...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Adakah minta maaf? Tidak. Jangan lari, jangan lari. Ada minta maaf? Jangan kata *irrelevant*.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Astronaut* di sini boleh. Dalam perkara ini *irrelevant* tetapi...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, *come on* lah. *You* tak boleh nak *scare* kita lah Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *Don't be childish*, hei *don't be childish* *opposition leader*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya cukup. Cukup.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *You* apa punya roket tak boleh naik *you* jangan marah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jangan lari dari yang benar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Menteri, alih tajuk lainlah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat, *the politic of* dengan izin 70s, 80s *is over* lah. *You cannot threaten us*, *come on* lah. *This all*, *come on*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa? Apa?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa ini? Ingat kita takut ke? Ingat kita takut kepada parti politik yang murah ini. Politik yang murah!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tapi jangan buat itu politik yang begitu rendah, hina. Hina seorang...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *Gutter* politik? Inilah pembangkang yang bagus? Inilah *your leadership* sebagai pembangkang negara kita ke? Alah!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya. Cukuplah Ipoh Timur.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Sebenarnya

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Menteri dah jawab. Selesaiilah ya.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Rompin. Setuju ke?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Menteri, jawab yang lainlah ya.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya dah bagi tahu tadi, Yang Berhormat saya kata dalam berlaku insiden, saya dah minta maaf. Apa cerita lagi!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tetapi DAP tidak ada modal politik! Nak cuba nak mendapatkan supaya orang India menyokong dia! Ini yang sebenarnya! Ini politik lama. *Out of date! Irrelevant!*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Make a Minister statement, make a Minister statement* dalam Dewan ini.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa yang DAP boleh bela kaum India? Itu yang sebenarnya! Apa DAP bina untuk kaum India untuk membela mereka?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Oh, *you ...*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat, cukuplah. Ipoh Barat cukuplah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini politik saya dah tengok dalam Dewan 16 tahunlah! Apa!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya. Menteri, pergi kepada jawapan lain.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila duduk Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ha. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dia orang marah sebab roket dia orang tak jadi naik. Dia punya roket tak boleh naik! Kita punya roket boleh naik, itu pasal dia marah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Duduklah Jerai ya.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ha. Terima kasih. Ipoh Barat dah puas hati tapi Ipoh Timur tak puas hati.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: *Irrelevant* lah. Ini mengatakan ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah. Bukit Mertajam, selesai. Dah selesai.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Menteri teruskan jawapan.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya punya hak untuk berucap. Terima kasih. *[Ketawa]*. Betul tak?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Surat khabar lama.

■1540

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Jasin, terima kasih Jasin. Saya ulas tadi. Menyentuh juga tadi minta satu penjelasan, Yang Berhormat Putatan. Terima kasih Yang Berhormat Puchong, mempengaruhi standard ukur sendiri seperti saya sebut tadilah, Amerika dia buat sendiri kerana apa, pasaran domestiknya besar tetapi untuk eksport, dia kena pakai standard antarabangsa.

Untuk Yang Berhormat Pengkalan Chepa pun terima kasih. Nampaknya Yang Berhormat pun cenderung dalam bidang masa. Isu tadi Yang Berhormat ada menyentuh juga dari segi kalau kita hendak qasar dan jamak tadi macam mana masanya, itu juga nanti kita akan beritahu dengan JAKIM supaya digunakan standard. Jangan lagi guna perkataan batu, mesti pakai kilometer. Terima kasih Yang Berhormat, ini juga penting untuk mereka yang menganut agama Islam.

Pengkalan Chepa sekali lagi tadi, isu yang mengatakan tentang dari segi isu kita dengan pihak Singapura, Filipina, ini perlu ditentukan oleh Wisma Putra, perbincangan mereka untuk sistem apa yang digunakan. Kena ada persetujuan. Selalunya yang kita gunakan, Yang Berhormat *is* standard antarabangsa. Kita persetujuan macam di Kelantan. Walaupun dikata pertengahan sungai, tetapi penentuan kena menggunakan peta-peta yang lama dan gunakan unit-unit yang diterima oleh kedua-dua belah pihak. Ini kita akan bagikan nasihat teknikal kepada Wisma Putra.

Dengan isu yang dibangkitkan oleh Ledang. Sebelum itu, sebelum Ledang, tentang isu yang dibangkitkan oleh Jasin tadi juga, tentang yang ditanyakan oleh seorang anggota Dewan Rakyat tadi, isu tentang polis menggunakan radar sama ada seseorang itu telah melanggar...

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: *Collaboration.*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya, *collaboration*. Izinkan saya mengesahkan bahawa pihak SIRIM yang buat penentuan dari segi kolaborasinya. Ia ada makmal kolaborasi kebangsaan yang diletak di SIRIM dan tiap-tiap alat yang digunakan oleh polis perlu *dicollaborate*kan oleh kerajaan dahulu di bawah MOSTI iaitu Makmal Kolaborasi Kebangsaan yang ada di SIRIM. Kesemua alat-alat itu perlu dikolaborasikan dahulu sebelum pihak anggota pihak penguat kuasa polis boleh menggunakannya.

Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pendang, Yang Berhormat.

Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Menteri, saya hendak bertanya tentang ada hubung kait dengan polis juga iaitu tentang bunyi. Kita ada standard *decibel*. Kebiasaannya barang-barang yang dikeluarkan, ia mempunyai standard yang dikhususkan setakat mana tahap yang boleh dikeluarkan daripada kilang untuk tujuan kegunaan sendiri ataupun eksport, tetapi sejak kebelakangan ini kita dapati banyak motosikal, misalnya,

yang digunakan oleh muda-mudi kita. Kebiasaannya ia melebihi *decibel* yang ditetapkan oleh standard SIRIM ini. Ini berhubung kait dengan polis jugalah.

Apakah sebenarnya pihak SIRIM dan juga polis akan mengadakan pemantauan terhadap *by product*, sepatutnya diletakkan *silencer* tetapi tidak diletakkan *silencer* terhadap kereta, motor dan juga bahan-bahan yang dikeluarkan daripada kilang ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih Yang Berhormat. Dari segi bunyi, kita penentu kepada unitnya tetapi tahap yang boleh diterima atau tidak itu ditentukan oleh Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. DB, selalunya 60 *decibel*, kita panggil. Unit kita tentukan tetapi tahap mana ia boleh digunakan untuk keadaan tertentu di kawasan perumahan atau kawasan industri, itu ditentukan oleh Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar, yang *establish*, dengan izin, standard-standard yang boleh digunakan atau tidak. Itu ditentukan oleh mereka.

Kita hanya menentukan dari segi standard sahaja, menggunakan unit-unit apa, unit kilometer ke unit batu, tetapi penentuan standardnya boleh terima atau tidak terima untuk kegunaan tertentu, sektor tertentu, akan diputuskan oleh kementerian yang berkuasa dalam bidang tertentu. Macam isu tadi, isu alam sekitar, Kementerian Sumber Asli menentukan *decibel* apa yang boleh terima, bunyi-bunyi ini di kawasan-kawasan perumahan, di kawasan bandar ialah majlis-majlis daerah atau majlis perbandaran masing-masing.

Tadi Yang Berhormat Jasin ada juga bawa, saya terlupa hendak sentuh tadi bahawa penting kita seragamkan unit-unit yang ada. Insya-Allah, selepas Akta ini diluluskan, kita akan seragamkan kegunaan unit-unit ini di semua sektor seperti ukur tanah, ukur barangnya dan lain-lain lagi.

Yang Berhormat Ledang, sama ada pelaksanaan penguat kuasa melibatkan aktiviti spesifik, ini insya-Allah kita akan bincang dari segi *enforcementnya*, kita akan bincang dengan badan-badan yang bertanggungjawab untuk dari segi penguat kuasa dan pelaksanaannya.

Tuan Yang di-Pertua, itulah setakat yang saya boleh sentuh. Yang Berhormat Ledang tadi saya terimalah bahawa perlu kita promosi. Terima kasih pandangan Yang Berhormat Ledang. Sebab itu mesti ada promosi, *awareness*, dengan izin, bukan sahaja di kalangan masyarakat di kalangan kita tetapi perlu juga ditanamkan semangat di kalangan yang muda. Insya-Allah, kita akan bincang dengan Kementerian Pelajaran, program *awareness*, program kita hebahkan isu kesedaran ini, bukan sahaja kita menggunakan cadangan untuk menggunakan media massa dan media cetak, insya-Allah.

Terima kasih Yang Berhormat, kita akan laksanakan tetapi pada masa yang sama, kita akan juga membincangkan dengan Kementerian Pelajaran bagaimana juga kita wujudkan kesedaran ini menggunakan sistem antarabangsa ini di peringkat anak muda, generasi yang akan mewarisi negara kita. Saya dengan itu, ingin mengucapkan ribuan terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 16 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Jadual diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG TIMBANG DAN SUKAT (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

3.49 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa Rang Undang-undang bernama Suatu Akta Timbang dan Sukat (Pindaan) 2007 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, sila.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sistem ekonomi pada zaman tamadun awal adalah untuk menyara diri dan keluarga sahaja. Apabila manusia memerlukan barang yang tidak ada padanya, maka berlakulah perniagaan yang bermula dengan sistem barter ataupun tukar barang tanpa menggunakan sistem timbang dan sukat. Oleh yang demikian, sistem timbang dan sukat mula diperkenalkan untuk perdagangan untuk menimbang dan menyukat barang yang diniagakan. Sehubungan itu, Akta Timbang dan Sukat telah diperkenalkan pada tahun 1972 di negara ini.

■1550

Walau bagaimanapun akta ini mula dikuatkuasakan pada 1 Januari 1981. Objektif asal Akta Timbang dan Sukat 1972 adalah untuk mewujudkan unit pengukuran yang seragam dan standard-standard pengukuran di negara ini berdasarkan sistem unit antarabangsa (SI) ataupun

unit metrik serta mengawal selia alat-alat timbang dan sukat yang digunakan bagi tujuan perdagangan.

Tuan Yang di-Pertua, dengan wujudnya Akta Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 yang baru sahaja diluluskan dalam Dewan yang mulia ini yang merangkumi pihak industri, badan-badan penyelidik saintifik dan perubatan, maka Akta Timbang dan Sukat 1972 ataupun Akta 71 akan dipinda untuk diselaraskan dengan Akta Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007 bagi mengelakkan pertindihan atau percanggahan.

Pindaan ke atas Akta Timbang dan Sukat 1972 akan dikenali sebagai Akta Timbang dan Sukat Sistem (Pindaan) 2007. Pindaan Rang Undang-undang Timbang dan Sukat (Pindaan) 2007 ini adalah menghadkan kepada pengawal seliaan timbang dan sukat dan alat-alat timbang dan sukat. Justeru itu tidak memasukkan peruntukan mengenai perwujudan unit sukatan dan standard pengukuran berikutan pengenalan Rang Undang-undang Sistem Pengukuran Kebangsaan 2007. Tuan Yang di-Pertua, dengan ini saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Timbang dan Sukat 1972 dibaca kali yang kedua sekarang; dan terbuka untuk dibahas. Ya, Jasin.

3.51 ptg.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua kerana mengizinkan saya membahaskan Akta untuk meminda Akta Timbang dan Sukat 1972. Saya mengucapkan tahniah kepada kementerian. Saya hendak bertanya juga, kalau dulu kita ada pejabat yang dikenali sebagai Pejabat Timbang dan Sukat. Kata orang kampung, 'mata-mata kati', Tuan Yang di-Pertua. Sekarang ini kebanyakan kerja-kerjanya sudah diswastakan kepada syarikat-syarikat yang menjalankan untuk kolaborasi alat-alat timbang.

Saya hendak tanya kementerian juga, bagaimana kita hendak menguatkuasakan rang undang-undang ini walhal kerja-kerja ini telah kita swastakan. Kerja-kerja ini pun saya kira kalau boleh kementerian kaji balik kerana pada hari ini kita lihat penguatkuasaan rang undang-undang tentang alat timbang dan sukat ini agak lemah sekali.

Di Jasin, kawasan saya, kita selalu mendapat panggilan telefon daripada pekebun kecil dan juga peladang-peladang yang menjual getah ditipu oleh peniaga-peniaga getah dan sekerap ini dengan timbangan-timbangannya yang amat menekan dan menindas orang kampung. Apabila kita telefon ke pejabat ataupun Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, saya lihat hendak mengambil tindakan itu memakan masa yang lama. Banyak kes ini berlaku. Stesen minyak kolaborasi ini, kalau biasanya tauke minyak ini kalau kolaborasinya lari, Tuan Yang di-

Pertua, kalau orang beli 1 liter dia keluarkan 0.95 liter, dia lambat panggil pihak kolaborasi untuk kolaborasi balik dia punya pam, tetapi kalau kesilapan daripada pam itu, beli 1 liter keluar 1.05 sahaja dia sudah cepat telefon suruh *collaborate* kerana dia rugi.

Saya tengok jadual kolaborasi ini pun daripada pam minyak biasanya dibuat enam bulan sekali. Terlampau lama. Oleh yang demikian kita minta kementerian untuk stesen minyak ini, kalau boleh kolaborasi ini dibuat tiap-tiap bulan supaya pengguna jangan rugi. Untuk kolaborasi ini bukannya mahal sangat. Adakah kementerian tidak mempunyai kakitangan yang cukup untuk menguatkuasakannya ini. Begitu juga tentang alat-alat timbangan ini, saya rasa sudah sampai masa dan ketikanya, alat-alat baru yang elektronik ini, sehinggakan di pasar pun sudah mula menggunakan timbangan-timbangan elektronik yang mana pengguna tidak mudah tertipu. Timbangannya kita tahu berapa kilo, kalau harganya RM7 harganya akan keluar di situ berapa harga harus dibayar.

Bagi pekebun-pekebun kecil atau yang di kampung-kampung, untuk getah sekerap mahupun kelapa sawit ini, saya lihat bahawa kebanyakan daripada peniaga-peniaga ini masih menggunakan alat-alat timbang model lama. Saya berharap kita dapat kuatkuasakan supaya alat-alat timbang untuk getah sekerap dan kelapa sawit ini, kita paksa mereka atau minta peniaga ini menggunakan alat-alat timbang yang lebih moden pada hari ini. Yang mana peniaga atau pun orang yang menjual itu boleh nampak dan tahu berapa kilo barangannya dan berapa harga jualan yang dia hendak jual dan totalnya. Moden, tetapi sekarang ini di peringkat kampung masih lagi peniaga-peniaga, orang-orang tengah untuk getah dan juga kelapa sawit menggunakan alat-alat timbang yang...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam bangun, hendak bagi jalan?

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tuan Yang di-Pertua, saya memang hendak menyokong cadangan yang dicadangkan oleh Yang Berhormat bagi Jasin. Ini satu cadangan yang baik. Saya tidak katakan semua tetapi ramai yang menipu pekebun-pekebun kecil ini. Mereka menggunakan timbang-timbang yang senang dimanipulasikan. Saya mencadangkan supaya menggunakan satu timbang yang tidak boleh di *manipulate* supaya ia adil kepada pekebun-pekebun kecil, tidak diusik. Saya sokong. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih, Bukit Mertajam, kali pertama menyokong saya. *[Ketawa]* Bukit Mertajam, pasal apa dia suka menggunakan alat-alat lama ini ialah kerana dia boleh bergerak, keluar, masuk, keluar, tetapi yang moden itu dia *station* macam itu sahaja tidak boleh berubah. Dia tidak boleh berubah, tidak boleh bergerak. Apabila dia bergerak ke hulu hilir, keluar masuk kedai mudah dimanipulasikan. Macam-macam caralah tujuan hendak menipu.

Oleh yang demikian, kita berharap supaya kementerian, bagi mereka orang tengah yang hendak membeli sekerap dan kelapa sawit ini menggunakan dacing yang terkini yang tidak mudah untuk diusik kerana benda-benda elektronik ini kalau diusik dia akan rosak terus dan tidak boleh dipermainkan. Dengan yang demikian, Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya jemput kementerian menjawab.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengakalan Chepa]: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak mengambil bahagian sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pengkalan Chepa.

3.58 ptg.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengakalan Chepa]: Saya rasa pindaan ini sangat baik. Cuma saya melihat dalam masyarakat kita, dalam perniagaan kita, saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Jasin, banyak penipuan. Misalnya di *market* alat timbangan itu diubah daripada kalau satu kilo itu ia tidak cukup satu kilo. Terutama sekali alat-alat timbangan daripada negara jiran kita, Thailand yang digunakan dalam pasaran kita.

Jadi, bagaimana Kementerian Perdagangan Dalam Negeri hendak memantau supaya alat-alat timbangan ini tidak rosak jangka hayatnya misalnya enam bulan mesti ditukar atau diperiksa; ataupun alat-alat yang disahkan oleh SIRIM bahawa alat ini boleh tahan dua, tiga tahun supaya penipuan tidak boleh dilakukan kepada pengguna oleh peniaga-peniaga.

■1600

Begitu juga dalam sukatan seperti cupak dan gantang. Kadang-kadang apabila kita membeli beras secara bukan dalam beg plastik tetapi secara sukatan ini, dia gunakan jari, dia melentikkan jari ini, dia buang. Maknanya apabila menggunakan jari ini, beras itu sudah berkurangan bagi satu gantang dan satu cupak itu. Apakah standard yang mesti digunakan supaya sukat menggunakan gantang ini tidak luak atau tidak berkurangan menggunakan satu standard kayu yang betulkah atau skil yang betulkah atau macam mana hendak buat.

Yang ketiganya, saya tengok timbangan di lapangan terbang. Bila kita timbang di rumah, cukup 20 kilogram tetapi kadang-kadangnya lebih bila digunakan alat timbangan di lapangan terbang. Bagaimana boleh berlaku agensi kerajaan sendiri tidak standard dengan alat timbangan yang di pasaran. Begitu juga hospital. Waktu menyukat berat badan ini, kalau kita digunakan alat menyukat di rumah mungkin 79 kilogram tetapi apabila pergi ke hospital dia naik kepada 81 kilogram berat badan itu.

Saya hendak tanya bagaimana Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna hendak menguatkuasakan dan hendak pastikan bahawa satu standard sahaja dalam

alat timbangan dan sukatan ini supaya pengguna tidak keliru dan juga peniaga tidak menipu dan pengguna barang-barang tidak kena tipu. Sekian, terima kasih.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat hendak minta penjelasan atau hendak berucap?

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Sedikit sahaja Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Berapa orang lagi? Bagan hendak berucap. Baiklah selepas Kinabatangan, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen boleh jawablah. Kepong dia baru masuk, dia pun tak tahu apa kita bincang. Tak apalah.

4.02 ptg.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Saya hendak tanya kementerian di mana di Sabah, kita ada stesen timbang dan sukat iaitu menyukat barang-barang yang berat seperti lori atau pengangkutan yang berat dikawal. Ini pun saya dengar sudah diswastakan, tidak lagi dahulu di bawah JPJ dan sebagainya.

Apa yang berlaku, stesen timbang dan sukat ini langsung tidak berfungsi. Kita tanya kenapa? Mula-mula dia bukan alang-alang dan peruntukan dia pun saya tengok buat bangunan ini berjuta juga tetapi malangnya langsung tidak berfungsi. Jadi penyeludup-penyeludup ini mengangkat kayu balak yang berlebihan dan kelapa sawit yang berlebihan bermaharajalela seolah-olah mereka ada tutup sebelah mata. Mereka beri laluan dan limpaslah lori-lori yang lebih muatan ini di bandar-bandar tanpa ada perlu membayar apa-apa, tanpa perlu ada pemeriksaan dan tanpa perlu menghiraukan akan keselamatan orang awam. Ini yang menjadi rungutan kepada masyarakat sebab tidak ada gunanya kerajaan membina bangunan yang begitu membuang duit tetapi tidak berfungsi.

Di kawasan saya ada lebih kurang empat stesen seumpama ini iaitu dia tulis sana di *signboard*, 'Timbang dan Sukat' tetapi malangnya tidak diguna pakai. Buat apa, apa yang mahu ditimbang? Apa yang mahu disukat? Kalau lori balak pun yang seharusnya batang balak itu dikawal dengan muatan yang terhad tetapi dilonggokkannya dengan muatan yang berlebihan sebab pemandu dia ini pun dia hendak mengejar dia punya *trip*. Dia mahu cepat, cepat kaya.

Apabila dia mahu cepat kaya, dia tidak menghiraukan keselamatan orang awam. Apakah ini ada kawalan di masa akan datang dan apakah kementerian ini ada kemestian bahawa pusat timbang dan sukat yang berada di Sandakan ini seharusnya beroperasi, dibuka mengikut jadual dan memperketat undang-undang dan jangan rasuah. Saya tidak menuduh

tetapi kalau penyeludup-penyeludup ini boleh berleluasa begitu sahaja memang ada rundingan di dalam, kalau tidak bukan mudah untuk dilalui sebab dia ada peraturan, sudah ada di saman, sudah ada di kompaun. Ini tidak ada.

Minta penjelasan daripada kementerian bagaimana mengatasi persoalan yang dihadapi ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya sedikit sahaja. Apa khabar Tuan Yang di-Pertua, sihat?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Minta penjelasan?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, hendak bercakap sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, mengapa tadi tidak bangun?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Bukan, tadi saya keluar sekejap.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Alasankah ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Berikan sebab mengapa saya perlu membenarkan Yang Berhormat berucap?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kerana saya hendak berhujah tetapi waktu tadi, saya terpaksa. Kalau tidak nanti kacau di Dewan ini, saya terlepas di sini pula dan terpaksa pergi ke *toilet* untuk

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tetapi jangan memesongkan saya. Betul-betullah ya. Baik, lima minit.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, tidak. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak boleh tawar-menawar lagi.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, tidak. Ini dia timbang-menimbang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik.

4.04 ptg.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi timbang rasa kepada saya untuk memberi peluang. Memang Tuan Yang di-Pertua timbang ini, sukat ini kadang-kadang di sinilah orang cari untung. Kalau orang berniaga di sinilah, sebab itu dalam Islam, Dato' lebih arif ya? Maknanya kita kena timbang dengan secukupnya.

Kita tidak boleh menipu dari segi timbang-menimbang ini dan timbang-menimbang dahulu kita ingat macam tadilah Yang Berhormat kita daripada Kinabatangan, bukan setakat timbang gula, timbang cabai, timbang ikan dan sebagainya tetapi timbang segala-galanya.

Contohnya timbang lori-lori kelapa sawit, yang bawa masuk kelapa sawit, timbang berat besi yang hendak dikeluarkan daripada kilang untuk dijual dan sebagainya. Ini semua saya kira

berkaitan dengan timbang dan sukat. Saya bersetuju dengan pandangan sahabat saya Jasin tadi bahawa dalam keadaan kos barang yang meningkat ini, kadang-kadang penjual-penjual ini mengambil kesempatan untuk mengikut harga siling tetapi dengan beratnya yang kurang.

Saya pun hendak fikir kalau boleh kalaulah roti Tuan Yang di-Pertua, kalau kerajaan letak harga siling 80 sen kita hendak tahu berat dia macam mana? Berat roti canai itu macam mana? Kerana kadang-kadang kalau roti canai naik

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Adakah Yang Berhormat ingin mencadangkan supaya hendak beli roti canai juga gunakan timbang?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Maknanya bila dia uli tepung itu kalau RM1.00 untuk sekeping roti canai itu, dia mesti ada berapa berat roti canai itu. Kalau tidak dia kata sekeping roti canai, dia tak kata berat dia. Jadi orang bayar juga harga RM1.00 tetapi roti canai itu macam mana? Kadang-kadang roti canai diangkat Tuan Yang di-Pertua, boleh tengok muka Tuan Yang di-Pertua melalui roti canai. Punya nipis, jadi *transparent*.

Harganya adalah harga kawalan, harga kerajaan kawal. Begitu juga kita kata seketul ayam. Seketul itu besar mana? Yang kata seketul ayam RM1.00, tetapi beratnya banyak mana supaya pengguna tidak tertipu. Seketul ini, seketul batu, seketul ais, seketul itu tetapi kita tak kira berat. Saya mahu pihak kementerian kalau kita katalah hendak kawal harga makanan, seketul daging ayam berapa berat, harganya macam ini. Tak tahulah ada atau tidak ada lagi. Saya ingat tak ada.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Yang Berhormat, penjelasan boleh?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Boleh, boleh.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Yang Berhormat cakap pasal makanan. Semalam kita dengar dalam surat khabar pasal minuman antara Menteri, pengguna dengan peniaga bergaduh pasal air patut 40 sen kah satu gelas atau 50 sen atau 5 sen. Apa kata kalau kita cadangkan penjualan air juga menggunakan sukatan, satu gelas itu harganya satu liter berapa? Sebab dia beli air ikut liter, jadi bila dia hendak jual kepada pengguna juga pakai liter. Satu gelas *half a liter* 50 sen, setengah liter 30 sen, bukan main letak harga sahaja. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Memang saya tadi hendak tuju dah tetapi Yang Berhormat pintar. Yang Berhormat telah masuk. Bagus-bagus, tak apa. Ayaq Tuan Yang di-Pertua, ayak sampai lima kupang.

Seorang Ahli: Air.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Air, air. Air sampai lima kupang satu cawan ini tak patut.

Seorang Ahli: Kupang itu apa?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Satu sen. Kalau dia beli saya tak tahulah, satu liter air ... Susahlah, utara ini hendak bercakap Kuala Lumpur tak boleh pi. Satu liter ayaq ini, berapa sen yang kita bayar? Dua puluh sen sahaja. Kos dia masak sedikit berapa ringgit kalau ayaq panas, ayaq suam? Yang itu pun sampai lima kupang. Itu lima kupang kalau di kedai mamak. Kalau kita pergi *five star hotel*, dia bawa mai dengan pelapik itu pelapik ini, letak sikit bunga itu ini, ayaq suam pun jadi sampai RM5.00. Bukannya bunga itu boleh dibawa balik. Dia bubuhlah bunga orkid seketul.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya.

■1610

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat sahabat saya Jerai. Yang Berhormat mencadangkan sesuatu yang baiklah tetapi kita kena faham dalam perniagaan jual beli ini bukan ukuran timbangan sahaja yang dipakai, bukan sukatan sahaja yang dipakai. Jadi kalau kita semua hendak pakai timbang, mungkin menyulitkan, tidak ada gunanya undang-undang kalau tidak boleh dipraktikkan. Kita biasalah tengok di utara, durian pakai biji tetapi kami di selatan durian pakai timbang. Ada makanan ataupun bahan yang dibeli melalui ikatan, ikat, satu ikat. Rambutan satu ikat, dia tidak kata berat, satu ikat. Jadi harga ini berdasarkan kepada kuantiti barangan itu. Macam air tadi katakan, kita hendak sukat pakai liter.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa bagi Yang Berhormat Jerai cukup.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak Tuan Yang di-Pertua, saya punya celahan ini tidak masuk dalam masa dia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya bersetuju tetapi tiada masa untuk jawab.

Seorang Ahli: *[Ketawa]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dan saya ...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya faham maksud Yang Berhormat, macam rambutan dia tidak kira biji, dulu kira biji, satu biji berapa duit, dia ikat itu kan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ada juga sekarang ini masih ada pakai biji.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, benda ini boleh bincang di luar, nanti dua-dua boleh keluar bincang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Sat ni kita sembang di luar, cerita buah rambutan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak, saya-saya ...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya faham, saya faham.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Sebelum saya keluarkan perkataan pun faham?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Faham.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tapi yang penting *Speaker* faham tak apa yang kita bualkan?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya lebih faham tapi tujuan Yang Berhormat hendak buang masa *Speaker*.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *Speaker* lebih faham, kalau tidak dia tidak suruhlah saya berhenti.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Baiklah, semua faham.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Jadi saya hendak macam ini, maknanya keadilan. Bila kita gunakan sukat berat dan sebagainya ini ialah untuk memberi keadilan kepada pengguna dan pembeli. Dulu macam Yang Berhormat Jasin kata ada Jabatan Sukat, kita hendak memperbaharui tiap-tiap tahun kena pergi *renew* kita punya timbang itu dan sebagainya tetapi kerana keadaan ini berubah. Saya tengok Tuan Yang di-Pertua, macam kita makan ayam segera, *Kentucky Fried Chicken*, tiga ketul, empat ketul sampai berbelas-belas ringgit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, tadi roti canai, itu contoh sudah cukuplah, tidak payah pergi jauh lagilah. [*Dewan riuh*]

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, tidak, yang ini ambil ayam, hempas masuk dalam tepung, ambil tepung goreng.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kecuali Yang Berhormat ingin mencadangkan jual roti canai, goreng pisang semua kena gunakan timbang, itu lain ceritalah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Goreng pisang tidak payahlah Tuan Yang di-Pertua. Ini makna roti canai ini kita tengok harga dia, tepung naik 15 sen sekilo, depa naik roti 20 sen sebiji, tidak *balance*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, sila duduk Yang Berhormat. Setiausaha Parlimen boleh jawab.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Setiausaha Parlimen faham tak ini?

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tadi ada berdiri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bila saya buat keputusan, Yang Berhormat patut ...

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ada, ada, sudah lupa.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Ada berdiri.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya gulung Tuan Yang di-Pertua ya? Bagan duduk Bagan, Kuching jangan kacau, duduk diam-diam. Jadi saya minta

kepada Yang Berhormat supaya benda ini kadang-kadang kita nampak benda remeh tetapi Tuan Yang di-Pertua kita hendakkan supaya jangan hanya satu kumpulan mengaut keuntungan. Macam jual harga ayam melampau-lampau, berlebih-lebihan. Kalau kita masuk di hotel *five stars*, roti canai sampai RM10 hingga RM15 ini, dia bubuh daun pisang lapik, bubuh roti canai atas, ambil bunga orkid bubuh tang tu satu... Yang kita boleh makan roti canai sahaja, bunga orkid dengan daun pisang kita tidak makan, sampai RM15. Depa kata fasal lima bintang, bukan masalah lima bintang tetapi masalah dia adakah ini munasabah. Munasabah atau tidak harga yang depa hendak jual itu?

Jadi di sinilah kita hendakkan, macam ini kita timbang hendak buat roti canai dengan harga RM1, berat dia tepung banyak ini. Kalau hendak buat cucur kodok, cucur kodok tidak apalah, cucur pisang biar pi lah tapi makanan-makanan macam air tadi. Sampai 50 sen satu gelas, air *drinking water* yang saya dok beli di kedai-kedai minyak itu satu botol RM1 Tuan Yang di-Pertua. Satu botol RM1, air itu tidak sampai satu liter, setengah liter. Saya boleh pergi buka paip, gak-gak-gak-gak, satu liter pun baru 20 sen. Jadi yang inilah saya hendak pihak kerajaan kaji, kadang-kadang bukan apa, biarlah munasabah kepada pengguna itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini semua masalah harga, bukan masalah timbang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, fasal liter itu timbanglah Tuan Yang di-Pertua, liter itu dia sukat. Satu liter, setengah liter air RM1.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Adakah botol semua satu liter, sebenarnya tidak satu liter?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tidak, tidak, dia buh satu liter berat dia, RM1. Kita buka paip, kita minum di paip itu baru 20 sen satu liter. Jadi di sini setengah liter, jadi kita bukan apa, kita hendakkan munasabah, timbang dan sukat yang munasabah. Jadi terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya menyokonglah di atas kerja baik kementerian, Setiausaha Parlimen pun senyap, tidak tengok fasal apa? *[Dewan riuh]*

Kita dok bercakap, dia dok senyap saja fasal apa? Ha, dia dengar, tidak apalah. Jadi ambil kira semua ini, yang ini sekarang ini kementerian memang kerja bagus, siang malam. Setiausaha Parlimen sampai Menteri siang malam tengok ikan, sayur, rata dia turun pi. Hendak bagi rakyat, Kempen Naik Gaji ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, selepas Bagan, Setiausaha Parlimen jawab.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tuan Yang di-Pertua, saya ada satu soalan. Kebelakangan ini pihak TNB telah menjalani pemeriksaan ke atas jangka tenaga dan ramai di antara pengguna-pengguna telah diminta supaya membayar tuntutan kerana jangka TNB telah diusik kononnya tetapi pengguna-pengguna menafikannya. Jadi saya ingin bertanya di sini sama ada pihak-pihak mana yang dipertanggungjawab juga untuk memeriksa jangka atau *collaboration*

tenaga ini dan bukan hanya TNB satu pihak sahaja yang boleh menentukan sama ada jangka itu telah diusik dan tidak diusik. Dan sekiranya pengguna hendak mendapat satu pihak ketiga untuk menentukan atau mengesahkan sama ada jangka itu telah diusik atau tidak, pengguna perlu pergi ke pihak mana? Jabatan mana? Atau siapa-siapa yang bertanggungjawab? Berapa cajnya sekali untuk mengesahkan sama ada jangka meter telah diusik atau sama ada jangka itu telah lebih merekodkan kadar sebenarnya yang digunakan. Sekian sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sila.

4.18 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]: Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali bagi pihak kementerian, saya ingin ucapkan terima kasih kepada lima orang Ahli Yang Berhormat yang ambil minat untuk berbahas Rang Undang-undang ini. Seperti yang saya katakan tadi Akta Timbang Sukat 1972 adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dan dikuatkuasakan mulai 1 Januari 1981. Seperti yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi tadi, untuk kita meningkatkan lagi infrastruktur standard dan pematuhan di negara kita. Itulah akta yang baru kita luluskan tadi adalah untuk mencapai tujuan ini. Tapi walau bagaimanapun, kuasa penguatkuasaan kekal di bawah Akta Timbang dan Sukat 1972.

Saya lihat soalan-soalan dan juga pandangan-pandangan yang disuarakan oleh lima Ahli Yang Berhormat, kebanyakan sentuh tentang bagaimana fungsi syarikat yang diswastakan ini dan juga dari segi penguatkuasaan ini sama ada ia efisien atau tidak ataupun bagaimana kita dapat mengawal dan juga memantau keadaan tentang timbang dan sukat ini. Saya ucapkan terima kasih kepada lima orang Ahli Yang Berhormat ini.

■1620

Saya ucapkan terima kasih kepada lima orang Ahli Yang Berhormat ini. Sebenarnya timbang dan sukat ini telah pun dijalankan oleh satu syarikat swasta yang dinamakan Metrologi Corporation Malaysia Sdn. Bhd. dan mengikut syarikat ini memang ada 34 cawangan di seluruh Malaysia untuk menjalankan kerja, untuk kita uji ataupun memeriksa timbang dan sukat ini. Di bawah penguatkuasaan kementerian kita juga selain daripada anggota yang ada pada syarikat iaitu 165 orang, dari segi penguatkuasaan di kementerian seperti biasa kita ada 1,000 lebih orang pegawai untuk menjalankan tugas, untuk memeriksa dan juga mengambil tindakan jika berlaku kes-kes yang tidak mematuhi syarat yang ditetapkan oleh kementerian ini.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, sejak tahun 2006, kita pun menjalankan banyak pemeriksaan di seluruh negara dan kes yang kita dapat ialah sepanjang tahun 2006, terdapat 2,403 kes yang kita dapati bahawa telah pun melanggar undang-undang dan jumlah kompaun

yang telah dikutip adalah sebanyak RM359,656 dan nilai rampasan adalah sebanyak RM670,503 pada tahun 2006.

Pada tahun 2007 iaitu Januari hingga Jun, kita dapati bahawa ada 812 kes dan jumlah kompaun sebanyak RM85,060 dan nilai rampasan sebanyak RM212,438. Ini bermakna kementerian menswastakan timbang dan sukat ini dengan tujuan untuk kita mempertingkatkan lagi kerja ataupun kita harap ada efisiensi tentang perkara ini, dan kementerian memang menjalankan tugas untuk memantau dan juga memeriksa di seluruh negara pada setiap masa yang ada. Kalau seperti biasa misalannya kalibrasi di stesen minyak yang ditimbulkan tadi, sebenarnya adalah 12 bulan sekali. Tetapi apabila dapat aduan daripada orang awam, tindakan tetap diambil dan kita akan pergi ke tapak dan juga....

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Minta penjelasan sedikit. Di stesen minyak gas yang dikendalikan oleh stesen Petronas terutama sekali di lapangan terbang KLIA dan Kuala Lumpur. Saya selalu naik teksi, aduan sebahagian daripada stesen minyak ini macam mesin pam, dia macam masuk angin tidak cukup gas masuk. Apabila jalan sepatutnya gas ini katalah 60 kilometer baru habis, tetapi 40 kilometer sudah habis. Adakah kementerian sedar dan periksa perkara ini?

Tuan Hoo Seong Chang: Keadaan yang disebut oleh Yang Berhormat mungkin pada pandangan Yang Berhormat sebegini. Tetapi kalau ikut cara kita buat pemeriksaan ataupun *calibration* yang kita buat, misalnya di stesen minyak ataupun segala alat-alat timbang dan sukat yang dijalankan oleh pihak syarikat ini, kita *seal*kan alat tersebut tidak kiralah sama ada ditimbang sukat ataupun dipam di stesen minyak dan sebagainya dan *seal* yang kita periksa ini tidak boleh dirosakkan ataupun putus. Itu pada dasarnya sebegini sama ada ia adil ataupun tidak adil itu mungkin terpulang kepada individu.

Tetapi saya ambil kira tentang cadangan ataupun pandangan Yang Berhormat tentang perkara ini dan selama ini kita telah pun menjalankan banyak ujian dan apa yang ada saya rasa masih adillah untuk kegunaan orang awam di negara kita ini. Selain daripada itu saya tadi jawab tentang Yang Berhormat Jasin yang menimbulkan tentang kes-kes di stesen minyak ini, tentang tempoh *calibration* itu memang 12 bulan sekali, dan kalau ada aduan spesifik ini kita akan ambil tindakan ataupun pemeriksaan pada masa yang kita terima aduan tersebut.

Yang Berhormat Pengkalan Chepa juga menimbulkan tentang alat timbang, misalnya kalau kita beli barangan ataupun import dari Thailand, bagaimana pemantauan alat-alat timbang yang kata tidak rosak ataupun terpakai dan sebagainya macam mana pemeriksaan ataupun pemantauan.

Untuk makluman Yang Berhormat, alat timbang dan sukat ataupun apa sahaja alat timbang tersebut, mestilah ditentukan oleh syarikat yang dinamakan MCM ini dan sebelum ia boleh digunakan oleh pelanggan. Jadi termasuk juga, walaupun dia ada sedikit *training* dengan negeri Thailand ataupun tempat lain, masih di bawah kawalan ini.

Yang Berhormat Kinabatangan mengatakan tentang di Sabah ada stesen timbang dan sukat iaitu mesin timbang kenderaan yang diswastakan, tetapi tidak berfungsi dan digunakan oleh penyeludup - mungkin berlaku. Untuk makluman Yang Berhormat walaupun pusat mesin timbang kenderaan ini bukan di bawah jagaan kementerian ini, tetapi saya difahamkan pemeriksaan sentiasa dijalankan oleh pegawai di cawangan kawasan tersebut.

Walau bagaimanapun, ada aduan daripada Yang Berhormat saya minta pegawai catat ini dan kemudian kita sampaikan maklumat ini kepada pihak yang berkenaan supaya kita teliti sama ada benar stesen ini tidak dijaga dengan sempurna. Maka kita akan semak perkara ini.

Yang Berhormat Keterah menyentuh tentang unit sukatan tentang air dan sebagainya memang digunakan ialah liter. Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Jerai tentang makanan ini sama ada roti canai, minuman, tentang harga dan sebagainya memang kementerian ambil kira dan Yang Berhormat Menteri sendiri telah pun berusaha sedaya upaya menggerakkan keseluruhan kementerian untuk kita pastikan walau pemakanan, minuman dan barang-barang harian yang dijual di pasaran ini haruslah dengan harga yang berpatutan. Kita juga berharap dengan adanya kerjasama dari semua pihak bukan setakat usaha kementerian sahaja, kita perlu juga dari segi kerjasama dan juga sokongan dari semua pihak khususnya masyarakat dan pengguna sendiri untuk menjayakan kempen yang dijalankan oleh kementerian, supaya hasrat kementerian ini dapat dicapai dan untuk kepentingan pengguna ataupun masyarakat umum.

Akhir sekali Yang Berhormat Bagan menimbulkan tentang TNB ini, meter yang digunakan oleh TNB ini pihak agensi mana sebenarnya yang boleh menentukan mutu meter TNB ini. Walaupun saya ingin maklumkan sebenarnya ini bukan di bawah jagaan kuasa kementerian ini adalah di bawah Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi tetapi kalau kata ini ada melibatkan kepentingan pengguna, sebenarnya kementerian ini juga merasa ada tanggungjawab untuk sama-sama kita membela nasib pengguna di seluruh Malaysia.

Saya percaya kalau adanya keraguan tentang perkara ini mereka boleh adu kepada Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi, tetapi dari segi kalau kiraan meter TNB ini, kalau timbul rasa tidak puas hati ataupun ada aduan boleh juga rujuk kepada kementerian, iaitu di bawah Tribunal Tuntutan Pengguna Malaysia supaya kita akan melihat perkara ini kalau dari segi kiraan sahaja, kalau dari segi standard meter mungkin kementerian yang lain, tetapi dari segi kiraan, dan juga sama ada dia adu atau tidak boleh rujuk kepada tribunal ini dan kita pasti perkara ini akan dikaji dan disiasat. Kalau benar pengguna perlu mendapat keadilan, tribunal ini tetap akan membantu semua pelanggan ataupun para pengguna untuk mereka dapat keadilan.

■1630

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa setakat ini saya dapat jawab semua soalan yang dibangkitkan oleh kelima-lima Ahli Yang Berhormat dan sekali lagi saya ingin ucapkan terima kasih. Mungkin perkara-perkara spesifik yang perlu di ambil perhatian, kementerian tetap akan melihat dan menyiasat. Kalau boleh perkara ini dapat kita selesaikan,

kita tetap akan mengambil tindakan sewajarnya. Jadi dengan ini saya ucapkan terima kasih, sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua; dan diserahkan Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa

[Timbalan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa

Fasal-fasal 1 hingga 17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG BIOKESELAMATAN 2006

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.33 ptg.

Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Seri Azmi bin Khalid]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk menubuhkan Lembaga Biokeselamatan Kebangsaan untuk mengawal selia pelepasan, pengimportan, pengeksporan dan kegunaan terkawal organisma di ubah suai yang hidup dan pelepasan hasil organisma sedemikian dengan tujuan melindungi kesihatan manusia, tumbuh-tumbuhan dan haiwan, alam sekitar dan kepelbagaian biologi.

Jika terdapat ancaman kerosakan yang tidak dapat dikembalikan seperti sedia kala, kekurangan bukti saintifik yang sepenuhnya tidak boleh dijadikan sebab untuk tidak mengambil tindakan untuk mencegah kerosakan itu dan untuk mengadakan peruntukan bagi perkara-perkara yang berkaitan dengannya di bacakan kali kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik sila.

Dato' Seri Azmi bin Khalid: Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, isu Biokeselamatan telah mendapat perhatian masyarakat dunia dengan perkembangan dan kemajuan dalam Teknologi Kejuruteraan Genetik ataupun *Genetic Engineering* dengan izin.

Bidang Teknologi Kejuruteraan Genetik atau dikenali sebagai Bioteknologi Moden membolehkan gen dari satu organisma dipindahkan ke organisma yang lain. Organisma yang menerima gen asing ini dikenali sebagai organisma hidup yang diubahsuai, dengan izin *Living Modified Organism* atau singkatannya LMO.

Pemindahan gen ini boleh berlaku antara mikro organisma ke tumbuh-tumbuhan dari haiwan ke tumbuhan dan sebaliknya. Malah sekarang telah pun ada padi yang sedang dibangunkan di Amerika Syarikat yang telah dimasukkan gen manusia, tujuan memasukkan sesuatu gen ke dalam organisma lain ialah satu fungsi gen itu dapat dihasilkan di organisma penerima.

Misalnya, terdapat gen di dalam sesuatu bakteria yang menghasilkan protein yang boleh membunuh sesuatu serangga perosak. Gen ini boleh dimasukkan ke dalam tumbuhan, tanaman untuk membolehkan tumbuhan itu menghasilkan protein yang membunuh serangga perosak.

Walaupun diiktiraf bahawa bidang Bioteknologi Moden ini mempunyai beberapa kegunaan tetapi ia juga mewujudkan berbimbangan kerana adanya gen asing di dalam sesuatu organisma yang tidak bertalian taksonominya.

Oleh itu untuk mengurangkan impak LMO kepada alam sekitar dan kesihatan manusia serta untuk mengambil kira isu sosioekonomi seperti keagamaan, Biokeselamatan merupakan satu teras yang penting dalam membangunkan Bioteknologi Moden secara selamat.

Melihat kepada kepentingan isu ini, masyarakat dunia di bawah Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu telah menerima pakai satu protokol yang dikenali sebagai *Cartagena Protocol on Biosafety* dengan izin, dan pada tahun 2000 untuk mengawal selia pergerakan LMO merentas sempadan.

Malaysia bersama lebih dari 140 buah negara yang lain menjadi peserta kepada protokol ini. Pihak Amerika Syarikat yang merupakan pengeluar utama LMO tidak menjadi ahli kepada protokol ini. Protokol ini antara lain memerlukan setiap negara peserta mempunyai undang-undang domestik untuk mengawal selia LMO.

Sehubungan ini Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar sebagai *focus point* dengan izin, untuk isu-isu Biokeselamatan dan Biodiversiti telah menggubal satu Rang Undang-undang mengenai Biokeselamatan.

Tuan Yang di-Pertua Rang Undang-undang ini antara lain bertujuan untuk:

- (i) Memastikan alam sekitar dan kesihatan manusia tidak di kompromi dalam kita mengimport organisma yang diubahsuai ataupun *Living Modified Organism* dengan izin atau singkatannya LMO ke dalam

negara dan juga apabila kita membangunkan Industri Bioteknologi Moden kita sendiri kelak;

- (ii) Rang Undang-undang Biokeselamatan ini melengkapi agenda Bioteknologi Negara dengan menyediakan instrumen perundangan yang kukuh bagi Industri Bioteknologi Moden Negara;
- (iii) Memenuhi obligasi negara di bawah *Cartagena Protocol On BioSafety*; dan
- (iv) Selaras dengan Dasar Kepelbagaian Biologi Kebangsaan dan Dasar Bioteknologi Kebangsaan.

Rang Undang-undang Biokeselamatan ini merupakan satu *enabling law* dengan izin yang bertujuan untuk menubuhkan Lembaga Biokeselamatan Kebangsaan untuk mengawal import, eksport, pelepasan dan penggunaan terkawal organisma-organisma yang diubahsuai secara genetik dan produk hasilnya yang terhasil dari bioteknologi moden bagi melindungi kesihatan manusia, tanaman dan haiwan, persekitaran dan kepelbagaian biologi.

■1640

Penggubalan Rang Undang-undang Biokeselamatan telah bermula sejak 1996 melalui satu proses perbincangan dengan izin *consultancy* yang telus dan terbuka serta menyeluruh dengan pihak-pihak yang terlibat iaitu pihak swasta, industri, wakil-wakil kedutaan dari negara-negara asing, para penyelidik, NGO dan agensi-agensi kerajaan. Premis utama penggubalan Rang Undang-undang Biokeselamatan selain dari melindungi alam sekitar dan kesihatan manusia adalah untuk melengkapi agenda pembangunan industri bioteknologi negara. Perundangan biokeselamatan ini adalah amat penting supaya produk-produk yang terhasil menggunakan bioteknologi moden kita kelak bukan sahaja akan mudah diterima di pasaran antarabangsa, tetapi dengan jaminan bahawa ianya selamat dan tidak menjejaskan alam sekitar.

Rang Undang-undang ini akan mempunyai implikasi yang positif kepada pelabur-pelabur luar untuk membangunkan industri bioteknologi moden di negara ini kerana ia menyediakan persekitaran perundangan yang jelas untuk para pelabur. Dari segi penyelidikan dan pembangunan (R&D), Rang Undang-undang Biokeselamatan mengenakan satu proses yang dipermudahkan iaitu aktiviti penyelidikan dan pembangunan hanya perlu dinotifikasi kepada Lembaga Biokeselamatan supaya kerajaan tahu akan kesemua aktiviti penyelidikan dan pembangunan berkaitan LMOs yang dijalankan di negara ini.

Kita masih tiada LMOs yang dikomersialkan iaitu Malaysia masih tiada LMOs yang dikomersialkan buat masa ini. Pada ketika ini beberapa penyelidikan dan pembangunan sedang dijalankan oleh institusi penyelidikan kerajaan ke atas beberapa tumbuhan tempatan seperti betik, kelapa sawit dan orkid. Rang Undang-undang Biokeselamatan adalah diperlukan dalam penyelidikan dan pembangunan kerana jika penyelidikan mengenai LMOs dibangunkan dengan

satu sistem biokeselamatan yang jelas dan sempurna adalah lebih mudah hasil R&D ini dikomersialkan dan diterima oleh pasaran luar dan dalam negeri kerana keyakinan bahawa LMOs tersebut telah dicipta dan dibangunkan dengan mengambil kira aspek-aspek biokeselamatan negara.

Maka, Rang Undang-undang Biokeselamatan ini juga memainkan peranan yang positif kepada penyelidikan dan pembangunan dalam industri bioteknologi moden. Rang Undang-undang ini bukan saja penting bagi menjaga kesejahteraan alam sekitar dan kesihatan manusia, tetapi ia juga penting dari sudut keagamaan seperti isu halal dan haram. Bagi merealisasikan hasrat kerajaan untuk menjadi Malaysia halal had, keperluan undang-undang biokeselamatan adalah amat penting kerana kemungkinan untuk *gen* khinzir dimasukkan dalam LMOs.

Dengan ketiadaan undang-undang kita tidak dapat memantau LMOs ini. Sebagai contoh, buah yang mengandungi khinzir jika tiada undang-undang kita tidak akan tahu buah mana yang halal dan buah mana yang haram. Muzakarah-muzakarah khas Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan bagi Hal Ehwal Agama Islam Malaysia yang bermesyuarat pada 12 Julai 1999 telah memutuskan bahawa:

- (i) barangan makanan, minuman yang diproses melalui kaedah bioteknologi yang mengandungi DNA babi adalah bercanggah dengan syarak dan hukumnya adalah haram;
- (ii) penggunaan bioteknologi yang mengandungi DNA babi dalam pemprosesan barangan, makanan dan minuman belum lagi sampai ke tahap yang boleh dikatakan darurat kerana masih ada pilihan bahan yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, perlu digariskan bahawa Rang Undang-undang Biokeselamatan hanya terlibat dengan bioteknologi moden yang menghasilkan LMOs. Rang Undang-undang ini tidak mengawal aktiviti bioteknologi yang lain seperti *bioremediation* dengan izin, kultur tisu (ataupun *tissue culture*) dengan izin, pembiakan hibrid, pigmentasi, bioteknologi herba, farmaseutikal dan aplikasi bioteknologi yang lain. Buat masa ini negara kita masih belum menghasilkan barangan LMOs secara komersial.

Kita berada pada tahap penyelidikan dan pembangunan (R&D) berkaitan LMOs dan sekarang lebih menerima LMOs dari luar negara. Oleh itu, satu undang-undang khusus untuk mengawal selia LMOs yang memasuki negara kita amat diperlukan segera supaya memastikan ianya selamat. Buat masa ini kita tidak mempunyai sebarang data mengenai LMOs yang memasuki negara ini kerana ketiadaan perundangan yang khusus untuk memantau LMOs. Dengan adanya Rang Undang-undang Biokeselamatan ini, kita akan dapat mengawal selia import LMOs.

Keperluan undang-undang ini juga diperlukan oleh industri bioteknologi untuk tujuan *traceability* terutamanya apabila kita mengeksport semula LMOs ke negara lain. Oleh itu, dari segi import Rang Undang-undang Biokeselamatan ini diperlukan oleh industri bioteknologi supaya mereka tahu keperluan undang-undang kita dan akan memudahkan mereka apabila mereka ingin mengeksport semula LMOs yang telah diproses di negara ini. Tuan Yang di-Pertua, tanpa Rang Undang-undang Biokeselamatan kita tidak ada maklumat mengenai LMOs yang memasuki negara ini.

Jepun pada tahun lepas sebagai contoh telah dapat mengesan LMOs jagung yang masih belum diluluskan sebagai makanan manusia yang telah dieksport ke negara Jepun dari Amerika Syarikat. Jagung LMO ini juga tidak diluluskan sebagai makanan manusia di Amerika Syarikat. Ekoran dari itu, Jepun terpaksa mengambil tindakan untuk menghentikan pengimportan jagung dari Amerika Syarikat sehingga Amerika Syarikat meyakinkan mereka bahawa jagung yang dieksport ke Jepun tidak mengandungi *variety* yang tidak diluluskan. Jepun telah berjaya berbuat demikian kerana mereka mempunyai perundangan biokeselamatan.

Amerika Syarikat sendiri mempunyai peraturan-peraturan mengenai LMOs. Negara China juga baru-baru ini telah meluluskan biokeselamatan supaya keyakinan terhadap LMOs dari China diperkukuhkan dan akan diterima oleh pasaran antarabangsa. Ketiadaan undang-undang biokeselamatan akan menyebabkan Malaysia menjadi *dumping round* bagi LMOs yang masih tidak diluluskan. Tuan Yang di-Pertua, sekarang saya akan menerangkan Rang Undang-undang ini secara terperinci. Rang Undang-undang ini dibahagikan kepada tujuh bahagian iaitu seperti berikut:

- (i) Bahagian I, permulaan;
- (ii) Bahagian II, Lembaga Biokeselamatan Kebangsaan;
- (iii) Bahagian III, kelulusan bagi pelepasan dan import;
- (iv) Bahagian IV, pemberitahuan bagi eksport kegunaan terkawal dan import bagi kegunaan terkawal;
- (v) Bahagian V, Laporan Penilaian Risiko dan Pengurusan Risiko dan Pelan Gerak Balas Kecemasan;
- (vi) Bahagian VI, penguatkuasaan;
- (vii) Bahagian VII, pelbagai.

Di Bahagian I di atas dijelaskan bahawa akta ini boleh dinamakan Akta Biokeselamatan dan akan berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Menteri melalui pemberitahuan dalam warta.

■1650

Selain dari itu tafsiran terminologi-terminologi penting dihuraikan dalam bahagian ini. Perlu digariskan bahawa definisi biokeselamatan itu sendiri tiada dalam Akta ini kerana tajuk panjang Akta ini jelas mengenai perkara ini dan tujuan Akta ini.

Perkara-perkara yang dikawal selia oleh akta ini seperti bioteknologi moden dan organisma diubahsuai yang hidup diberi tafsiran yang jelas. Perlu dijelaskan juga *Cartagena Protocol on Biosafety* dengan izin, tidak mendefinisikan perkataan biokeselamatan atau *biosafety* dengan izin, kerana ianya jelas apabila seseorang membaca protokol tersebut dan Rang Undang-undang ini.

Dalam menyahut hasrat kerajaan untuk memperkemaskan *delivery system*, Bahagian II Rang Undang-undang ini menjelaskan tentang penubuhan dan fungsi Lembaga Biokeselamatan Kebangsaan seperti *one stop agency* dengan izin, mengenai semua perkara berkaitan biokeselamatan. Ia juga menerangkan akan penubuhan jawatankuasa penasihat pengubahsuaian genetik yang akan menasihati lembaga mengenai isu-isu saintifik dan teknikal apabila lembaga ini membuat sesuatu keputusan.

Bahagian III, menjelaskan tentang tatacara untuk kelulusan bagi pelepasan LMO ke persekitaran dan pengimportan LMO.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai sebuah negara yang kaya dengan biodiversiti, setiap pengenalan baru LMO ke persekitaran perlu dikawal selia supaya ia tidak mendatangkan kemudaratan kepada alam sekitar dan juga kesihatan manusia. Ini adalah penting kerana sudah terdapat kes di mana LMO jagung telah mencemarkan *variety* jagung-jagung asal di Mexico. Untuk makluman Yang Berhormat, Mexico merupakan *centre of origin* bagi jagung. Harus ditekankan Malaysia merupakan *centre of origin* untuk padi. Oleh itu kita perlu mempunyai satu Rang Undang-undang Keselamatan Bio untuk mengawal selia perkara ini.

Satu LMO yang telah diluluskan boleh dibawa masuk selepas kelulusan pertama oleh Lembaga Biokeselamatan tanpa sebarang kelulusan baru. Peraturan-peraturan akan digubal untuk melaksanakan peruntukan seksyen dan juga untuk menjelaskan pengimportan berikutnya LMO yang sama oleh orang perseorangan dan syarikat-syarikat lain.

Tuan Yang di-Pertua, kelulusan adalah tidak diperlukan untuk aktiviti penyelidikan dan pembangunan serta pengimportan berkaitan LMO. Ini adalah untuk tidak membendung perkembangan bioteknologi moden. Aktiviti penyelidikan dan pembangunan hanya perlu diberitahu ataupun notifikasi kepada lembaga.

Sehubungan ini Bahagian IV Rang Undang-undang ini adalah berkaitan keperluan untuk memberitahu lembaga apabila seseorang mengimport atau mengeksport LMO atau menggunakan LMO dalam keadaan terkawal iaitu dalam keadaan R&D serta pengimportan LMO untuk R&D. Rang Undang-undang Biokeselamatan ini memerlukan pengeksport memberitahu Lembaga Biokeselamatan akan pengeksportan LMO supaya lembaga boleh menasihati

pengekspor tempatan akan undang-undang biokeselamatan yang terdapat di negara pengimport supaya barangan kita tidak ditolak.

Tuan Yang di-Pertua, untuk menyediakan persekitaran yang sesuai bagi pelabur serta pembangunan industri bioteknologi moden di negara ini, pindaan kepada Rang Undang-undang ini akan dicadangkan untuk mengurangkan penalti bagi kesalahan-kesalahan di bawah Rang Undang-undang ini. Pindaan ini adalah selaras dengan permintaan pihak industri untuk mengadakan peruntukan penalti yang lebih munasabah. Pindaan seperti berikut telah dicadangkan:

- (a) kesalahan oleh orang perseorangan dikurangkan dari RM1 juta kepada RM250,000; dan
- (b) kesalahan oleh pertubuhan atau perbadanan dikurangkan dari RM2 juta kepada RM500,000.

Bahagian V, Rang Undang-undang ini adalah berkaitan laporan penilaian risiko dan pengurusan risiko serta pelan gerak balas kecemasan. Laporan penilaian dan pengurusan risiko adalah diperlukan untuk membolehkan lembaga membuat penilaian saintifik terhadap sesuatu permohonan berkaitan sesuatu LMO sebelum sesuatu keputusan di ambil.

Memandangkan LMO adalah benda hidup dan boleh berinteraksi dengan alam sekitar dan mungkin mempunyai kesan yang negatif. Apabila permohonan dikemukakan, pemohon juga perlu mengemukakan satu pelan gerak balas kecemasan sekiranya sesuatu yang tidak diinginkan berlaku. Ini adalah kerana, jika sesuatu yang memudaratkan berlaku, dikhuatiri kerosakan yang berlaku itu tidak boleh dibalikkan seperti sedia kala. Seperti kes kontaminasi jagung *variety* asal di Mexico. Oleh itu, laporan-laporan dan pelan ini adalah amat penting.

Tuan Yang di-Pertua, Bahagian VI adalah berkaitan penguatkuasaan bio undang-undang biokeselamatan. Pegawai yang berikut bolehlah menjalankan kuasa di bawah bahagian ini:

- (a) seorang pegawai penguat kuasa lembaga;
- (b) pegawai yang dinyatakan dalam jadual ketiga; dan
- (c) mana-mana pegawai lain lembaga atau mana-mana pegawai awam lain yang diberi kuasa secara bertulis oleh lembaga

Saya juga akan mencadangkan pindaan kepada Fasal 49. Menurut prosedur semakan Jabatan Peguam Negara boleh ambil tindakan selaras dengan pindaan kepada seksyen 113 Kanun Tatacara Jenayah melalui Akta A1274.

Selain itu, satu subseksyen ditambah kepada Fasal 59 untuk mengambil kira pandangan industri supaya satu peruntukan bagi perlindungan maklumat sulit dan penalti bagi penzahiran

maklumat tanpa kebenaran diadakan dalam Rang Undang-undang ini. Pindaan ini juga penting untuk meningkatkan keyakinan para pelabur dan usahawan dalam bidang bioteknologi moden.

Dengan ini adalah jelas usaha mengadakan Rang Undang-undang ini merupakan satu inisiatif kerajaan yang amat penting dan menggambarkan kepekaan serta tanggungjawab Kerajaan Barisan Nasional terhadap pentingnya kita menjaga kesejahteraan alam sekitar serta kesihatan rakyat di samping memastikan industri bioteknologi moden berkembang dengan sihat di negara ini. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadang.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Warisan [Dato' Wong Kam Hoong]:

Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk menubuhkan Lembaga Biokeselamatan Kebangsaan dibacakan kali yang kedua sekarang; dan terbuka untuk dibahas. Gombak.

■1700

5.00 ptg.

Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertama kali saya ingin mengucapkan tahniah kepada kementerian kerana telah dapat mengadakan satu Akta yang saya kira amat baik iaitu menubuhkan Akta Lembaga Bio-Keselamatan. Seperti mana yang kita ketahui bahawa di dalam dunia yang begitu pesat melibatkan hal-hal berkaitan kemajuan bio-teknologi dan penyelidikan, kita memang tidak boleh lari daripada berbagai-bagai penyelidikan untuk memperkasa soal-soal yang berkaitan dengan ekonomi.

Walau bagaimana pun perkara ini boleh mendatangkan akibat dalam beberapa hal sepertinya dalam soal yang berkaitan dengan alam sekitar. *Can compromise the environment*, dengan izin. Boleh menyebabkan kemudaratan kepada alam sekitar dan boleh menimbulkan isu yang berkaitan dengan keselamatan iaitu soal yang berkaitan dengan kesihatan manusia, kesihatan haiwan dan juga tumbuh-tumbuhan.

Ketiga, yang kita kira yang amat penting ialah soal juga dibincangkan oleh Menteri tadi iaitu soal yang berkaitan dengan etika juga tidak boleh dilupakan di dalam kita berbincang soal ini. Jadi kalau kita lihat di dalam soal penyelidikan berkaitan mikroorganisma, di dalam dunia perubatan ia sudah lama kemajuannya. Misalnya kalau kita tengok soal dipanggil *genetic recombinant*, *genetic arrangement* dan juga genetik *resentment* sebagai contohnya. Memang perkara-perkara ini sudah lama dalam perubatan dan banyak soal, contohnya ubat-ubatan dan juga vaksin dihasilkan melalui proses-proses yang demikian.

Walau bagaimanapun, seperti mana yang diperkatakan tadi bahawa ada mikroorganisma-mikroorganisma ini, yang DNA nya diambil dimasukkan ke dalam tumbuh-tumbuhan bagi tujuan memperkasa dari segi misal kata penghasilan tumbuh-tumbuhan dan

sebagainya. Jadi saya memang melihat perkara ini amat penting, tetapi kalau kita lihat seperti mana yang saya katakan tadi, bila kita bermain dengan mikroorganisma, mungkin ada juga mikroorganisma itu boleh digolongkan sebagai mikroorganisma yang berbahaya ataupun *pathogenic* mikroorganisma.

Jadi saya rasa dengan adanya Lembaga Bio-Keselamatan ini, maka soal-soal yang berkaitan dengan penguatkuasaan, keselamatan manusia, kesihatan manusia dan haiwan dapat dilindungi. Cuma yang saya ingin utarakan, yang ingin saya bawa di sini supaya untuk difikirkan oleh pihak kementerian bahawa apabila kita wujudkan Lembaga Bio-Keselamatan, kita mesti ingat bahawa kita akan wujudkan birokrasi. Bila adanya birokrasi ini kita tidak mahu bahawa perkembangan bioteknologi itu terbantut.

Oleh itu, kita mahukan bahawa ahli lembaga ini mestilah orang yang betul-betul faham dan pakar dalam perkara yang berkaitan, kerana kalau tidak nanti ia menimbulkan seperti mana yang saya katakan tadi birokrasi dan juga boleh membantutkan bioteknologi dan juga kemajuan. Penting juga, saya memang setuju bahawa soal yang berkaitan dengan pelan gerak balas kecemasan. Ini mesti bukan hanya di atas kertas harus dihalusi kerana kita tahu bahawa pelan gerak balas kecemasan ini amat penting bukan sahaja boleh memudaratkan tumbuh-tumbuhan tetapi misalnya kalau satu mikroorganisma-mikroorganisma yang *pathogenic* atau yang boleh menimbulkan penyakit boleh membinasakan manusia. Ini pada saya perkara yang harus dilihat.

Jadi saya memang menyokong dengan Akta Lembaga Bio-Keselamatan itu dan seperti mana yang saya katakan tadi bahawa ahli lembaga ini harus dilihat daripada mereka yang terdiri daripada berbagai-bagai disiplin. Seharusnya ahli-ahli lembaga ini memperkasa lagi soal yang berkaitan *living modified organism* ini dalam mana dalam industri kita, memberi bantuan, nasihat dan sebagainya selain daripada menjalankan penguatkuasaan.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya ingat ini merupakan satu Akta yang baik, Akta Lembaga Bio-Keselamatan, cuma perkara-perkara yang saya bangkitkan tadi harap juga diberi perhatian oleh pihak kementerian. Sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tebrau.

5.05 ptg.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-pertua, saya mengalu-alukan Rang Undang-undang ini dari segi tujuannya seperti yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat Menteri tadi, iaitu untuk memastikan keselamatan alam sekitar dan kesihatan rakyat kita khususnya. Selain daripada mematuhi Protokol Biotek Antarabangsa.

Walau bagaimana pun saya ada beberapa soalan untuk perhatian Yang Berhormat Menteri iaitu oleh kerana Rang Undang-undang ini tidak merangkumi *tissue culture* dan juga hibrid dan hasilan-hasilan hibrid. Jadi saya hendak tahu bagaimana baka hasilan hibrid dengan makanan LMO di situ, LMO boleh dikesan melalui cara-cara yang tertentu supaya *tissue culture*

yang sebenarnya ataupun hasil *tissue culture* sebenarnya atau hasil hibrid yang sebenarnya tidak dianggap sebagai hasil LMO yang pertama.

Kedua ialah tentang permohonan LMO. Setiap hasil LMO itu perlu dipohon dan mendapat kebenaran daripada pihak berkuasa. Jadi saya rasa jangka masa untuk meluluskan permohonan itu perlu ditetapkan had jangka masa itu supaya tidak berlaku penyelewengan dan rasuah apabila di peringkat pelaksanaan. Apabila sesuatu permohonan dikemukakan mungkin dia mengambil masa kalau tiada had masa untuk meluluskan permohonan itu.

Ketiga ialah tentang langkah-langkah yang perlu diambil supaya dalam penguatkuasaan rang undang-undang ini dia tidak disalah gunakan sehingga dia menyekat perkembangan RND dalam bioteknologi. Dia menyekatkan, menghalang perkembangan RND dalam biotek. Saya rasa itu adalah penting semasa kita hendak menggalakkan RND di kalangan pengusaha-pengusaha biotek. Jadi langkah-langkah yang perlu diadakan untuk memberi jaminan kepada sesiapa yang berusaha dalam RND biotek. Itu adalah beberapa perkara saya ingin membangkitkan dan dengan itu saya menyokong. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Macam minat, macam tidak minatlah Kepong. Ledang panjang ke? Sekejap ya. Saya benarkan Ledang dulu.

5.09 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan saya juga ingin menyokong Rang Undang-undang ini dan mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Menteri yang membentangkannya kerana ia bertepatan dengan keperluan semasa. Dengan izin *prevention better than cure*.

Ia bukan sahaja menepati protokol yang sebagaimana yang disebutkan tadi kita pernah dituduh memperdagangkan manusia oleh pihak badan antarabangsa yang tidak bertanggungjawab itu, walhal kita sudah ada akta tersebut. Saya yakin kalau akta ini tidak di hebahkan, mungkin ada juga pihak lain menuduh kita memperdagangkan pula jin-jin dan sebagainya.

■1710

Tuan Yang di-Pertua, saya menyatakan demikian kerana Akta ini lebih banyak menjurus kepada kehidupan yang lebih selamat yang ada kaitan dengan kualiti hidup supaya akan datang kehidupan kita lebih selamat, tidak tercemar atau tidak mudarat daripada LMO yang tidak terkawal seperti yang disebutkan tadi. Bagi orang Islam pula, ia sangat bertepatan dengan keperluan halal dan haram.

Baru-baru ini diadakan persidangan vaksin halal yang dicari dan ini kepada saya memudahkan semua pihak terutamanya lembaga nanti untuk menentukan atau memudahkan proses pencarian vaksin yang halal untuk kegunaan umat Islam. Pada masa yang sama juga Tuan Yang di-Pertua, saya yakin Rang undang-undang ini juga akan menjaga seseorang,

menjaga hak paten kerana walaupun LMO ini adalah satu perkara yang sangat saintifik dan yang sangat halus, tetapi ia juga ada kaitan dengan hak paten. Sewajarnya pihak lembaga akan menilainya nanti.

Cuma sekadarkan Tuan Yang di-Pertua, ada beberapa perkara yang saya hendak bangkitkan. Pertamanya dari segi persoalannya, sama ada adakah kita benar-benar mempunyai pakar yang cukup? Apakah kursus-kursus di peringkat universiti yang relevan yang berkaitan dengan Akta ini? Ini kerana lembaga akhirnya akan terpaksa menggunakan tenaga manusia atau modal insan yang mempunyai pakar yang tepat. Seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat daripada Gombak tadi, kita tidak mahu lembaga *employ* dengan izin, mereka-mereka yang tidak pakar, akhirnya matlamat kita yang tidak tercapai.

Kepada saya, sewajarnya bermula daripada sekarang. Akta ini dihebahkan supaya orang ramai lebih sedar dan sewajarnya juga bakal-bakal graduan lebih bersedia untuk melibatkan diri dalam bidang ini dan kepada saya, sekiranya dengan lulusnya akta ini, lembaga nantinya akan bergerak dan bidang ini popular. Ramai yang akan berminat kerana ia ada kaitan dengan sumbangan kita kepada kehidupan manusia keseluruhannya. Dan.... belum habis lagi, sedikit lagi Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua bila tengok saya, saya sudah risau.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kena tengoklah.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Kepada saya Tuan Yang di-Pertua..

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, kena tengok saya juga.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: ... saya juga ingin mengesyorkan supaya diadakan inventori ke atas semua jenis LMO oleh lembaga ini sama ada yang telah sedia ada ataupun yang bakal ada ataupun yang dalam proses *invention*. Maksudnya oleh kerana ini adalah perkara modifikasi, mestilah ada benda baru diperbaharui dan sebagainya. Sekurang-kurangnya apabila akta ini popular, orang ramai lebih peka, lebih sensitif dan lebih sedar, mereka ingin mengetahui terutama mereka-mereka dalam bidang ini. Mereka ingin mengetahui apakah senarai LMO yang ada dalam negara Malaysia yang bakal ada sebab mereka bimbang tentang keselamatan dan kehidupan seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya juga menyokong seperti yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri tadi supaya akan datang, penalti yang dikenakan kepada individu dikurangkan kepada angka yang lebih munasabah. Tadi disebutkan daripada RM1 juta kepada RM200 ribu, bagi sebuah badan dari RM2 juta kepada RM500 ribu lebih kurang tadi kerana ia akan dapat mengembangkan industri *biotech*. Saya juga menyarankan supaya pada masa akan datang semua jenis peraturan tidak sampai menjejaskan pertumbuhan dan perkembangan industri *biotech* yang sedang bergerak, cuma perlu pantas lagi dalam negara kita. Dengan kata itu, saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itu saja?

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Itu saja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Kubang Kerian.

5.15 ptg.

Tuan Salahuddin bin Ayub [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertama sekali saya mengucapkan syabas kepada pihak kementerian yang telah membawa satu Rang Undang-undang ini yang bertujuan untuk menubuhkan Lembaga Biokeselamatan demi untuk menjaga beberapa perkara yang telah disebutkan sebentar tadi. Di sini saya tidak ada masalah untuk menyokong Rang Undang-undang ini. Cuma bagi saya, undang-undang sahaja tidak cukup untuk kita memastikan tidak berlakunya apa yang dikatakan penyalahgunaan ataupun terlepas pandang di dalam kita membicarakan tentang Rang Undang-undang ini.

Saya yakin dan percaya bahawa kita bersetuju supaya adanya perkhidmatan sokongan ataupun kumpulan-kumpulan sokongan ke arah memperkasa lembaga ini seperti mana yang disebutkan sebentar tadi tentang bagaimana Amerika Syarikat sebagai contoh telah mengeksport jagung-jagung yang tidak mencapai ataupun tidak memenuhi piawaian yang disebutkan sebentar tadi. Maka dengan ini, keraguan yang timbul adalah adakah kita di Malaysia ini di samping rang undang-undang yang kelihatan tegas ini, kita punya kepakaran, kita punya makmal dan kita punya kepakaran manusia di dalam kita menyemak semua barangan yang akan masuk ke dalam negara kita. Di mana kita melihat Amerika Syarikat dengan sikap ketidakpedulian mereka ini akan terus menjadikan platform atau premis seperti FTA untuk membawa masuk barangan mereka seperti tanam-tanaman, hasil-hasil pertanian dan kemudian kita melihat ubat-ubatan yang akan menerobos masuk ke dalam negara kita.

Manifestasi kejahatan Amerika Syarikat ini kita boleh lihat di dalam menggunakan Hollywood untuk menjelmakan impian mereka. Mereka boleh buat filem *Terminator*, *The Flies* ataupun *Spiderman* sebagai contoh. Itu jelmaan niat jahat mereka, bagaimana penyalahgunaan kejuruteraan genetik ini menggunakan organisma hidup ini untuk kepentingan mereka. Jadi oleh itu saya melihat bahawa adakah kita benar-benar telah bersedia untuk menjadikan negara kita di samping Rang Undang-undang ini, kita ada satu keperluan, kita ada satu mekanisme untuk menyekat, untuk menimbang, untuk menilai dan ada kekuatan untuk menolak. Seperti Jepun sebagai contoh. Kenapa mereka berjaya dan begitu berani untuk menghalang pengeksportan jagung ke dalam negara kita? Sudah tentu kita boleh menjawab bahawa mereka punya teknologi yang tinggi dan mereka punya kepakaran yang tinggi dalam menentukan setiap barang yang masuk ke dalam negara kita.

Oleh itu sebagai contoh yang lain Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil suatu maklumat daripada Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP) tentang bagaimana pernah berlaku dalam negara kita, tentang bagaimana beberapa makanan yang menjalani kejuruteraan genetik ini terbukti berbahaya kepada mereka yang mengalami alahan seperti kacang soya yang

menggunakan gen kacang soya daripada Brazil. Saya mendapat maklum bahawa persoalan ini masih lagi tidak terjawab oleh pihak kementerian. Satu seminar yang telah diadakan dalam negara kita baru-baru ini masih lagi tidak boleh menjawab tentang jenis-jenis kacang soya sama ada yang telah kita minum pada hari ini, yang sedang berada di pasaran dan yang bakal masuk ke dalam negara kita ini. Adakah saya sebut tadi, kita punya suatu kepakaran untuk menilai dan untuk membuktikan bahawa kacang soya seperti ini telah memberikan atau telah menimbulkan bahaya kepada diri manusia dan kepada alam sekitar?

Begitu juga bila kita melihat tentang ragi yang telah menjalani pemindahan gen untuk meningkatkan kadar penapaian. Kenaikan paras enzim turut menyebabkan pengumpulan sebatian toksik yang telah dikaji oleh Persatuan Pengguna Pulau Pinang ini. Jadi saya mengharapkan persoalan-persoalan penting seperti ini dan berapa banyak? Ini contoh kacang soya. Berapa banyak lagi jenis-jenis makanan dan minuman dan juga makanan segera yang masuk dalam negara kita ini yang telah dapat masuk dan telah berada di pasaran dan kita di Malaysia ini telah terdedah dengan semua jenis makanan yang seperti ini.

■1720

Demikian juga saya juga bersetuju sebentar tadi dengan beberapa pandangan yang telah diberikan oleh pihak menteri sendiri tentang bukan sekadar penguatkuasaan undang-undang dan lembaga keselamatan ini tetapi di sana juga ada isu tanggungjawab. Ada isu yang melibatkan tentang komitmen kita semua di dalam kita menghadapi apa yang dikatakan masa depan dan ancaman kepada biokeselamatan ini. Di mana kita melihat salah satu daripada kemajuan yang telah dicapai dalam bidang ini adalah apa yang dikatakan kejuruteraan genetik yang telah mencapai satu kemajuan di mana telah terdapat manusia-manusia yang boleh dilahirkan melalui proses tabung uji.

Ini yang dinyatakan seperti *in vitro fertilization* atau Bahasa Malaysianya disebut bayi tabung uji. Teknologi ini sangat dikagumi dan dalam aspek Islam sendiri kita tidak boleh menolak tentang kemajuan daripada teknologi ini tetapi apakah jaminan bahawa satu masa nanti teknologi ini akan digunakan dan akan menjadi satu budaya dalam masyarakat kita tentang kegunaannya yang boleh melepasi tahap hukum. Di sinilah yang saya melihat adakah dalam Lembaga Biokeselamatan ini akan dimasukkan mereka yang pakar dalam bidang hukum ini, maksud saya para ulama yang kontemporari yang boleh melihat tentang isu halal dan haram ini dan di manakah kemungkinan berlakunya penyalahgunaan kuasa di dalam isu ini.

Demikian juga kalau kita melihat kepada isu makanan yang sedang kita alami ataupun dunia sedang alami pada hari ini di mana pada baru-baru ini telah berlaku di Thailand sebagai contoh di mana berlakunya satu kesan yang sangat besar terhadap tanam-tanaman apabila proses pengklonan ini tidak mengikut *spec* yang ditetapkan ataupun piawaian yang dibenarkan. Maka berlakunya pemusnahan beratus-ratus, beribu-ribu hektar ladang-ladang padi ataupun kawasan tanaman padi yang terpaksa dihapuskan. Apakah jaminan bahawa spesies tanaman ini

masuk ke dalam negara kita dan kita menggunakan benih-benih ini, digunakan oleh petani-petani kita untuk mereka juga menanam spesies yang sama ke dalam negara kita.

Oleh itu saya melihat kepakaran dalam bidang ini yang untuk menentukan spesies-spesies tanaman ini juga seharusnya diberikan perhatian oleh pihak kementerian.

Jadi saya rasa Tuan Yang di-Pertua itu sahaja yang dapat saya bahaskan dan untuk saya memberikan pandangan terhadap penubuhan Lembaga Biokeselamatan ini dan saya mengharapkan bahawa ianya dapat berfungsi dan dapat memberikan satu jaminan keselamatan terhadap industri ataupun perkembangan bioteknologi dalam negara kita, jangka pendek dan jangka panjang. Terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kepong mahu bercakapkah mahu berdiri?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itulah Yang Berhormat tidak pandang, saya ingat sama ada hendak minta penjelasan atau hendak keluar, saya mana tahu Yang Berhormat hendak berucap? Panjang atau dua tiga minit?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, penjelasan. Atas meja Yang Berhormat itu penuh dengan fail-fail, ini *research* apa Yang Berhormat buat ini Yang Berhormat?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sudah tiga minggu ini ambil balikkah.

5.24 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, ini memang panjang sedikit sekurang-kurangnya 20 minit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Lain hari hendak cakap lama kena bangun cepat sikit.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya bangun dengan cepat sebelum dia akhir tadi, Kubang Kerian itu saya ada.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat tidak pandang saya ingat Yang Berhormat hendak keluar pergi ke bilik air dan sebagainya.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak, tidak, Kubang Kerian dia sudah menyampaikan satu cadangan yang bernas.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Itu belum dengar Jerai lagi.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Jerai itu teruklah itu. Tuan Yang di-Pertua, memang kita mengalu-alukanlah satu rang undang-undang untuk memastikan biokeselamatan di negara ini dan di sini saya hendak mula dengan apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi, obligasi Malaysia di bawah Protokol Cartagena tentang biokeselamatan kepada konvensyen, tentang kepelbagaian biologi, yang pertamanya bilakah Malaysia sudah meratifikasikan konvensyen ini.

Ini memang penting kerana kita hendak tahu daripada meratifikasikan konvensyen ini sampai ke kita menggubalkan undang-undang untuk mematuhi kepada artikel perkara-perkara yang wujud di dalam konvensyen tersebut. Memang untuk biokeselamatan, Cartagena *Protocol* itu memang penting.

Di sini saya berharap Yang Berhormat dapat memberitahu kita setakat mana kementerian sudah mengambil pemerhatian dan seterusnya apakah tempoh yang diambil oleh pihak kementerian untuk menggubalkan Rang Undang-undang ini. Satu perkara mengenai fasal 6, bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi penubuhan jawatankuasa penasihat pengubahsuaian genetik. Memang satu perkara yang penting sebagai jawatankuasa penasihat ini, bolehkah Yang Berhormat terangkan kepada kita semua sama ada Rang Undang-undang ini termasuklah jawatankuasa tersebut ada melibatkan *stem cell*.

Tuan Yang di-Pertua, *stem cell* itu adalah penting kerana di dalam dunia perubatan sekarang penyelidikan memanglah hangat untuk mencari *stem cell* sama ada daripada janin ataupun daripada tikus ataupun binatang-binatang yang lain. Setakat ini seperti pihak Amerika Syarikat, Bush memang kadangkala pun dia tidak begitu munasabah kerana dia mencero bohi Iraq. Dia ada pening kepala sedikitlah dia itu, seperti Padang Rengas kadangkala dia buat apa-apa sahaja bukan dengan fikiran semasak-masaknya. Setengah masak? Isy teruk sekali itu kalau setengah masak, Bush itu macam itulah kadangkala, buat macam itu sahaja akibat yang teruk sekali.

Dia pun ada buat keputusan tidak membenarkan penyelidikan untuk *stem cell* daripada janin. Apakah pendapat Malaysia mengenai *stem cell* kita ini, yang pentingnya bagi zat itulah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sekijang tidak mahu pandang Yang Berhormat pandang sinilah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya pandang semualah, kita mesti adil kepada semua, mempelbagaikan pandangan kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat jangan cuba cabar Peraturan Mesyuarat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak cabar ini memang tidak cabar. Peraturan Mesyuarat itu memang Peraturan Mesyuarat, kita pun akur kepada keputusan Tuan Yang di-Pertua dan yang penting sekali kita hendaklah mendapat pandangan daripada pelbagai pihak supaya keputusan yang kita buat lebih seimbang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yalah, takkan Yang Berhormat semasa berucap mereka boleh bantu Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Boleh bantu kita dapatkan senyuman sama ada dia setuju atau tidak *body language* dia dan sebagainya memang boleh membantu kita seperti *stem cell*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat nampaknya Yang Berhormat belum siap sedia.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya sudah siap, sedia pun belum sedia tetapi siap sudah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak apalah, Yang Berhormat boleh duduklah dan buat persiapan balik esok hari.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak sampai lagi?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Besok, besok boleh balik.

■1730

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *Point of order* Tuan Yang di-Pertua, *point of order*. Yang Berhormat Kepong melengah-lengah dan buang masa rakyat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya tak lengah. Saya bincangkan mengenai *stamp cell*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Saya benarkan Yang Berhormat rehat buat persiapan. Besok pagi datang sambung ucapan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya sebenarnya hendak bincangkan mengenai *stamp cell* sama ada Rang Undang-undang ini meliputi *stamp cell*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau tak ada lain tak apa.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, masa sudah cukup.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ada banyak lagi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kalau tak ada tak payah sambung.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ada lagi seperti GMF yang di....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau Yang Berhormat tak ada lain saya hendak jemput Kota Melaka Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, [*Bercakap dalam bahasa Mandarin*] dengan izin. [*Ketawa*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri ada ucapan penangguhan.

USUL

MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 16(3)

5.30 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk M. Kayveas]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 16(3), mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.”

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Robert Lau Hoi Chew]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN PENCEN DI BAWAH GARIS KEMISKINAN

5.31 ptg.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Rasanya belum terlambat untuk saya mengucapkan tahniah di atas keprihatinan Kerajaan Barisan Nasional kerana mengumumkan kenaikan gaji dan pencen kakitangan awam baru-baru ini. Inilah yang dinamakan kerajaan membela rakyat. Skim pencen yang sedia ada terjamin di bawah Perlembagaan Persekutuan dan kerajaan sudah memberikan jaminan bahawa ia akan diteruskan bagi anggota yang sedang berkhidmat. Apa yang pasti kerajaan memperuntukkan RM5.3 bilion setahun bagi membayar pencen kakitangan perkhidmatan awam dan secara purata. Peruntukan itu meningkat sebanyak 15% setahun dan pada 30 November lalu sahaja seramai 530,000 kakitangan awam menamatkan perkhidmatan mereka dan menerima pencen masing-masing.

Saya mengalu-alukan usaha kerajaan mengkaji kemungkinan menggantikan skim pencen sektor awam sedia ada dengan skim pencen faedah persaraan bagi anggota baru. Kita berharap kajian itu meletakkan kepentingan nasib pekerja dan tidak menjejaskan apabila mereka pencen nanti. Saya yakin kesatuan pekerja dalam perkhidmatan awam (CUEPACS) akan terus mempertahankan skim pencen yang diamalkan sekarang kerana lebih menarik dan menguntungkan 1.2 juta kakitangan awam. Secara jelas CUEPACS terus menolak penjelasan Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) berhubung skim faedah bercarum (FPB) pada satu pertemuan mereka awal tahun ini.

Walau bagaimanapun dalam melaksanakan usaha ini kita mungkin terlupa bahawa masih ramai pesara bekas kakitangan kerajaan berpangkat rendah, bekas tentera, polis dan sebagainya yang kini hidup dalam keadaan daif dan di bawah garis kemiskinan. Benar mungkin

ada anak atau keluarga mereka menyara mereka tetapi sumbangan mereka begitu besar kepada negara bagi memperjuang dan mengisi kemerdekaan. Saya diberitahu masih ramai yang mendapat pencen hanya RM50, RM100 dan majoritinya di bawah RM556 sebulan iaitu garis kemiskinan yang ditetapkan ketika ini. Bayangkan bagaimana kehidupan mereka dengan pendapatan sebanyak itu RM50, RM100 dan sebagainya.

Saya terbaca dalam akhbar Utusan Malaysia pada awal Februari kenyataan Jabatan Hal Ehwal Veteran Angkatan Tentera Malaysia mahu mengemukakan cadangan kepada Kementerian Pertahanan untuk menaikkan kadar pencen pesara tentera yang berada pada bawah paras kemiskinan. JHPATM ini juga dikatakan menyediakan kertas cadangan tersebut untuk diusulkan kepada kementerian berkenaan agar ia dapat diperhalusi demi masa depan pesara-pesara tentera di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, dianggarkan 8,000 hingga 10,000 pesara tentera di negara ini yang wang pencen mereka berada pada bawah RM556 sahaja. Malah hasil pemantauan sejauh ini jumlah pencen pesara tentera yang paling rendah setakat ini ialah kira-kira RM200 sebulan. Kini pesara tentera yang mendapat pencen di bawah paras kemiskinan dibantu dengan wang saraan hidup sebanyak RM100 sebulan yang diberi sepanjang hayat mereka. Bagi pesara tentera mereka bernasib baik kerana ada bantuan lain seperti perubatan dan juga pendidikan untuk anak-anak pesara ini, tetapi bagaimana pula dengan pesara kakitangan awam dan polis. Hakikatnya masih ramai yang pencen adalah bekas pejuang kemerdekaan, bekas pejuang menentang komunis, darurat dan sebagainya. Sebagai kerajaan berjiwa rakyat sanggupkah kita pada ketika meraikan ulang tahun kemerdekaan ke 50 tahun, kita membiarkan mereka yang begitu banyak berjasa hidup di bawah paras kemiskinan dan daif. Apakah kita sudah lupa jasa mereka yang mungkin mengamankan dan menenteramkan negara kita daripada musuh yang membolehkan ekonomi kita berkembang pesat.

Berikutan itu saya memohon kerajaan menilai sekali lagi perkara ini sama ada untuk disemak semula atau dilakukan kajian mendalam bagi menghargai pesara kita yang daif dan terbiar. Apa yang penting pesara yang begitu besar jasa mereka perlu diberikan peluang yang sama luasnya menikmati kemerdekaan melalui keadaan hidup yang lebih selesa. Bagi saya apabila Kumpulan Wang Persaraan diperbadankan atau KWAP mula mengambil alih dana persaraan di bawah Kumpulan Wang Amanah Pencen yang telah ditubuhkan oleh Kerajaan Pusat sejak tahun 1991 mula akhir Februari lalu, saya berharap benar harapan Menteri Kewangan Kedua Tan Sri Nor Mohamed Yakcop yang mengatakan, KWAP ditubuhkan untuk memenuhi aspirasi kerajaan dipenuhi. Ia adalah dana yang diuruskan dapat berkembang dan menghasilkan pendapatan untuk membiayai tanggungjawab kerajaan dalam mengadakan faedah persaraan kakitangan awam.

Saya juga mengalu-alukan langkah kerajaan menubuhkan satu jawatankuasa khas bagi mengkaji dan memperhalusi tempoh persaraan kakitangan awam daripada 56 tahun kepada 60

tahun. Walau apa pun saya yakin kerajaan mungkin hanya membenarkan mereka yang sihat dan waras untuk melanjutkan perkhidmatan. Ini kerana selepas umur 56 tahun jika senang sedikit dan mohon cuti sedikit ia tidak wajar dipertimbangkan untuk terus bekerja sehingga 60 tahun. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, sila.

5.37 ptg.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih diucapkan kepada Yang Berhormat Larut kerana menyokong langkah-langkah berterusan oleh kerajaan ke arah menangani beberapa isu berkaitan umur persaraan wajib serta faedah persaraan anggota sektor awam termasuk anggota Angkatan Tentera Malaysia di negara ini. Dalam hal ini kerajaan sentiasa berusaha menyeimbangkan pertimbangan kebajikan anggota sektor awam dengan kemampuan kewangan negara.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya seorang pesara sektor awam tidak hanya diberi pencen bulanan. Beliau diberi satu pakej faedah persaraan komprehensif yang terdiri daripada beberapa perkara. Pertamanya ganjaran sekali gus atau *lump sum gratuity* atas kadar 7.5% gaji terakhir bagi setiap bulan perkhidmatan tanpa had tempoh perkhidmatan.

Yang kedua, pencen bulanan seumur hidup yang mana kadarnya dinaikkan setiap kali berlaku kenaikan gaji anggota yang sedang berkhidmat.

Yang ketiga, wang tunai sebagai gantian cuti rehat sehingga maksimum empat bulan emolumen iaitu empat bulan gaji campur imbuhan tetap dan kemudahan rawatan dan perubatan percuma seumur hidup untuk pesara dan isteri atau suaminya serta anak di bawah umur 18 tahun sekiranya ada.

Tuan Yang di-Pertua, pakej faedah persaraan ini adalah mencukupi sekiranya penerimanya mengamalkan gaya hidup yang sederhana. Sekiranya dirancang dengan baik penggunaan ganjaran dan wang tunai gantian cuti rehat misalnya dengan cara penabungan dalam Amanah Saham atau sebagai dana untuk menceburi diri dalam keusahawanan dua pemberian sekali gus ini boleh menjadi sumber pendapatan tambahan untuk pesara.

Tuan Yang di-Pertua, skim faedah persaraan sektor awam merupakan satu skim berasaskan kerjaya, di mana kadar ganjaran dan pencen bergantung kepada tempoh perkhidmatan dan gaji akhir seseorang anggota yang bersara. Oleh yang demikian, sekiranya tempoh perkhidmatan seseorang anggota itu singkat dan gaji akhirnya kecil sudah pastilah kadar ganjaran dan pencennya adalah kecil berbanding dengan penjawat awam yang mempunyai tempoh perkhidmatan yang panjang serta gaji akhir yang tinggi.

■1740

Selain daripada tempoh perkhidmatan yang singkat dan gaji yang rendah sebelum bersara, pencen yang kecil juga boleh berlaku sekiranya pesara menanggung potongan-

potongan tertentu seperti pinjaman perumahan dan hukuman tatatertib. Sekiranya seseorang anggota ingin memperoleh faedah persaraan yang lebih lumayan, beliau hendaklah mengambil peluang bersaing dengan anggota lain untuk kenaikan pangkat atau pelantikan ke jawatan yang lebih tinggi sebelum persaraan.

Tuan Yang di-Pertua, pendapatan paras kemiskinan tidak wajar digunakan sebagai ukuran cukup atau tidaknya pencen seseorang pesara. Pertamanya, pendapatan paras kemiskinan iaitu RM691.00 sebulan ketika ini, adalah bagi keperluan isi rumah yang terdiri daripada dua orang dewasa dan tiga anak. Manakala asas pemberian faedah persaraan adalah bahawa ia nya mencukupi untuk penerima yang lanjut usia iaitu untuk pasangan suami isteri sahaja.

Keduanya, pendapatan paras kemiskinan juga mengambil kira keperluan sewaan tempat kediaman dan keperluan perubatan. Pesara kerajaan menikmati kemudahan rawatan dan perubatan percuma. Di samping itu, semasa dalam perkhidmatan, anggota sektor awam memang diberi kemudahan pinjaman perumahan untuk membolehkan pembelian rumah.

Maka mereka sepatutnya tidak mengalami beban keperluan menanggung kos sewaan tempat kediaman semasa dalam persaraan. Walaupun kerajaan berpendirian bahawa pakej faedah persaraan yang dinikmati oleh anggota sektor awam sekarang adalah memadai, kerajaan akan terus mempertimbangkan cara-cara penambahbaikan pakej tersebut mengikut kemampuan kewangan negara. Sekian, terima kasih.

PILI BOMBA ROSAK AKIBAT KECURIAN DI SEBERANG PERAI

5.41 ptg.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Mula-mula saya ingin memperbetulkan tajuk ucapan penangguhan saya seperti yang tercatat dalam muka surat terakhir Urusan Parlimen hari ini iaitu “Pili Bomba Rosak Akibat Kecurian di Seberang Jaya.” Sepatutnya bukan Seberang Jaya, di Seberang Perai iaitu di sebelah Pulau Pinang ini.

Tuan Yang di-Pertua, pada sesi Parlimen, Jun 2006 iaitu telah genap satu tahun. Saya pernah membawa ucapan penangguhan berkenaan dengan tajuk yang sama dan Yang Berhormat bagi Sibu telah menjawab bahawa kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM880,000 untuk membaiki 811 buah pili bomba yang telah cacat akibat kecurian di Seberang Perai. Malang sehingga sekarang, masih terdapat pili bomba-pili bomba yang belum dibaiki, bahkan ada penambahan bilangannya. Saya nampak *delivery system* atau sistem penyampai kerajaan kita sedang diuji, kerana sudah satu tahun pun tak dapat memperbaiki pili bomba yang telah dicuri oleh pencuri-pencuri. Pagi ini kita dengar, Yang Berhormat bagi Sibu juga menjawab bahawa...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat ini tidak terdapat dalam teks.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Ya, terbaru. Sikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat terpaksa mengikut

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Serupa, tajuk yang serupa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya tahu tapi terpaksa ikut kerana jawapan adalah berasaskan kepada teks yang disediakan itu.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Ya. Pagi ini Yang Berhormat bagi Sibu telah menjawab bahawa pihak bomba ada memeriksa dua kali satu tahun. Dua kali satu tahun, tetapi sudah tahun pun tidak dapat memperbaiki. Adakah mereka tidak tahu bahawa pili bomba telah cacat? Sekiranya ada kebakaran yang besar yang mengakibatkan kehilangan harta dan nyawa akibat kegagalan fungsi pili bomba yang cacat ini, saya anggap kerajaan tidak boleh lari dari tanggungjawabnya. Saya ingin tahu bilakah semua pili bomba cacat dapat diperbaiki dan apakah langkah pencegahan kecurian ini? Sekian sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

5.44 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Robert Lau Hoi Chew]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pembaikan pili bomba yang rosak telah dilaksanakan sepanjang tahun sejak bulan Jun 2006. Sehingga kini, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia Negeri Pulau Pinang telah membuat pembaikan berjumlah 237 unit pili bomba dengan kos sebanyak RM864,350 dan jumlah penambahan sebanyak 28 unit pili bomba dengan kos sebanyak RM215,220 untuk seluruh negeri Pulau Pinang.

Untuk mengatasi kecurian, langkah-langkah pencegahan kecurian telah dibuat dengan mengadakan rondaan serta pemeriksaan secara berjadual dan di rekod apabila menerima aduan. Selain daripada itu, ebo pada pili bomba yang diperbuat daripada tembaga telah ditukar ke jenis *cost iron* bagi mengelakkan daripada berlakunya kecurian.

Sebagai langkah untuk mengurangkan kos pembaikan, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia telah mengadakan inovasi dengan mencipta sejenis alat iaitu *adaptor* bagi menggantikan ebo yang dicuri. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, selesailah urusan mesyuarat kita pada hari ini. Dengan ini Dewan yang mulia ini ditangguhkan sekarang sehingga pukul 10.00 pagi hari esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.46 petang.